

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θεσσαλονίκη 14-3-2012
Αριθμ.πρωτ.244

Προς:
Τα μέλη του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείου Θεσσαλονίκης

Θέμα: Ν.4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής»

Σας διαβιβάζουμε προς γνώση σας το νόμο 4055/2012 (ΦΕΚΑ' 51/12-3-2012).

Εφιστούμε την προσοχή σας σε όλες τις διατάξεις του Α' μέρους του νόμου που αφορούν θέματα μεταξύ άλλων δημοσίευσης διαθηκών, κληρονομητηρίου, αναγκαστικής εκτέλεσης, πτωχευτικού κώδικας, απογραφής περιουσίας.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Πρόεδρος

Η Γεν.Γραμματέας

Ιωάννα Χρουσαλά-Μπιλίσση

Αικατερίνη Καρακάση-Μπάτζιου

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 51

12 Μαρτίου 2012

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4055

Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 1 Νομικά πρόσωπα

1. Το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν λείπουν τα πρόσωπα που απαιτούνται για τη διοίκηση του νομικού προσώπου ή αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται προς εκείνα του νομικού προσώπου, ο ειρηνοδίκης διορίζει προσωρινή διοίκηση ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον.»

2. Το άρθρο 73 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζουν διαφορετικά ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, η εκκαθάριση γίνεται από εκείνους που έχουν τη διοίκηση του νομικού προσώπου. Αν δεν υπάρχουν, ο ειρηνοδίκης διορίζει έναν ή περισσότερους εκκαθαριστές.»

3. Το άρθρο 81 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, ο ειρηνοδίκης διατάσσει: 1. να δημοσιευθεί στον τύπο περίληψη του καταστατικού με τα ουσιώδη στοιχεία του, 2. να εγγραφεί το σωματείο στο βιβλίο των σωματείων. Η εγγραφή αυτή περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησης και τους όρους που την περιορίζουν. Το καταστατικό επικυρώνεται από τον ειρηνοδίκη, κοινοποιείται στον εισαγγελέα πρωτοδικών και κατατίθεται στο αρχείο του πρωτοδικείου.»

4. Το άρθρο 82 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Τη διάταξη του ειρηνοδίκη που απορρίπτει την αίτηση έχει δικαίωμα να ανακόψει μόνο εκείνος που την είχε

υποβάλει. Τη διαταγή που δέχεται την αίτηση έχει δικαίωμα να ανακόψει μόνο ο εισαγγελέας πρωτοδικών αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης της εποπτεύουσας αρχής, καθώς και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον.»

5. Το άρθρο 83 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Το σωματείο αποκτά προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο. Η εγγραφή γίνεται αμέσως μετά την έκδοση της διαταγής του άρθρου 81.»

Άρθρο 2 Τόκος επιδικίας

Το άρθρο 346 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο οφειλέτης χρηματικής οφειλής, και εάν δεν είναι υπερήμερος, οφείλει νόμιμους τόκους αφότου επιδόθηκε η αγωγή ή η διαταγή πληρωμής για το ληξιπρόθεσμο χρέος (τόκος επιδικίας). Το ποσοστό του τόκου επιδικίας είναι δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες ανώτερο του τόκου υπερημερίας, όπως ο τελευταίος ορίζεται εκάστοτε από το νόμο ή με δικαιοπραξία. Η προσαύξηση αυτή δεν ισχύει, εάν πριν από τη συζήτηση της αγωγής ο οφειλέτης αναγνωρίσει εγγράφως την οφειλή ή συμβιβαστεί εξωδίκως, ή εάν δεν ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής αντιστοίχως. Με αίτημα του εναγομένου το δικαστήριο δύναται κατ' εξαίρεση, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να επιδικάσει την απαίτηση με το νόμιμο ή συμβατικό τόκο υπερημερίας. Η εξαίρεση ισχύει ιδίως για τις κατ' εύλογη κρίση του δικαστηρίου επιδικαζόμενες χρηματικές απαιτήσεις. Από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης που επιδικάζει εντόκως χρηματική οφειλή ή απορρίπτει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής το ποσοστό του τόκου επιδικίας είναι τρεις (3) εκατοστιαίες μονάδες ανώτερο του τόκου υπερημερίας. Η προσαύξηση αυτή δεν ισχύει εάν δεν ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της οριστικής απόφασης.»

Άρθρο 3 Διαζύγιο

1. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1438 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Το διαζύγιο απαγγέλλεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.»

2. Το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν το γάμο τους, εφόσον έχει διαρκέσει τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την κατάρτισή της. Η συμφωνία αυτή υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη και από τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο, το οποίο πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή του συμφωνητικού.

Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει η ανωτέρω συμφωνία να συνοδεύεται με άλλη έγγραφη συμφωνία των συζύγων που να ρυθμίζει την επιμέλεια των τέκνων και την επικοινωνία με αυτά, η οποία ισχύει ώσπου να εκδοθεί η απόφαση για το θέμα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 1513. Η κατά τα ανωτέρω έγγραφη συμφωνία, καθώς και το έγγραφο συμφωνητικό που αφορά την επιμέλεια και την επικοινωνία των ανήλικων τέκνων ή τη διατροφή αυτών, εφόσον έχει συμφωνηθεί, υποβάλλονται μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια, όταν απαιτείται, στο αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο με απόφασή του, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, επικυρώνει τις συμφωνίες και κηρύσσει τη λύση του γάμου, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου που αφορά την επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανήλικων τέκνων αποτελεί εκτελεστό τίτλο.»

Άρθρο 4 Διαθήκη

1. Το άρθρο 1769 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Συμβολαιογράφος, στον οποίο υπάρχει διαθήκη, οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, αν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, να στείλει αντίγραφό της στον ειρηνοδίκη, και αν πρόκειται για μυστική ή έκτακτη, να παραδώσει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συμβολαιογράφος.»

2. Το άρθρο 1770 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η μυστική διαθήκη πριν από την αποσφράγιση της για δημοσίευση εξετάζεται από τον ειρηνοδίκη, ενώ παρίσταται και ο συμβολαιογράφος και βεβαιώνεται ότι οι σφραγίδες είναι άθικτες. Κατά τη βεβαίωση αυτή μπορεί να παραστεί και όποιος έχει έννομο συμφέρον και να τις εξετάσει αφού το ζητήσει. Ο ειρηνοδίκης μπορεί πριν από την αποσφράγιση, ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως, να εξετάσει τους μάρτυρες που έχουν συμπράξει στην κατάρτιση της διαθήκης, κλητεύοντάς τους με επιμέλεια εκείνου που υπέβαλε την αίτηση ή του γραμματέα του ειρηνοδικείου.»

3. Το άρθρο 1771 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη δημοσίευση της διαθήκης συντάσσεται πρακτικό, όπου καταχωρίζεται ολόκληρη η διαθήκη και η βεβαίωση για την ύπαρξη ή ανυπαρξία των εξωτερικών ελαττωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 1721 παράγραφος 4. Το πρωτότυπο στη μυστική ή έκτακτη διαθήκη με το περικάλυμμα του κατατίθεται στο αρχείο του ειρηνοδικείου, αφού προηγουμένως ο ειρηνοδίκης σημειώσει αμέσως ιδιοχείρως στο πρωτότυπο της διαθήκης και το περικάλυμμά της τη λέξη «θεωρήθηκε», χρονολογήσει και υπογράψει τη θεώρηση και ο γραμματέας στέλνει αμέσως στον γραμματέα του αρμόδιου πρωτοδικείου αντίγραφο του σχετικού πρακτικού.»

4. Το άρθρο 1772 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν ο διαθέτης δεν είχε την τελευταία του κατοικία ή διαμονή στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου που δημοσίευσε τη διαθήκη, ο γραμματέας του δικαστηρίου στέλνει αντίγραφο του πρακτικού της δημοσίευσης στον εισαγγελέα των πρωτοδικών της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη για να κατατεθεί στο αρχείο του πρωτοδικείου αυτού και να συνταχθεί σχετική πράξη που την υπογράφουν ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του δικαστηρίου που παραλαμβάνει το πρακτικό. Όμοιο αντίγραφο του πρακτικού της δημοσίευσης αποστέλλεται επίσης σε κάθε περίπτωση στον γραμματέα του πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του Κράτους.»

5. Το άρθρο 1773 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Προξενική αρχή, στην οποία υπάρχει διαθήκη, οφείλει μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη αν εδρεύει σε αυτή πολυμελές προξενικό δικαστήριο να τη δημοσιεύσει σε δημόσια συνεδρίαση του προξενικού αυτού δικαστηρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 1769 έως 1771 και σε κάθε άλλη περίπτωση να τη δημοσιεύσει στο προξενικό γραφείο ενώπιον δύο μαρτύρων και του γραμματέα του προξενείου, αν υπάρχει, καθώς και να συντάξει πρακτικό, όπου καταχωρίζεται ολόκληρη η διαθήκη. Το πρακτικό υπογράφεται από τον προϊστάμενο της προξενικής αρχής, τον γραμματέα και τους μάρτυρες. Στην ιδιόγραφη, μυστική ή έκτακτη διαθήκη το πρωτότυπο με το τυχόν περικάλυμμα, αφού θεωρηθούν από τον προϊστάμενο της προξενικής αρχής κατά το άρθρο 1771, προσαρτώνται στο πρακτικό και φυλάσσονται στα αρχεία του προξενείου.

Διπλό αντίγραφο του πρακτικού αποστέλλεται από την προξενική αρχή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αυτό στέλνει το ένα αντίγραφο στον εισαγγελέα των πρωτοδικών της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη, για να κατατεθεί στο αρχείο αυτού του πρωτοδικείου κατά το άρθρο 1772 και το άλλο αντίγραφο στον γραμματέα του πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του Κράτους.»

6. Το άρθρο 1774 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής. Η δημοσίευση γίνεται κατά το άρθρο 1771. Η διάταξη του άρθρου 1772 εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση.»

7. Το άρθρο 1776 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αυτός που ζητεί να δημοσιευθεί ιδιόγραφη διαθήκη ενώπιον του ειρηνοδίκη μπορεί κατά τη δημοσίευσή της να προσαγάγει δύο μάρτυρες, οι οποίοι μαρτυρούν ενόρκως για τη γνησιότητα της γραφής ή της υπογραφής του διαθέτη. Ο ειρηνοδίκης αφού ακούσει τους μάρτυρες μπορεί κατά τη δημοσίευση της ιδιόγραφης διαθήκης να την κηρύξει επιπλέον κυρία.»

Άρθρο 5 Κληρονομητήριο

1. Το άρθρο 1956 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ειρηνοδίκης, ύστερα από αίτηση του κληρονόμου, του παρέχει πιστοποιητικό για το κληρονομικό του δι-

καίωμα και τη μερίδα που του αναλογεί (κληρονομητήριο).»

2. Το άρθρο 1958 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Εκείνος που υποβάλει την αίτηση αποδεικνύει με δημόσια έγγραφα την ακρίβεια όσων αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο. Αν είναι αδύνατον ή ιδιαίτερα δύσκολο να προσαχθεί δημόσιο έγγραφο, ο ειρηνοδίκης μπορεί να επιτρέψει άλλα αποδεικτικά μέσα, υποχρεώνοντας συγχρόνως αυτόν που υπέβαλε την αίτηση να βεβαιώσει ενόρκως ότι δεν γνωρίζει κανένα γεγονός αντίθετο με τις δηλώσεις του.»

3. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1959 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ειρηνοδίκης έχει δικαίωμα να ερευνήσει αυτεπαγγέλτως με κάθε τρόπο για να εξακριβώσει τις δηλώσεις εκείνου που ζητεί το κληρονομητήριο και ιδίως να διατάξει να δημοσιευθεί η αίτηση, καθορίζοντας και τον τρόπο δημοσίευσής της.»

4. Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 1960 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ειρηνοδίκης μπορεί να απαιτήσει από όλους τους κληρονόμους να βεβαιώσουν ενόρκως ότι δεν γνωρίζουν κανένα γεγονός αντίθετο με τις δηλώσεις.»

5. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1961 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Το κληρονομητήριο παρέχεται μόνον αν ο ειρηνοδίκης κρίνει ότι έχουν αποδειχτεί όσα αναφέρονται στην αίτηση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 6

Καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων - Εξαίρεση δικαστών - Ευεργέτημα πενίας

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, δεν υπερβαίνει όμως το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.»

2. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 16 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ.»

3. Στο άρθρο 53 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τρίτη παράγραφος ως εξής:

«Η αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ, το οποίο επιστρέφεται αν γίνει αυτή ολικά ή μερικά δεκτή. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

4. Στο άρθρο 60 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσότερων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι

αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά, απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.»

5. Στο άρθρο 17 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται περίπτωση 1 ως εξής και οι περιπτώσεις 1, 2 και 3 αναριθμούνται σε 2, 3 και 4 αντίστοιχα:

«1) οι διαφορές που αφορούν το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου, την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας του γάμου, τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, καθώς και εκείνες της παραγράφου 1 του άρθρου 614.»

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 25 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα μη φυσικά πρόσωπα που έχουν ικανότητα να είναι διάδικοι, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα ή υποκατάστημά τους, εφόσον πρόκειται για διαφορές που αφορούν την εκμετάλλυσή του.»

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 94 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα πολιτικά δικαστήρια και για την κατάρτιση της έγγραφης συμφωνίας του συναινετικού διαζυγίου οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο.»

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 194 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ευεργέτημα της πενίας παρέχεται σε όποιον αποδεδειγμένα δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και τα παράβολα χωρίς να περιορισθούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του.»

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 199 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος έλαβε το ευεργέτημα της πενίας απαλλάσσεται προσωρινά από την υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και γενικά της διαδικασίας, ιδίως τα τέλη χαρτοσήμου, το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος του απογράφου και τις προσαυξήσεις τους, τα παράβολα, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, των μαρτύρων και άλλων δικαστικών πληρεξουσίων, καθώς και από την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά.»

Άρθρο 7

Δικαστική μεσολάβηση

Μετά το άρθρο 214Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 214Β που έχει ως εξής:

«Άρθρο 214Β

Δικαστική μεσολάβηση

1. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας.

2. Σε κάθε πρωτοδικείο ορίζονται, για ένα έτος με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη, ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών ή τους αρχαιότερους πρωτοδικές ως μεσολαβητές μερικής ή πλήρους απασχόλησης.

3. Η δικαστική μεσολάβηση περιλαμβάνει ξεχωριστές και κοινές ακροάσεις και συζητήσεις των μερών και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους με τον μεσολαβητή δι-

καστή, ο οποίος και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημά του.

4. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους και ταυτόχρονα, αν συμφωνούν τα μέρη, να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου.

5. Αν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης. Το πρακτικό υπογράφεται από τον μεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίου δικηγόρους τους και το πρωτότυπό του κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου διεξήχθη η μεσολάβηση. Κατά την κατάθεση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Από την κατάθεση στη γραμματεία του πρωτοδικείου, το πρακτικό μεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ' Κ.Πολ.Δ.

6. Η μεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας.»

Άρθρο 8

Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών - Αναβολή συζήτησης λόγω απεργίας, αποχής

1. Στο άρθρο 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Η κατάθεση των προτάσεων μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Επίσης με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι.»

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 241 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 256 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ενώπιον των δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των ειρηνοδικείων, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία.»

Άρθρο 9

Διαδικασία στα Πολυμελή Πρωτοδικεία

Η παράγραφος 5 του άρθρου 270 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι υποθέσεις εκφωνούνται με τη σειρά τους από το πινάκιο και συζητούνται αμέσως αυτές για τις οποίες δεν θα διεξαχθεί εμπάρτυρη απόδειξη. Αν πρόκειται να εξεταστούν μάρτυρες η συζήτηση μπορεί να δια-

κόπτεται και για την αμέσως επόμενη δικάσιμο της ίδιας σύνθεσης, κατά την οποία και ολοκληρώνεται η συζήτηση χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, αφού προηγηθεί η εξέταση των μαρτύρων. Οι μάρτυρες εξετάζονται ξεχωριστά για κάθε υπόθεση ενώπιον του ορισμένου από τον πρόεδρο εισηγητή δικαστή. Ο ακριβής τόπος και χρόνος διεξαγωγής των εμπάρτυρων αποδείξεων καθορίζεται κατά την αρχική δικάσιμο αμέσως μετά την εκφώνηση και τη διακοπή της συζήτησης με ανακοίνωση του προέδρου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται. Ο εισηγητής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα.»

Άρθρο 10

Πρακτικό μεσολάβησης - Εκτελεστός τίτλος εγγραφής υποθήκης

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 293 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο δικαστικός συμβιβασμός που περιλήφθηκε στα πρακτικά του δικαστηρίου, καθώς και στα πρακτικά των παραγράφων 3 του άρθρου 214Α και 5 του άρθρου 214Β υποκαθιστά τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης.»

Άρθρο 11

Ηλεκτρονική έκδοση αποφάσεων

Το άρθρο 304 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αφού περατωθεί η ψηφοφορία, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή. Αν πρόκειται για αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του Ειρηνοδικείου, την απόφαση συντάσσει σε ηλεκτρονική μορφή και ακολούθως χρονολογεί και υπογράφει την αποτύπωσή της σε υλική μορφή ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση.

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση. Ο δικαστής που παραδίδει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή, παραδίδει ομοίως και το πρωτότυπο της απόφασης με πλήρες το περιεχόμενο που προβλέπεται στο άρθρο 305.»

Άρθρο 12

Ερημοδικία στις μικροδιαφορές - Παράβολο ενδίκων μέσων - Προσδιορισμός δικασίμου στον Άρειο Πάγο - Παραπομπή σε Τμήμα

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 469 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν απουσιάζει κάποιος διάδικος, η συζήτηση γίνεται και χωρίς αυτόν και οι διατάξεις των άρθρων 271 παράγραφος 3 και 272 παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται.»

2. Στο άρθρο 495 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Εκείνος που ασκεί το ένδικο μέσο της έφεσης, της αναίρεσης και της αναψηλάφησης, υποχρεούται να καταθέσει παράβολο ποσού διακοσίων (200), τριακοσίων (300) και τετρακοσίων (400) ευρώ αντίστοιχα, το οποίο επισυνάπτεται στην έκθεση που συντάσσει ο

γραμματέας. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σε περίπτωση που δεν κατατεθεί το παράβολο, το ένδικο μέσο απορρίπτεται από το δικαστήριο ως απαράδεκτο. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής νίκης του καταθέσαντος, το δικαστήριο με την απόφασή του διατάσσει να επιστραφεί το παράβολο σε αυτόν, αλλιώς διατάσσει να εισαχθεί στο δημόσιο ταμείο. Η υποχρέωση της παρούσας παραγράφου δεν ισχύει για τις διαφορές των άρθρων 663, 677 και 681B.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 568 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για να προσδιοριστεί δικάσιμος ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση προσάγει στη γραμματεία του Αρείου Πάγου επικυρωμένο αντίγραφο της αναίρεσης, των προσβαλλόμενων αποφάσεων, των εισαγωγικών εγγράφων της κύριας δίκης ή των παρεμπιπτούσων δικών και των προτάσεων του ίδιου και των άλλων διαδίκων, αν είναι απαραίτητες για να διαγνωστεί η βασιμότητα των λόγων αναίρεσης που περιέχονται στο κύριο δικόγραφο ή στο πρόσθετο ανααιρετήριο, καθώς και συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο του εντολέα του. Δύο αντίγραφα των εγγράφων αυτών κατατίθενται ατελώς.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 580 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν ο Άρειος Πάγος αναιρέσει την απόφαση για οποιονδήποτε άλλο λόγο, εκτός από εκείνους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να κρατήσει την υπόθεση και να ασχοληθεί με την εκδίκασή της, ιδίως αν κατά την κρίση του δεν χρειάζεται άλλη διευκρίνιση. Στην αντίθετη περίπτωση παραπέμπει την υπόθεση στο τμήμα που ορίζεται από τον κανονισμό και, αν πρόκειται για τους λόγους που αναφέρονται στους αρ. 1, 2, 3, 6 έως 17, 19 και 20 του άρθρου 559, μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση για παραπέρα εκδίκαση σε άλλο δικαστήριο ισόβαθμο και ομοειδές προς εκείνο το οποίο εξέδωσε την απόφαση που αναιρέθηκε. Αν όμως αναιρεθεί η απόφαση του τελευταίου αυτού δικαστηρίου, δεν γίνεται δεύτερη παραπομπή, αλλά ο Άρειος Πάγος δικάζει αυτός την ουσία της υπόθεσης.»

Άρθρο 13

Προϋποθέσεις έκδοσης διαταγής πληρωμής

Το άρθρο 623 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 624 έως 634 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων, εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης του οφειλέτη.»

Άρθρο 14

Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής

1. Το άρθρο 632 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής έχει το δικαίωμα μέσα σε δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες από την επίδοσή της να ασκήσει ανακοπή, η οποία απευθύνεται στο εκδόντα τη διαταγή πληρωμής ειρηνοδικείο ή μονομελές πρωτοδικείο. Η ανακοπή και η αίτηση αναστολής της παραγράφου 3 του παρόντος

επιδίδεται είτε στον δικηγόρο που υπέγραψε την αίτηση για την έκδοση της διαταγής πληρωμής είτε στη διεύθυνση εκείνου κατά του οποίου στρέφονται, η οποία αναφέρεται στη διαταγή πληρωμής, εκτός αν γνωστοποιηθεί με δικόγραφο μεταβολή που έχει επέλθει. Τα αντίγραφα των εγγράφων, τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση, παραμένουν στη γραμματεία του δικαστηρίου μέχρι την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση ανακοπής κατά την παρούσα παράγραφο.

2. Η άσκηση της ανακοπής, η συζήτηση της οποίας προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών ή εντός ενενήντα (90) ημερών αν ο διάδικος διαμένει στην αλλοδαπή ή έχει άγνωστη διαμονή, και εκδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 643 και 591 παραγράφου 1 περίπτωση α' Κ.Πολ.Δ.

3. Η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το δικαστήριο όμως που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να χορηγήσει αναστολή με εγγύηση ή χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή. Αν ασκηθεί αίτηση αναστολής, αυτή κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου της ανακοπής και συζητείται υποχρεωτικά κατά την ορισθείσα δικάσιμο αυτής.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 643 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απόφαση του δικαστηρίου δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής.»

Άρθρο 15

Ειδικές διαδικασίες - Συζήτηση

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 647 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 643 παράγραφος 1, 648 έως 661 δικάζονται όλες οι κύριες ή παρεπόμενες διαφορές από μίσθωση κάθε είδους πράγματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία.»

2. Το άρθρο 662Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 662B έως Η μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής απόδοσης της χρήσης μισθίου ακινήτου, αν η έναρξη της μίσθωσης αποδεικνύεται εγγράφως, στην περίπτωση καθυστέρησης του μισθώματος από δυστροπία, εφόσον έγγραφη όχληση έχει επιδοθεί με δικαστικό επιμελητή δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την κατάθεση της αίτησης. Η καταβολή των μισθωμάτων, εντός του δεκαπενθημέρου, αποδεικνυόμενη εγγράφως, αποκλείει την έκδοση διαταγής απόδοσης της χρήσης του μισθίου. Επίδοση έγγραφης όχλησης απαιτείται μόνον την πρώτη φορά.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 662Γ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«3. Στην αίτηση επισυνάπτεται το έγγραφο από το οποίο αποδεικνύεται η έναρξη της μίσθωσης, η έκθεση επίδοσης της όχλησης, καθώς κάθε άλλο σχετικό έγγραφο.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 662Δ τροποποιείται ως εξής:

«3. Η διαταγή αποτελεί τίτλο εκτελεστό. Η εκτέλεσή της μπορεί να πραγματοποιηθεί αφού παρέλθουν είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση αντιγράφου εξ απογρά-

φου με επιταγή προς εκτέλεση, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη επίδοση αντιγράφου της. Η διαταγή εκτελείται και κατά των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 659.»

5. Προστίθεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας άρθρο 662Θ ως εξής:

«Στην αίτηση για διαταγή απόδοσης της χρήσης μισθίου ακινήτου μπορεί να σωρευτεί και αίτημα κατάδικης για χρηματική απαίτηση από οφειλόμενα μισθώματα, κοινόχρηστες δαπάνες, τέλη και λογαριασμούς κοινής ωφελείας, εφόσον το ύψος τους αποδεικνύεται από δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, ιδίως λογαριασμούς κοινοχρήστων και οργανισμών κοινής ωφέλειας. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 662Α έως Η, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 624, 626 παράγραφοι 2 και 3, 630 στοιχεία γ', δ' και ε' και 634.»

6. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 665 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τρίτο εδάφιο, ως εξής: «Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου η πληρεξουσιότητα μπορεί να δίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του διαδίκου από Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή.»

7. Η παράγραφος 3 του άρθρου 666 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 663 εφαρμόζεται και η διάταξη του άρθρου 643 παράγραφος 1, ενώ δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 466 έως 472.»

8. Το άρθρο 672Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συζήτηση των αγωγών και των τακτικών ενδίκων μέσων επί των διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και για καθυστερούμενους μισθούς προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή τους. Αν αναβληθεί η συζήτηση αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες. Αν ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αυτή κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου της αγωγής και συζητείται υποχρεωτικά κατά την ορισθείσα δικάσιμο αυτής.»

9. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 681Β του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) την άσκηση ή αφαίρεση της γονικής μέριμνας αναφορικά με το τέκνο κατά τη διάρκεια του γάμου και σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωση του γάμου ή όταν πρόκειται για τέκνο χωρίς γάμο των γονέων του, τη διαφωνία των γονέων κατά την κοινή άσκηση από αυτούς της γονικής μέριμνας, καθώς και την επικοινωνία των γονέων και των υπολοίπων ανιόντων με το τέκνο.»

10. Στο περιεχόμενο της παραγράφου 2 του άρθρου 681Β του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η λέξη «πολυμελή» αντικαθίσταται με τη λέξη «μονομελή».

11. Η παράγραφος 2 του άρθρου 683 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά.»

12. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 683 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής και η υφιστάμενη παράγραφος 3 αναριθμείται σε 4:

«3. Τα ειρηνοδικεία είναι αποκλειστικά αρμόδια και για τη συναινετική εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης.»

Άρθρο 16

Ασφαλιστικά μέτρα - Προσωρινή διαταγή

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 691 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συζήτηση της προσωρινής διαταγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κατάθεση της αίτησης. Αν ο δικαστής κρίνει ότι είναι αναγκαία η εμφάνιση του καθού τον καλεί με οποιονδήποτε τρόπο εντός της ως άνω προθεσμίας. Αν γίνει δεκτό το αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τριάντα ημέρες. Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται, άλλως παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός αν αυτή παραταθεί από το δικαστήριο που εκδικάζει την αίτηση. Σε κάθε περίπτωση ο αντιδίκος διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής.»

2. Στο άρθρο 691 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 5, ως εξής και η παράγραφος 5 αυτού αναριθμείται σε 6:

«5. Η απόφαση του δικαστηρίου δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας και το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη συζήτηση, καταχωριζόμενου του διατακτικού της κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, η οποία περιέχει συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του επικαλούμενου δικαιώματος και τη συνδρομή ή μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που συζητήθηκαν.»

Άρθρο 17

Υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 740 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται οι υποθέσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 739, εκτός από την ανακοπή του άρθρου 787 και 82 ΑΚ, η οποία υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 740 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στην κατά την πρώτη παράγραφο του παρόντος αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγεται και η θέση προσώπου σε ακουσία νοσηλεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 747 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η αίτηση ασκείται με δικόγραφο που πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του ειρηνοδικείου στο οποίο

απευθύνεται. Η αίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.»

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 747 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Όταν κατά το νόμο το δικαστήριο έχει την εξουσία να ενεργεί αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει την εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση με πράξη του. Η πράξη πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της υπόθεσης, υπογράφεται από αυτόν που την εκδίδει και αναφέρεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 748 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η αίτηση υποβάλλεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση από τη γραμματεία στο δικαστήριο για να ορίσει δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 226. Κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών, των Χριστουγέννων, Νέου Έτους και του Πάσχα, η δικάσιμος ορίζεται, υποχρεωτικά, εντός τριάντα ημερών από την επανέναρχη της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων.»

6. Η παράγραφος 3 του άρθρου 748 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο ειρηνοδίκης που είναι αρμόδιος κατά την παράγραφο 1 μπορεί να διατάξει την κλήτευση τρίτων που έχουν έννομο συμφέρον από τη δίκη. Η κλήτευση γίνεται με κοινοποίηση αντιγράφου της αίτησης στο οποίο σημειώνεται ο προσδιορισμός της δικασίμου.»

7. Η παράγραφος 4 του άρθρου 748 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο ειρηνοδίκης ορίζει την προθεσμία που κατά την κρίση του απαιτείται για τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.»

8. Το άρθρο 750 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο εισαγγελέας πρωτοδικών δικαιούται να παρίσταται κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο ενώπιον του ειρηνοδικείου.»

9. Το άρθρο 751 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεταβολή της αίτησης επιτρέπεται με άδεια του ειρηνοδίκη, εφόσον κατά την κρίση του δεν βλάπτονται συμφέροντα εκείνων που μετέχουν στη δίκη ή τρίτων. Η μεταβολή αναφέρεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776.»

10. Το άρθρο 756 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Το δικαστήριο αποφαινεται οριστικά και δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση. Η απόφασή του δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας και το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη συζήτηση, καταχωριζόμενου του διατακτικού της κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, η οποία περιέχει συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του επικαλούμενου δικαιώματος και τη συνδρομή ή μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο δικαστής που

εκδίδει την απόφαση οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που συζητήθηκαν.»

11. Η παράγραφος 3 του άρθρου 763 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν ασκηθεί έφεση, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, όπως και το δικαστήριο που δικάζει την έφεση ή ο πρόεδρός του μπορούν κατά την κρίση τους, με αίτηση κάποιου από εκείνους που έλαβαν μέρος στην πρωτόδικη δίκη, να αναστείλουν την ισχύ και την εκτέλεσή της, μέχρι να εκδοθεί απόφαση στην έφεση. Η απόφαση που διατάζει την αναστολή σημειώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776 και στο περιθώριο της απόφασης της οποίας αναστέλλεται η ισχύς και η εκτέλεση.»

12. Το άρθρο 769 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Αναίρεση έχουν δικαίωμα να ασκήσουν, και αν νίκησαν, ο αιτών, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος, εκείνοι που άσκησαν κύρια και πρόσθετη παρέμβαση και οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοί τους, καθώς και ο εισαγγελέας πρωτοδικών. Οι διατάξεις του άρθρου 762 εφαρμόζονται και εδώ.»

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 776 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε ειρηνοδικείο τηρούνται βιβλία στα οποία καταχωρίζονται περιληπτικά:

α) οι αιτήσεις που υποβάλλονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 έως 781 και οι αποφάσεις που εκδίδονται στις αιτήσεις αυτές,

β) οι αιτήσεις ανάκλησης ή μεταρρύθμισης των αποφάσεων, τα ένδικα μέσα που ασκούνται κατά των αποφάσεων, οι τριτακοπές και οι σχετικές αποφάσεις,

γ) οι αποφάσεις με τις οποίες αναστέλλεται η ισχύς ή η εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης.»

14. Το άρθρο 787 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όταν ζητείται κατά το νόμο να διαταχθεί η εγγραφή σωματείου στο βιβλίο που τηρείται για αυτό το σκοπό, ή η τροποποίηση του καταστατικού ή η εξουσιοδότηση για τη σύγκληση της συνέλευσης σωματείου και τη ρύθμιση της προεδρίας της ή η διάλυση σωματείου, αρμόδιος είναι ο Ειρηνοδίκης της περιφέρειας που έχει έδρα το σωματείο.

2. Δικαίωμα ανακοπής κατά της διαταγής που δέχεται αίτηση εγγραφής σωματείου ή τροποποίησης καταστατικού έχει ο εισαγγελέας πρωτοδικών αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης της εποπτεύουσας αρχής, καθώς και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον.»

15. Το άρθρο 798 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν ζητείται κατά το νόμο να χορηγηθεί άδεια για να ενεργηθεί πράξη εκτός από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 792 και 797, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κατοικίας, και αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής του αιτούντος. Αν πρόκειται για εκποίηση πραγμάτων, το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα πράγματα.»

16. Η παράγραφος 1 του άρθρου 807 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη δημοσίευση δημόσιας ή μυστικής ή έκτακτης διαθήκης αρμόδιος είναι ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας, όπου εδρεύει ο συμβολαιογράφος, ο οποίος

τη συνέταξε ή στον οποίο έχει κατατεθεί, ενώ για τη δημοσίευση ιδιόγραφης διαθήκης και την κήρυξή της ως κύριας, ο ειρηνοδίκης στον οποίο προσάγεται για να δημοσιευθεί.»

17. Η παράγραφος 3 του άρθρου 808 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κύριας γίνεται με πράξη του αρμόδιου για τη δημοσίευσή της ειρηνοδίκη, εφόσον πιθανολογηθεί γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη. Όταν η διαθήκη δημοσιεύθηκε από προξενική αρχή, αρμόδιος για να την κηρύξει κύρια είναι ο ειρηνοδίκης του δικαστηρίου της κληρονομιάς.»

18. Η παράγραφος 4 του άρθρου 808 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τα αντίγραφα των δημόσιων διαθηκών που δημοσιεύονται και τα πρωτότυπα των μυστικών ή έκτακτων ή ιδιόγραφων διαθηκών, με τα περικαλύμματά τους, χρονολογούνται και υπογράφονται από τον ειρηνοδίκη ή τον πρόξενο και φυλάγονται στο αρχείο του ειρηνοδικείου ή του προξενείου.»

19. Η παράγραφος 5 του άρθρου 808 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης της διαθήκης αποστέλλονται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου ή του προξενείου, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών, καθώς και στη γραμματεία του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη και φυλάγονται στα αρχεία τους.»

20. Η παράγραφος 6 του άρθρου 808 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αντίγραφα διαθηκών και ανακλήσεων διαθηκών, που δημοσιεύθηκαν στο εξωτερικό, μπορεί να κατατεθούν σε ελληνική προξενική αρχή ή στη γραμματεία οποιουδήποτε ειρηνοδικείου. Η προξενική αρχή ή η γραμματεία που παραλαμβάνει τα αντίγραφα συντάσσει επάνω σε αυτά πράξη κατάθεσης, όπου αναγράφει όσα κατατέθηκαν, εκείνον που τα κατέθεσε και την ημερομηνία της κατάθεσης. Τα αντίγραφα αυτά πρέπει να είναι επικυρωμένα από την αλλοδαπή αρχή που δημοσίευσε τη διαθήκη. Αν είναι διατυπωμένες ολόκληρες ή εν μέρει σε ξένη γλώσσα, πρέπει να επισυνάπτεται, κατά την κατάθεσή τους, μετάφραση στην ελληνική γλώσσα του ξενόγλωσσου μέρους τους, που έχει γίνει από το Υπουργείο Εξωτερικών, ελληνική προξενική αρχή ή δικηγόρο. Αντίγραφά τους αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση, με επιμέλεια του προξένου που τα παρέλαβε ή της γραμματείας του δικαστηρίου, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών.»

21. Το άρθρο 809 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι γραμματείς των ειρηνοδικείων και των προξενικών αρχών τηρούν βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται και των αντιγράφων τους που οι γραμματείες αυτές φυλάγουν, καθώς και των αντιγράφων που κατατίθενται ή φυλάγονται κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 808 του κώδικα αυτού. Η γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών τηρεί βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από αυτό ή άλλα δικαστήρια και προξενικές αρχές, καθώς και των αντιγράφων τους που κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 808 κατατίθενται στα άλλα δικαστήρια και τις προξενικές αρχές.»

22. Το άρθρο 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Δικαστήριο της κληρονομιάς είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά το χρόνο του θανάτου του την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του, και αν δεν είχε ούτε διαμονή, το ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους.»

23. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται και προστίθεται δεύτερο ως εξής:

«Ο ειρηνοδίκης του δικαστηρίου της κληρονομιάς με αίτηση του κληρονόμου ή του καταπιστευματοδόχου ή του κληροδόχου ή του εκτελεστή διαθήκης, η οποία αναρτάται για δέκα (10) ημέρες σε ειδικό χώρο του καταστήματος του Ειρηνοδικείου, χορηγεί το πιστοποιητικό για το κληρονομικό δικαίωμά του. Αν ασκηθεί μέσα στην παραπάνω προθεσμία παρέμβαση τρίτου, ο ειρηνοδίκης προσδιορίζει δικάσιμο για τη συζήτησή τους προκειμένου να εκδοθεί απόφαση επί αυτών.»

24. Το άρθρο 820 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διάταξη του ειρηνοδίκη και η απόφαση του δικαστηρίου της κληρονομιάς που επιλαμβάνεται πρέπει να περιέχει: α) το ονοματεπώνυμο του κληρονομούμενου, β) τα ονοματεπώνυμα των κληρονόμων ή καταπιστευματοδόχων ή κληροδόχων στους οποίους παρέχεται, γ) τις κληρονομικές μερίδες του καθενός ή τα αντικείμενα τα οποία περιέρχονται στον καθένα, δ) τους όρους ή τους περιορισμούς με τους οποίους η κληρονομία, το καταπίστευμα ή η κληροδοσία περιέρχεται στον καθένα και, ιδιαίτερα αν πρόκειται για κληρονόμο, τα καταπιστεύματα και τα κληροδοτήματα που βαρύνουν τον κληρονόμο και ε) τα ονοματεπώνυμα των εκτελεστών διαθήκης και τις εξουσίες που η διαθήκη τους παρέχει.

2. Αν το πιστοποιητικό χορηγείται σε εκτελεστή διαθήκης η πράξη του ειρηνοδίκη ή η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει να περιέχει μόνο: α) το ονοματεπώνυμο του κληρονομούμενου και β) το ονοματεπώνυμο του εκτελεστή διαθήκης και τις εξουσίες που του παρέχει η διαθήκη.»

25. Το άρθρο 823 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμόδιο να διατάξει, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, να αφαιρεθεί, να κηρυχθεί ανίσχυρο, να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί το πιστοποιητικό είναι το δικαστήριο της κληρονομιάς.»

26. Το άρθρο 826 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ειρηνοδίκης, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί, για να αποτραπεί κίνδυνος, να διατάξει τη σφράγιση πραγμάτων ορίζοντας συγχρόνως συμβολαιογράφο για να τη διενεργήσει. Αρμόδιος είναι ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου βρίσκονται τα πράγματα.»

27. Το άρθρο 832 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν η αποσφράγιση διατάσσεται για να γίνει απογραφή, ο ειρηνοδίκης ορίζει συμβολαιογράφο και πραγματογνώμονες κατά το άρθρο 838 παράγραφοι 2 έως 4.

2. Αν ο ειρηνοδίκης κρίνει ότι δεν είναι αναγκαία η διατήρηση της σφράγισης και δεν πρόκειται να γίνει απογραφή, με απόφασή του που διατάζει την αποσφράγιση ορίζει τον συμβολαιογράφο που θα την ενεργήσει.»

28. Το άρθρο 841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κάθε διαφορά ή δυσχέρεια που προκύπτει κατά τη σφράγιση, την αποσφράγιση ή την απογραφή δικάζεται από τον ειρηνοδίκη που τις διέταξε.

2. Ο συμβολαιογράφος που ενεργεί τη σφράγιση, την αποσφράγιση και την απογραφή, αποφασίζει προσωρινά για τις διαφορές ή δυσχέρειες που παρουσιάζονται κατά τη διενέργειά τους και η απόφασή του καταχωρίζεται στην έκθεση και εκτελείται αμέσως. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από τον ειρηνοδίκη που αναφέρεται στην παράγραφο 1, να ανακαλέσει την απόφαση αυτή και να επαναφέρει τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

3. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά την παράγραφο 1 έχουν προσωρινή ισχύ, δεν επηρεάζουν την κύρια υπόθεση και το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να τις τροποποιήσει ή να τις ανακαλέσει.»

29. Η παράγραφος 1 του άρθρου 878 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν δεν οριστεί εμπρόθεσμα ο διαιτητής ή οι διαιτητές ή ο επιδιαιτητής και η συμφωνία για διαιτησία δεν ορίζει διαφορετικά, τους ορίζει με αίτηση το ειρηνοδικείο. Αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ορίζει η συμφωνία ότι θα διενεργηθεί η διαιτησία, διαφορετικά το ειρηνοδικείο της κατοικίας όποιου υποβάλλει την αίτηση ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, της διαμονής του. Αν δεν υπάρχει και διαμονή, το ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους.»

30. Η παράγραφος 2 του άρθρου 878 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και όταν ο διαιτητής ή ο επιδιαιτητής που όρισε το ειρηνοδικείο πεθάνει ή για οποιονδήποτε λόγο αρνείται ή κωλύεται να διενεργήσει τη διαιτησία.»

31. Το άρθρο 879 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε ειρηνοδικείο τηρείται κατάλογος διαιτητών τον οποίο καταρτίζει το πολυμελές πρωτοδικείο, σύμφωνα με όσα ορίζονται με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Το ειρηνοδικείο ορίζει τους διαιτητές ή τον διαιτητή από τον κατάλογο των διαιτητών και, αν δεν υπάρχει κατάλογος ή αν συντρέχει κατά την κρίση του σοβαρός λόγος, ορίζει το κατάλληλο πρόσωπο.»

32. Η παράγραφος 2 του άρθρου 880 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος αποδέχτηκε τον ορισμό του ως διαιτητή ή επιδιαιτητή μπορεί για σοβαρό λόγο να αρνηθεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, ύστερα από άδεια του δικαστηρίου. Η άδεια παρέχεται από το ειρηνοδικείο του τόπου της κατοικίας του ή αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής του και αν δεν υπάρχει και διαμονή, από το ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους, ύστερα από αίτησή του που δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα, δεν ανακαλείται ούτε μεταρρυθμίζεται.»

Άρθρο 18

Κήρυξη αλλοδαπού τίτλου εκτελεστού στην Ελλάδα

Το άρθρο 905 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις και κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί

να γίνει στην Ελλάδα αναγκαστική εκτέλεση βασιμμένη σε αλλοδαπό τίτλο από τότε που θα τον κηρύξει εκτελεστό απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται η κατοικία και, αν δεν έχει κατοικία, η διαμονή του οφειλέτη και, αν δεν έχει ούτε διαμονή, του μονομελούς πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του Κράτους. Το μονομελές πρωτοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 έως 781.

2. Το μονομελές πρωτοδικείο κηρύσσει εκτελεστό τον αλλοδαπό τίτλο, εφόσον είναι εκτελεστός κατά το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε και δεν είναι αντίθετος προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.

3. Αν ο αλλοδαπός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, για να κηρυχθεί εκτελεστός πρέπει να συντρέχουν και οι όροι του άρθρου 323 αριθ. 2 έως 5.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 εφαρμόζονται και για την αναγνώριση δεδικασμένου από απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά την προσωπική κατάσταση.»

Άρθρο 19

Αναγκαστική εκτέλεση

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 933 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Αντιρρήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και κάθε δανειστή του που έχει έννομο συμφέρον, οι οποίες αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου, τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση, ασκούνται μόνο με ανακοπή που εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό, και στο Μονομελές Πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της. Η ανακοπή μπορεί να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την επιταγή του άρθρου 924 ή παρέσχε την εντολή για τη διενέργεια οποιασδήποτε διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης.»

2. Το άρθρο 935 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Λόγοι ανακοπής που είναι ήδη γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στη δίκη της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 933 είναι απαράδεκτοι όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της αυτής ή άλλης πράξης της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης.»

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 936 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της, μπορεί δε να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την επιταγή του άρθρου 924 ή παρέσχε την εντολή για τη διενέργεια οποιασδήποτε διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης.»

4. Στο άρθρο 937 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στις δίκες σχετικά με την εκτέλεση για την εκδίκαση των ανακοπών εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 643 και 591 παράγραφος 1 περίπτωση α΄.»

5. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 938 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Με αίτηση του ανακόποντος μπορεί να διαταχθεί η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, αν ο δικαστής κρίνει ότι η ενέργεια της

αναγκαστικής εκτέλεσης θα προξενήσει ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα και πιθανολογεί την ευδοκίμηση της ανακοπής. Επίσης μπορεί να διαταχθεί να προχωρήσει η αναγκαστική εκτέλεση αφού δοθεί εγγύηση. Η αίτηση αναστολής κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου της ανακοπής και συζητείται υποχρεωτικά κατά την ορισθείσα δικάσιμο αυτής. Η αίτηση μπορεί να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την επιταγή του άρθρου 924 ή παρέσχε την εντολή για τη διενέργεια οποιασδήποτε διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης.

2. Αρμόδιος να διατάξει όσα ορίζει η παράγραφος 1 είναι ο δικαστής στον οποίο εκκρεμεί η ανακοπή, ο οποίος μπορεί να εμποδίσει με σημειώμά του την εκτέλεση, ώσπου να εκδοθεί η απόφαση για την αίτηση αναστολής.»

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 941 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η παράγραφος 5 του άρθρου 943 εφαρμόζεται και στην αναγκαστική εκτέλεση για αφαίρεση κινητού.»

7. Τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 943 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως εξής:

«4. Αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση δεν ήταν παρών, η έκθεση της εκτέλεσής του κοινοποιείται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύνταξή της εφόσον αυτός έχει εγγράφως γνωστοποιήσει τη νέα διεύθυνσή του.»

8. Προστίθεται παράγραφος 6 στο άρθρο 943 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως εξής:

«6. Στην περίπτωση του παρόντος άρθρου η αξίωση εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, κατά του μεσεγγυούχου που διορίστηκε από τον δικαστικό επιμελητή, προς απόδοση των κινητών πραγμάτων, παραγράφεται ύστερα από έξι (6) μήνες από την αποβολή του.»

9. Η παράγραφος 2 του άρθρου 955 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει, μέσα σε δέκα ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, να καταθέσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τον εκτελεστό τίτλο με το επιδοτήριο της επιταγής, την κατασχετήρια έκθεση και τις εκθέσεις της επίδοσής της στον οφειλέτη και στο ειρηνοδικείο και, στην περίπτωση του άρθρου 956 παράγραφος 3, και το γραμμάτιο της δημόσιας κατάθεσης, συντάσσοντας έκθεση για όλα αυτά.»

10. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης 3 του άρθρου 975 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην ίδια τάξη υπάγονται και οι απαιτήσεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας γενικής γραμματείας κοινωνικών ασφαλίσεων, οι απαιτήσεις αποζημίωσης σε περίπτωση θανάτου του υποχρέου προς διατροφή, καθώς και οι απαιτήσεις αποζημίωσης λόγω αναπηρίας ποσοστού εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, εφόσον προέκυψαν έως την ημέρα του πλειστηριασμού ή την κήρυξη της πτώχευσης.»

11. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 979 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη. Η συζήτησή της προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της, αν ο δανειστής είναι κάτοικος ημεδαπής ή μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες αν είναι κάτοικος αλλοδαπής.»

12. Στο άρθρο 986 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεσή της, μπορεί δε να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την προσβαλλομένη δήλωση.»

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1023 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Την κατάσχεση δικαιωμάτων του άρθρου 1022 διατάζει ύστερα από αίτηση εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, το ειρηνοδικείο, κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ.»

Άρθρο 20

Υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας βάσει ειδικών νόμων

Στο άρθρο 3 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «Στις περιπτώσεις που διατάξεις νόμων προσδιορίζουν, για τις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, αρμοδιότητα πρωτοδικείων, αρμόδια είναι τα ειρηνοδικεία. Εξαιρούνται μόνον οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας του άρθρου 4 του ν. 3588/2007 (Α' 153), του ν. 2664/1998 (Α' 275), του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα, καθώς και του άρθρου 905 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.»

Άρθρο 21

Δικαστικό Ένσημο

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν.δ. 1544/1942 (Α' 189) που αντικαταστάθηκε με το άρθρο 70 του ν. 3994/2011 (Α' 165) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στο τέλος, που επιβάλλεται κατά το άρθρο 2 του ν. ΓΠΟΗ/1912, δεν υπόκεινται οι αναγνωριστικές που αφορούν τις διαφορές των άρθρων 663, 677, 681Α και 681Β, καθώς και οι αγωγές για την εξάλειψη υποθήκης και προσημείωσης και εκείνες που αφορούν την ακύρωση πλειστηριασμού.»

2. Η διάταξη της παραγράφου 14 του άρθρου 72 του ν. 3994/2011 (Α' 165) δεν εφαρμόζεται στις αγωγές που ασκήθηκαν ως καταψηφιστικές πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον μετατραπούν σε αναγνωριστικές μετά την έναρξη ισχύος αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 22

Τροποποίηση διατάξεων του Πτωχευτικού Κώδικα

1. Το άρθρο 11 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο γραμματέας των πτωχεύσεων γνωστοποιεί αμέσως στον σύνδικο της πτώχευσης τη διάταξη της απόφασης για τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας. Η γνωστοποίηση γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, ακόμη και με τηλεομοιοτύπωμα ή τηλεγράφημα. Αρμόδιος για τη σφράγιση είναι ο σύνδικος της πτώχευσης, ο οποίος υποχρεούται να εκτελέσει τη σφράγιση μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες.

2. Ο εισηγητής μπορεί να επιτρέψει να παραλειφθεί η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, αν κατά την κρίση του η απογραφή είναι δυνατόν να περαιωθεί μέσα σε μία (1) ημέρα.

3. Ο σύνδικος θέτει τις σφραγίδες στις θύρες και τα παράθυρα του καταστήματος του οφειλέτη και των λοιπών ακινήτων του, καθώς και επί των κινητών του που βρίσκονται εκτός κλειστού χώρου, ώστε να μην είναι δυνατή η είσοδος στα ακίνητα ή η αφαίρεση κινητών, χωρίς την καταστροφή των σφραγίδων.

4. Δεν μπορεί να σφραγιστεί η κατοικία του οφειλέτη και της οικογένειάς του ή τα κινητά που κατά το άρθρο 953 παράγραφος 3 του Κ.Πολ.Δ. είναι ακατάσχετα. Επίσης, εξαιρούνται από τη σφράγιση και παραδίδονται αμέσως στον σύνδικο τα πράγματα που εξαιρέθηκαν από τη σφράγιση κατά το άρθρο 67, καθώς και τα εμπορικά βιβλία του οφειλέτη και τα βραχυπρόθεσμα αξιόγραφα ή αυτά που πρέπει να γίνουν αποδεκτά από τρίτο ή για τα οποία πρέπει να ληφθούν συντηρητικά μέτρα. Τα εμπορικά βιβλία θεωρούνται από τον σύνδικο και βεβαιώνεται με συνοπτική έκθεση η κατάσταση τους, τα δε αξιόγραφα περιγράφονται ακριβώς στην έκθεση.

5. Για τη σφράγιση συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση, στην οποία αναφέρεται η περιγραφή των χώρων, όπου τέθηκαν οι σφραγίδες, τα σημαντικά έγγραφα και οι διαθήκες που ανευρέθηκαν, τα εξαιρεθέντα από τη σφράγιση πράγματα και καταχωρείται κάθε ισχυρισμός ή αντίρρηση των προσώπων που παρευρέθηκαν στη σφράγιση και κάθε τι που μπορεί να έχει σημασία για την πτώχευση και υπέπεσε στην αντίληψη του συνδίκου.

6. Η σφράγιση μισθωμένου από τον οφειλέτη εμπορικού καταστήματος, αποθήκης ή άλλου χώρου για την άσκηση της επιχειρήσής του δεν εμποδίζει την εκτέλεση δικαστικής απόφασης που διατάσσει για οποιονδήποτε λόγο την απόδοση του μισθίου στον εκμισθωτή. Μεσεγγυούχος των πραγμάτων που ευρίσκονται στο μίσθιο είναι ο εκμισθωτής, μέχρι να παραληφθούν αυτά από τον σύνδικο και εφαρμόζονται σχετικά οι διατάξεις του άρθρου 956 παράγραφος 4 του Κ.Πολ.Δ.»

2. Το άρθρο 68 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο σύνδικος μέσα σε τρεις (3) ημέρες από το διορισμό του και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η σφράγιση, ζητεί από τον ειρηνοδίκη την αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή της. Ο οφειλέτης καλείται πριν δυο (2) ημέρες, να παρευρίσκεται κατά την αποσφράγιση και απογραφή. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, στη θέση αυτού καλούνται οι κληρονόμοι του.

2. Η απογραφή γίνεται από τον σύνδικο. Ο σύνδικος μπορεί με την άδεια του εισηγητή να προσλάβει βοηθό της εκλογής του για τη σύνταξη της απογραφής και την εκτίμηση των πραγμάτων. Για την απογραφή και την εκτίμηση των πραγμάτων συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση που υπογράφεται από τον ίδιο και τα άλλα παρόντα πρόσωπα. Οι σφραγίδες αφαιρούνται διαδοχικά, ανάλογα με την πορεία της απογραφής και κάθε διακοπή αναφέρεται στην έκθεση και υπογράφεται από όλους τους ανωτέρω. Μέσα στην επόμενη ημέρα από την περάτωση της απογραφής, η έκθεση κατατίθεται στον εισηγητή και όποιος έχει έννομο συμφέρον λαμβάνει από τον γραμματέα αμέσως, ατελώς, αντίγραφο.

3. Μόλις περατωθεί η απογραφή, τα βιβλία και τα λοιπά έγγραφα, τα χρεόγραφα, εμπορεύματα, τα χρήματα και όλα τα πράγματα γενικά της πτώχευσης παραδίδονται στον σύνδικο, ο οποίος βεβαιώνει την παράδοση

επί του εγγράφου της εκθέσεως απογραφής, αν ήδη δεν έχουν παραδοθεί σε αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 67.

4. Στην περίπτωση γ' του άρθρου 154 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στην ίδια τάξη υπάγονται οι απαιτήσεις αποζημίωσης σε περίπτωση θανάτου του υποχρέου προς διατροφή, καθώς και οι απαιτήσεις αποζημίωσης λόγω αναπηρίας ποσοστού εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, εφόσον προέκυψαν έως την κήρυξη της πτώχευσης.»»

ΜΕΡΟΣ Β' ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 23

Ρυθμίσεις για τη δικαστική απέλαση

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάστηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητας του αλλοδαπού, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλασή του λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειάς του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένειά του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετικής ελευθερίας του. Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκταση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. Το ίδιο ισχύει και όταν η απέλαση επιβλήθηκε από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή.»

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών ή επ' αόριστον. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτησή του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελείσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλιννοστούντος ελληνικής καταγωγής. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και μπορεί να εξετάσει νέα

αίτηση για επιστροφή μόνο μετά την πάροδο ενός έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

4. α) Η απέλαση εκτελείται με ενέργειες των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί αλλοδαπών.

β) Ο αλλοδαπός μέχρι την εκτέλεση της απέλασής του παραμένει υπό κράτηση σε ειδικούς χώρους των καταστημάτων κράτησης ή των θεραπευτικών καταστημάτων ή σε ειδικούς χώρους των αστυνομικών αρχών που δημιουργούνται για το σκοπό αυτόν, με εντολή του εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής.

γ) Αν η απέλαση που έχει διαταχθεί δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθεί, το δικαστήριο που την επέβαλε την αναστέλλει και επιβάλλει τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 ή ορισμένους από αυτούς. Αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την αναστολή της απέλασης, η απόφαση για τη χορήγηση της ανακαλείται με την ίδια διαδικασία.

δ) Η συνδρομή των προϋποθέσεων κράτησης ελέγχεται ανά τρεις μήνες από τον εισαγγελέα του τόπου κράτησης, μετά από σχετική ειδοποίηση του διευθυντή του καταστήματος κράτησης. Το ανώτατο όριο κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξάμηνο. Μπορεί όμως να παραταθεί για έξι μήνες στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων υπηρεσιών, η εκτέλεση της απέλασης, μολονότι είναι δυνατή, καθυστερεί, επειδή ο αλλοδαπός αρνείται να συνεργασθεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων εγγράφων από τρίτες χώρες. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν αναμένεται η εκτέλεση της απέλασης σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την πάροδο του έτους, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι ακόμη μήνες.

ε) Για την παράταση της κράτησης αποφαινεται αμετάκλητα το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης. Πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση των εξαμήνων που προβλέπονται ανωτέρω, η αρμόδια αστυνομική αρχή αναφέρει, με αιτιολογημένη έκθεσή της, στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών τους λόγους μη εκτέλεσης της απέλασης, καθώς και το εφικτό ή μη αυτής. Ο εισαγγελέας μέσα σε δέκα ημέρες εισάγει τη δικογραφία στο αρμόδιο συμβούλιο. Αν η κράτηση δεν παραταθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών μετά τη συμπλήρωση των εξαμήνων που προβλέπονται ανωτέρω, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την άρση της κράτησης του αλλοδαπού που τελεί υπό απέλαση.

στ) Ο κρατούμενος προς απέλαση αλλοδαπός μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της κράτησής του, για τις οποίες αποφαινεται αμετάκλητα το δικαστήριο των πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης.»

3. Στο άρθρο 182 του Ποινικού Κώδικα η ισχύουσα διάταξη αριθμείται ως παράγραφος 1 και προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Αλλοδαπός ο οποίος απελάθηκε σε εκτέλεση απόφασης δικαστηρίου, αν παραβιάσει την απαγόρευση επιστροφής του στη χώρα τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών, η οποία δεν μετατρέπεται σε χρηματική ποινή σε καμία περίπτωση και για οποιονδήποτε λόγο, ούτε αναστέλλεται με οποιονδήποτε τρόπο σύμφωνα με τα άρθρα 99 έως 104. Η άσκηση ενδίκων μέσων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.»

Άρθρο 24

Τροποποίηση των άρθρων 110, 111, 198, 308, 314, 331, 381, 407 Π.Κ.

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 110 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο κατάδικος δεν κλητεύεται ούτε εμφανίζεται ενώπιον του συμβουλίου και μπορεί, αφού λάβει γνώση, μέσω του διευθυντή του καταστήματος κράτησης, της πρότασης του εισαγγελέα, να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα. Εάν όμως το συμβούλιο κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την ενώπιόν του εμφάνιση του καταδίκου.»

2. Η τέταρτη παράγραφος του άρθρου 111 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τα πταίσματα παραγράφονται μετά δύο έτη.»

3. α. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 198 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 1, εκδηλώνει δημόσια με βλασφημία έλλειψη σεβασμού προς τα θεία, τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

β. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της παραγράφου 1 του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«Αν η κάκωση ή η βλάβη της υγείας που του προξένησε είναι όλως ελαφρά τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

γ. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 314 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν η σωματική βλάβη που προκλήθηκε είναι όλως ελαφρά, επιβάλλεται κράτηση έως τρεις (3) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

δ. Το άρθρο 331 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Όποιος ασκεί αυθαίρετα αξίωση σχετική με δικαίωμα που ή το έχει πραγματικά ή από πεποίθηση το οικειοποιείται, τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από έγκληση.»

ε. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 381 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν η φθορά έχει αντικείμενο πράγμα ευτελούς αξίας ή η ζημία που προξενήθηκε από τη φθορά είναι ελαφρά, ο υπαίτιος τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

στ. Το άρθρο 407 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Όποιος επαιτεί από φυγοπονία ή φιλοχρηματία ή κατά συνήθεια τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Η χρηματική ποινή μπορεί να επιβληθεί και μαζί με την ποινή της κράτησης.»

Άρθρο 25

Αναπροσαρμογή ποσών

1. Το προβλεπόμενο στις διατάξεις: α) της παραγράφου 3 του άρθρου 159, β) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 216, γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 235, δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 236, ε) της παραγράφου 2 του άρθρου 237, στ) του στοιχείου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 237, ζ) της παραγράφου 3 του άρθρου 242, η) της περίπτωσης γ' υποπερίπτωσης β' του άρθρου 256, θ) της περίπτωσης γ' υποπερίπτωσης β' του άρθρου 258, ι) του δεύτερου

εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 292Α, ια) της περίπτωσης ε' του άρθρου 374, ιβ) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 375, ιγ) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 375 και ιδ) της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 386 του Ποινικού Κώδικα, ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ αναπροσαρμόζεται στο ποσό των εκατό είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ.

2. Το προβλεπόμενο στις διατάξεις: α) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 216, β) της περίπτωσης γ' υποπερίπτωσης α' του άρθρου 256, γ) της περίπτωσης γ' υποπερίπτωσης α' του άρθρου 258, δ) της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 386 και ε) του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 390 του Ποινικού Κώδικα, ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ αναπροσαρμόζεται στο ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 26 Ρυθμίσεις για την εξαίρεση των δικαστικών προσώπων

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν η αίτηση αφορά την εξαίρεση ολόκληρου του πολυμελούς δικαστηρίου (άρθρο 136 εδάφιο α') ή περισσότερα από ένα μέλη αυτού, η κατάθεσή της γίνεται τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από την ημέρα που έχει προσδιοριστεί για τη συζήτηση της υπόθεσης.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 16 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι αιτήσεις εξαίρεσης κατά των δικαστικών προσώπων που συμπράττουν ή πρόκειται να συμπράξουν στην ίδια υπόθεση υποβάλλονται εφάπαξ ως προς όλους τους λόγους εξαίρεσης και καθ' όλων των προσώπων αυτών πριν από την επιχείρηση της διαδικαστικής ενέργειας. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνονται με ενιαία απόφαση. Κάθε μεταγενέστερη αίτηση δεν λαμβάνεται υπόψη και απορρίπτεται ως απαράδεκτη από το ίδιο δικαστήριο ή συμβούλιο εκτός αν ταυτόχρονα αποδεικνύεται ότι ο λόγος εξαίρεσης έγινε γνωστός ή ανέκυψε μεταγενέστερα. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσότερων ή όλων των μελών του δικαστηρίου ή του συμβουλίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται.»

3. Ο τίτλος και το άρθρο 17 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 17. Περιεχόμενο και υποβολή της αίτησης εξαίρεσης.

1. Η αίτηση εξαίρεσης πρέπει να περιέχει με σαφήνεια τους λόγους της εξαίρεσης του δικαστικού προσώπου, να μνημονεύει ειδικώς τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζονται οι λόγοι αυτοί και να αναφέρει τα μέσα της απόδειξής τους. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται.

2. Την αίτηση εξαίρεσης πρέπει να υπογράψει ο ίδιος

ο αιτών ή πληρεξούσιος που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα. Μεταγενέστερη προσκόμιση του εγγράφου της πληρεξουσιότητας δεν επιτρέπεται για κανένα λόγο. Στο έγγραφο της πληρεξουσιότητας πρέπει να αναφέρονται ειδικά και συγκεκριμένα οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση. Σε περίπτωση μη τήρησης των πιο πάνω διατυπώσεων, η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται.

3. Η αίτηση εξαίρεσης εγχειρίζεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί το πρόσωπο του οποίου ζητείται η εξαίρεση. Αν ζητείται η εξαίρεση μέλους μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή μικτού ορκωτού εφετείου, η αίτηση εγχειρίζεται στον εισαγγελέα εφετών, αν δε αφορά μέλος του πταισματοδικείου στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

4. Η αίτηση για την εξαίρεση μέλους δικαστηρίου που συνεδριάζει μπορεί να υποβληθεί και με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα, εφαρμόζεται δε αναλόγως και η διάταξη της παραγράφου 2. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσότερων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.»

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 20 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν η εξαίρεση αφορά μέλος του εκ τακτικών δικαστών δικαστηρίου ή του εισαγγελέα ή ενόρκου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή του μικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο.»

5. Στο άρθρο 23 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Όταν συντρέχει λόγος αποκλεισμού ή εξαίρεσης ή σοβαροί λόγοι ευπρέπειας, η δήλωση αποχής πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά. Ο δικαστικός λειτουργός ελέγχεται πειθαρχικά αν δηλώσει αδικαιολογήτως αποχή.»

Άρθρο 27 Ρυθμίσεις για την ποινική δίωξη

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 27 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κατηγορούσα αρχή είναι ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου, στο πταισματοδικείο δε ο δημόσιος κατήγορος.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 32 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις συνεδριάσεις του πταισματοδικείου παρίσταται ο δημόσιος κατήγορος (άρθρο 27 παράγραφος 3).»

3. Το άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας

κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα κινεί την ποινική δίωξη μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 (Α' 296) και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση.

2. Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών τη θέτει στο αρχείο και υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος έχει δικαίωμα να παραγγείλει προκαταρκτική εξέταση αν πρόκειται για κακούργημα ή την άσκηση ποινικής δίωξης ή τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης στα λοιπά εγκλήματα.

3. Αν έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 243 ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, θέτει την υπόθεση στο αρχείο και υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος έχει δικαίωμα να παραγγείλει την άσκηση ποινικής δίωξης.

4. Μήνυση ή η αναφορά η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο ανωνύμως ή με ανύπαρκτο όνομα, τίθεται αμέσως στο αρχείο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παράγραφο 2. Όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται ειδικά στην παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση.

5. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν γίνεται επίκληση ή αναφέρονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή καλεί το μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση να παράσχει εξηγήσεις.»

4. Στο άρθρο 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η κατάθεση της μήνυσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Οι λεπτομέρειες και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

Άρθρο 28

Ρυθμίσεις για την έγκληση

1. Το άρθρο 46 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν ο παθών θέλει να ζητήσει τη δίωξη της αξιόποινης πράξης, υποβάλλει την έγκληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παράγραφοι 2 και 3.

2. Ο εγκαλών κατά την υποβολή της έγκλησης, για τα απολύτως κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα, ενώπιον κάθε αρμόδιας αρχής καταθέτει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού εκατό (100) ευρώ. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο η έγκληση απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Εξαιρούνται από την κατάθεση παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004. Δεν απαιτείται κατάθεση παραβόλου για τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και τα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας. Για αξιόποινες πράξεις που τελούνται σε βάρος δημοσίων οργάνων και υπαλλήλων κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων, ο παθών υποβάλλει την έγκληση ατελώς και χωρίς την κατάθεση παραβόλου.

3. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, με την οποία η έγκληση απορρίπτεται ως απαράδεκτη λόγω μη κατάθεσης παραβόλου, δεν επιτρέπεται άσκηση προσφυγής κατά το άρθρο 48.

4. Ο εγκαλών μαζί με την έγκληση οφείλει να υποβάλει και τα διαθέσιμα σε αυτόν αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν και αποδεικνύουν αυτήν. Οι καταθέσεις μαρτύρων υποβάλλονται με τον τύπο της ένορκης βεβαίωσης που έχει δοθεί ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, χωρίς κλήση του καθ' ού στρέφεται η έγκληση.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης την απορρίπτει με διάταξη, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία. Ο εγκαλών έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της διάταξης.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παράγραφοι 1 και 5, 44 και 45 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση.»

4. Το άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο εγκαλών μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την έκδοση της διάταξης κατά τις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου, μπορεί να προσφύγει κατά αυτής στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται για κανένα λόγο. Για την προσφυγή συντάσσεται έκθεση από τον γραμματέα της εισαγγελίας που εξέδωσε την προσβαλλόμενη διάταξη.

2. Ο προσφεύγων υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού τριακοσίων (300) ευρώ, το οποίο επισυνάπτεται στην έκθεση που συντάσσει ο πιο πάνω γραμματέας. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών.

3. Αν ο εισαγγελέας εφετών δεχθεί την προσφυγή παραγγέλλει είτε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης αν πρόκειται για κακούργημα για το οποίο δεν έχει ήδη διενεργηθεί είτε την άσκηση ποινικής δίωξης στις λοιπές περιπτώσεις και διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό.»

Άρθρο 29 **Μονομελές Εφετείο Κακουρηγμάτων**

1. Η περίπτωση α' του άρθρου 109 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) τα κακουρήματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των μονομελών και τριμελών εφετείων.»

2. Στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστίθεται άρθρο 110 ως εξής:

Άρθρο 110 **Μονομελές Εφετείο**

Το μονομελές εφετείο δικάζει τα πιο κάτω εγκλήματα, εκτός αν στο νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης:

1) Τα κακουρήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 308 Α, καθώς και αυτά της παραγράφου 1 του άρθρου 308 Β, εφόσον για τα τελευταία έχει συνταχθεί πρακτικό συνδιαλλαγής.

2) Τα κακουρήματα των άρθρων 114 του ν. 1892/1990 (Α'101), 66 του ν. 2121/1993 (Α'25) και 52 του ν. 4002/2011 (Α'180).

3) Τα κακουρήματα των νόμων 2725/1999 (Α'121) και 3028/2002 (Α'153).»

3. Ο τίτλος και η πρώτη περίοδος του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίστανται ως εξής:

Άρθρο 111 **Τριμελές Εφετείο**

Το τριμελές εφετείο δικάζει τα αναφερόμενα στις πιο κάτω περιπτώσεις κακουρηγμάτων, από τα υπαγόμενα δε στην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου (άρθρο 110) εκείνα κατά των οποίων στο νόμο απειλείται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης.»

4. Στο άρθρο 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς εφετείου.»

5. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 308 Β του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η φράση «τριμελές εφετείο» αντικαθίσταται με τη φράση «μονομελές εφετείο.»

Άρθρο 30 **Ρυθμίσεις για την προανάκριση και την ανάκριση**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο ανακριτικός υπάλληλος που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 είναι υποχρεωμένος να διενεργήσει όλες τις προανακριτικές πράξεις που αφορούν την υπόθεση για την οποία η παραγγελία και καλεί ενώπιόν του τους μάρτυρες για εξέταση και τους κατηγορούμενους για να απολογηθούν εφόσον αυτοί κατοικούν

στην περιφέρεια του εφετείου της έδρας του. Αν οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι είναι κάτοικοι άλλων εφετειακών περιφερειών, ο ανωτέρω ανακριτικός υπάλληλος ζητεί την εξέταση των μαρτύρων και τη λήψη των απολογιών των κατηγορουμένων από τον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να εκτελέσει αυτήν μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών. Ο αρχικά ορισθείς ανακριτικός υπάλληλος μετά το πέρας των άνω ενεργειών επιστρέφει τη δικογραφία με εκτελεσμένη πλήρως την παραγγελία στον παραγγείλαντα εισαγγελέα. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής τα Εφετεία Αθηνών και Πειραιώς θεωρούνται ως ανήκοντα σε μία εφετειακή περιφέρεια. Ανακριτικός υπάλληλος που παραβιάζει τις ανωτέρω διατάξεις τιμωρείται πειθαρχικά, σύμφωνα με τις πειθαρχικές διατάξεις από τις οποίες διέπεται, ανάλογα με το βαθμό της υπαιτιότητάς του.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 248 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μόλις ο ανακριτής λάβει την παραγγελία του εισαγγελέα, ενεργεί όλες τις ανακριτικές πράξεις που θεωρεί κατά την κρίση του αναγκαίες για να εξακριβωθούν το έγκλημα και οι υπαίτιοι. Σε υποθέσεις το αντικείμενο των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις, ο ανακριτής μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα εφετών, που έχει την ανώτατη διεύθυνση της ανάκρισης, να ορίσει με πράξη του ειδικούς επιστήμονες για την υποβοήθηση του έργου της ανάκρισης. Ο ορισμός των προσώπων αυτών γίνεται μεταξύ αυτών που υπηρετούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και εφαρμόζονται αναλόγως, ως προς αυτούς, οι διατάξεις των άρθρων 188 έως 193.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 248 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν προηγήθηκε προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, ο ανακριτής δεν επαναλαμβάνει τις ανακριτικές πράξεις που έχουν γίνει στο πλαίσιο τους. Μόνο όταν κρίνει ότι οι πράξεις δεν έγιναν νομότυπα ή όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, χρειάζονται ειδική συμπλήρωση, επαναλαμβάνει αυτές.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 250 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη σε όλους όσους συμμετείχαν στην ίδια πράξη. Δεν μπορεί όμως να επεκτείνει την ποινική δίωξη και σε άλλη πράξη, έστω και αν είναι συναφής, ούτε έχει δικαίωμα συρρίκνωσης ή διεύρυνσης της ασκηθείσας ποινικής δίωξης.»

Άρθρο 31 **Τροποποίηση των περί προσωρινής κράτησης διατάξεων**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη ή εάν το έγκλημα τελώσθηκε κατ' εξακολούθηση ή στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, κρίνεται αιτιολογημένα, ότι αν αφεθεί ελεύθερος, είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 283 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση ή για τους όρους που πρέπει να τεθούν, αποφαιίνεται εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τότε που απολογήθηκε ο κατηγορούμενος το τριμελές πλημμελειοδικείο, το οποίο συνεδριάζει ως συμβούλιο και αποφασίζει, αφού ακούσει τον εισαγγελέα και τον κατηγορούμενο. Εάν η ανάκριση ενεργείται στο εφετείο, αρμόδιο είναι το τριμελές εφετείο. Όταν ανακύψει διαφωνία περί την προσωρινή κράτηση, ο ανακριτής υποχρεούται να εκδώσει αμέσως ένταλμα σύλληψης του κατηγορουμένου, το οποίο ισχύει μέχρι την έκδοση της απόφασης του πιο πάνω δικαστηρίου.»

Άρθρο 32

Ρυθμίσεις για την αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιον των συμβουλίων

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το συμβούλιο συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα και των διαδίκων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την εμφάνιση ενώπιόν του όλων των διαδίκων, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Αν μετά το τέλος της ανάκρισης και την υποβολή των εγγράφων στον εισαγγελέα υποβλήθηκαν στο συμβούλιο από ένα διάδικο έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, το συμβούλιο, στην περίπτωση που κρίνει ότι αυτά ασκούν ουσιώδη επιρροή στη διάγνωση της υπόθεσης, οφείλει να καλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους, ή τους αντικλήτους τους, για να ενημερωθούν και να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σε προθεσμία που καθορίζει το ίδιο.»

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 287 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Αν η ανάκριση συνεχίζεται, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού αυτού διαστήματος ο ανακριτής αναφέρει στον εισαγγελέα εφετών με αιτιολογημένη έκθεσή του τους λόγους για τους οποίους δεν περατώθηκε η ανάκριση και διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος την εισάγει αμέσως στο συμβούλιο πλημμελειοδικών με έγγραφη αιτιολογημένη πρότασή του. Ο γραμματέας του συμβουλίου ειδοποιεί με οποιοδήποτε μέσο (έγγραφο, τηλεγράφημα, τηλετύπημα ή τηλεομοιοτυπία) τον κατηγορούμενο ή το συνήγορό του για να διατυπώσει τις απόψεις του με έγγραφο υπόμνημα, μέσα σε προθεσμία που καθορίζει ο πρόεδρος του συμβουλίου. Ο κατηγορούμενος, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της εισαγγελικής πρότασης. Ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του δεν εμφανίζονται ενώπιον του συμβουλίου, μπορεί όμως το συμβούλιο, εάν κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, να διατάξει την ενώπιον του εμφάνιση του κατηγορουμένου, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Μετά ταύτα, το συμβούλιο αποφαιίνεται αμετάκλητα αν πρέπει να απολυθεί προσωρινά ο κατηγορούμενος ή να εξακολουθήσει η προσωρινή του κράτηση. Αν η ανάκριση ενεργείται από εφέτη, κατά το άρθρο 29, αρμόδιο να αποφανθεί είναι το συμβούλιο εφετών.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 287 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη περίπτωση α' για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, τη μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου.»

4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 287 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, τη μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 138 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα βουλεύματα του δικαστικού συμβουλίου και οι διατάξεις του ανακριτή εκδίδονται ύστερα από έγγραφη πρόταση του εισαγγελέα, ο οποίος την αναπτύσσει και προφορικά, όταν η εμφάνισή του στο συμβούλιο προβλέπεται από το νόμο.»

6. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 18 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαλείφεται η φράση «ενώ καλείται ο αιτών και αν είναι δυνατόν και οι άλλοι διάδικοι.»

7. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαλείφεται η φράση «αφού ακούσει τον εισαγγελέα, τον αιτούντα και τους διαδίκους που καλούνται είκοσι τέσσερις ώρες πριν.»

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις στα άρθρα 142 Α, 273, 322, 340, 349, 408, 474, 486, 489, 490 Κ.Π.Δ.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 142 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ενώπιον των δικαστηρίων, με εξαίρεση το πταισματοδικείο, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 273 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στην έκθεση απολογίας αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και η αρμόδια ΔΟΥ του κατηγορουμένου. Αν αυτός δεν έχει ΑΦΜ, αναγράφονται υποχρεωτικά το επώνυμο και το όνομα του πατέρα του, το πατρικό επώνυμο και το όνομα της μητέρας του, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή η χώρα γέννησης στο εξωτερικό.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ο προσφεύγων υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού τριακοσίων (300) ευρώ. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών. Σε περίπτωση που ο εισαγγελέας εφετών κάνει δεκτή την προσφυγή διατάσσει

και την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό.»

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τα εδάφια τέταρτο και πέμπτο αντικαθίστανται με τα εξής εδάφια:

«Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί την υπεράσπισή του από το διορισμένο συνήγορο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει σε αυτόν άλλο συνήγορο από τον ίδιο πίνακα. Σε περίπτωση νέας άρνησης του κατηγορουμένου, το δικαστήριο προβαίνει στην εκδίκαση της υπόθεσης του κακούργηματος χωρίς διορισμό συνηγόρου. Ο κατηγορούμενος που κρατείται, υποχρεούται δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση να ειδοποιηθεί, δια του διευθυντή του καταστήματος κράτησης, τον εισαγγελέα του δικαστηρίου στο οποίο θα γίνει η δίκη για κακούργημα ότι δεν έχει συνήγορο υπεράσπισης. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο κατηγορούμενος που δεν κρατείται. Ο εισαγγελέας διορίζει συνήγορο από τον πίνακα και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης οφείλουν να γνωστοποιούν στους κρατούμενους αυτή την υποχρέωση.»

5. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναβολή γίνεται σε δικάσιμο στην οποία προεδρεύει ο ίδιος δικαστής που προήδρευε του δικαστηρίου που χορήγησε την αναβολή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο στοιχείο Δ' του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 1756/1988). Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις μονομελείς συνθέσεις των δικαστηρίων του πρώτου βαθμού και στα μικτά ορκωτά. Το δικαστήριο πριν διατάξει την αναβολή υποχρεούται να ερευνήσει τη δυνατότητα διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες, αιτιολογώντας εμπεριστατωμένα ότι δεν μπορεί ο λόγος της αναβολής να αντιμετωπισθεί με διακοπή.

4. Δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους πιο πάνω λόγους και σύμφωνα με τους ως άνω όρους. Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί μόνο να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες και μέχρι τρεις φορές. Κατά τη διακοπή της συνεδρίασης ο πρόεδρος κατανέμει τις μη εκδικασθείσες υποθέσεις του πινακίου στις επόμενες μετά διακοπή συνεδριάσεις.»

6. Στο άρθρο 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Εάν ο λόγος της αναβολής αναφανεί πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο, ο διάδικος ή ο συνήγορός του υποχρεούται, με ποινή το απαράδεκτο της προβολής του λόγου αυτού ενώπιον του επ' ακροατηρίω συνεδριάζοντος δικαστηρίου, να γνωστοποιήσει αυτόν εγγράφως στον αρμόδιο εισαγγελέα, μαζί με τα έγγραφα που τον αποδεικνύουν. Για την αναβολή αποφασίζει το δικαστήριο σε συμβούλιο, αφού ακούσει τη γνώμη του εισαγγελέα χωρίς την παρουσία διαδίκων και, προκειμένου για δίκη ενώπιον των μικτών ορκωτών δικαστηρίων, του συμβουλίου των εφετών. Ο γραμματέας της αρμόδιας εισαγγελίας ενημερώνει τους μάρτυρες και τους νομιμοποιηθέντες διαδίκους για τη νέα δικάσιμο.»

7. Στο άρθρο 408 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η υπάρχουσα διάταξη αριθμείται ως παράγραφος 1 και προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Σε περίπτωση που το μικτό ορκωτό δικαστήριο καταδικάσει τον κατηγορούμενο μόνο για πλημμέλημα, η έφεση του κατηγορουμένου κατά της απόφασης αυτής δικάζεται από το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο του μεικτού ορκωτού εφετείου, χωρίς να απαιτείται να συγκροτηθεί το τελευταίο.»

8. Στο άρθρο 474 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στην έκθεση αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και η αρμόδια ΔΟΥ του προσώπου που ασκεί το ένδικο μέσο. Αν αυτός που ασκεί το ένδικο μέσο δεν έχει ΑΦΜ, αναγράφονται υποχρεωτικά το επώνυμο και το όνομα του πατέρα του, το πατρικό επώνυμο και το όνομα της μητέρας του, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή η χώρα γέννησης στο εξωτερικό.»

9. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 486 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μονομελούς εφετείου (άρθρο 110).»

10. Η περίπτωση α' του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«α) κατά της απόφασης του πταισματοδικείου και του ειρηνοδικείου (άρθρο 116), αν με αυτήν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε κράτηση περισσότερο από σαράντα (40) ημέρες ή σε πρόστιμο πάνω από χίλια (1.000) ευρώ ή σε αποζημίωση ή σε χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από εκατό (100) ευρώ συνολικά.»

11. Η πρώτη περίοδος της περίπτωσης β' του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από τρεις (3) μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.»

12. Η πρώτη περίοδος της περίπτωσης γ' του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και της απόφασης του εφετείου για πλημμέλημα (άρθρα 111 παρ. 6 και 116) αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή φυλάκισης πάνω από πέντε (5) μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

13. Η περίπτωση στ' του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) κατά της απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς ή μονομελούς εφετείου με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον δύο (2) ετών για πλημμέλημα.»

14. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 490 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, μετά τη λέξη «τριμελούς» προστίθενται οι λέξεις «ή μονομελούς».

Άρθρο 34

Τροποποίηση των άρθρων 409 και 410 Κ.Π.Δ.

1. Το άρθρο 409 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση αυτόφωρου πταίσματος επιτρέπεται η σύλληψη του δράστη από κάθε αστυνομικό όργανο που έσπευσε ή από ανακριτικό υπάλληλο για την άμεση

εισαγωγή του σε δίκη, όταν αυτή είναι δυνατή σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου ή για τη βεβαίωση της ταυτότητάς του σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου.»

2. Ο τίτλος και το άρθρο 410 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 410

Άμεση Εισαγωγή σε δίκη ή βεβαίωση της ταυτότητας

1. Αν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 409, εκείνος που έχει συλληφθεί οδηγείται αμέσως στο δημόσιο κατήγορο και στο πταισματοδικείο του τόπου όπου συνελήφθη, αν υπάρχει πταισματοδικείο που συνεδριάζει εκείνη την ώρα ή μπορεί να συνεδριάσει αμέσως, και εισάγεται αμέσως σε δίκη και εκεί προσκομίζονται και οι σχετικές αποδείξεις.

2. Αν δεν υπάρχει στον τόπο όπου συνελήφθη πταισματοδικείο ή αυτό δεν μπορεί να συνεδριάσει αμέσως, προσάγεται χωρίς αναβολή στο πλησιέστερο αστυνομικό κατάστημα, όπου εξετάζεται και συντάσσεται έκθεση, από τον ίδιο που τον συνέλαβε ή άλλο αστυνομικό υπάλληλο, και αφού βεβαιωθεί η ταυτότητά του αφήνεται ελεύθερος.»

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 551 Κ.Π.Δ.

Το άρθρο 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 551.- Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για διαφορετικά εγκλήματα. 1. Αν πρόκειται να εκτελεστούν κατά του ίδιου προσώπου περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις για διαφορετικά εγκλήματα που συρρέουν, εφαρμόζονται οι ορισμοί του Ποινικού Κώδικα για τη συρροή.

2. Αν οι καταδικές απαγγέλθηκαν από το τριμελές ή μονομελές πλημμελειοδικείο, αρμόδιο για να καθορίσει τη συνολική ποινή που πρέπει να εκτιθεί είναι το μονομελές πλημμελειοδικείο. Αν οι καταδικές απαγγέλθηκαν από το πταισματοδικείο, αρμόδιο για τον καθορισμό της συνολικής ποινής είναι τούτο. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιο είναι το μονομελές εφετείο.

3. Για τον καθορισμό της συνολικής ποινής, ως ποινή βάσης λαμβάνεται υπόψη η βαρύτερη από αυτές, σε περίπτωση δε ίσης διάρκειας αυτών λαμβάνεται υπόψη η νεώτερη απόφαση. Αν μεταξύ των προς εκτέλεση αποφάσεων υπάρχει και απόφαση που αμετάκλητα έχει καθορίσει συνολική ποινή, για τον καθορισμό της νέας συνολικής ποινής λαμβάνεται ως βάση η καθορισθείσα συνολική ποινή, εάν αυτή είναι βαρύτερη από τις ποινές που επιβλήθηκαν με τις άλλες αποφάσεις. Στην περίπτωση αυτή για τον καθορισμό της κατά την προηγούμενη παράγραφο αρμοδιότητας λαμβάνεται υπόψη και η απόφαση που έχει καθορίσει συνολική ποινή.

4. Η αίτηση για καθορισμό συνολικής ποινής υποβάλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική εντολή γι' αυτό. Αν εκείνος που καταδικάστηκε κρατείται, δεν προσάγεται στο δικαστήριο, μπορεί όμως να αντιπροσωπευθεί με συνήγορο, που διορίζεται με απλή επιστολή, την οποία πρέπει να έχει θεωρήσει ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης.

5. Το δικαστήριο αποφαίνεται αφού ακούσει τον καταδικασμένο ή το συνήγορό του, αν είναι παρόντες, καθώς και τον εισαγγελέα. Κατά της απόφασης επιτρέπεται αναίρεση στον καταδικασμένο και τον εισαγγελέα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΚΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 36

Τροποποίηση του ν. 3213/2003 για το πόθεν έσχες

Η διάταξη του άρθρου 10 του ν. 3213/2003 (Α' 309), όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του ν. 3849/2010 (Α' 80) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 3994/2011 (Α' 165), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10.- Ποινική διαδικασία. 1. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 4 έως και 8 των υπόχρεων προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και στ' και ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 62, 85 και 86 παρ.1 και 2 του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και του νόμου για την ποινική ευθύνη των Υπουργών, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών και ενεργείται ανάκριση στο εφετείο, ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα και ορισμό εφέτη ανακριτή από την ολομέλεια του οικείου εφετείου. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτήρα κακουργήματος, αποφαίνεται το συμβούλιο των εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 4 έως και 8 των λοιπών υπόχρεων προσώπων, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1, στο άρθρο 14, καθώς και σε άλλους ειδικούς νόμους, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και ενεργείται με παραγγελία για προανάκριση ή κύρια ανάκριση, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτήρα κακουργήματος, αποφαίνεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών.

3. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πράξεων που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος είναι το τριμελές εφετείο, ενώ για τις σε βαθμό πλημμελήματος το τριμελές πλημμελειοδικείο.

4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Άρθρο 37

Τροποποίηση του π.δ. 106/2007, της υγειονομικής διάταξης Α5/3010/1985 και των νόμων 4022/2011 και 2696/1999

1. Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 21 του π.δ. 106/2007 (Α' 135) η φράση «στον Υπουργό Δικαιοσύνης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 74 παρ. 3 και 99 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα» αντικαθίσταται από τη φράση «στο συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 74 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα».

2. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 106/2007 (Α' 135) η φράση «εφαρμόζονται τα άρθρα 74 παρ. 3 και 99 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα», αντικαθίσταται από τη φράση «εφαρμόζεται το άρθρο 74 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα».

3. Το άρθρο 10 της υγειονομικής διάταξης Α5/3010/1985 (Β' 593/1985, διόρθωση σφαλμάτων: Β' 4/1986) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι παραβάτες της παρούσας Υγειονομικής διάταξης τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ένα (1) έτος και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Αν ο δράστης έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ακολουθείται υποχρεωτικά η διαδικασία που αναφέρεται στα άρθρα 418 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

4. Το άρθρο 11 της Υγειονομικής διάταξης Α5/3010/1985 (Β' 593/1985, διόρθωση σφαλμάτων: Β' 4/1986) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εκτέλεση της παρούσας Υγειονομικής διάταξης ανατίθεται στα αρμόδια υγειονομικά και αστυνομικά όργανα σε όλη την Επικράτεια.»

5. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4022/2011 (Α' 219) αντικαθίστανται ως εξής:

«Η ανάκριση ενεργείται από πρόεδρο πρωτοδικών ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις από πρωτοδική, ο οποίος ορίζεται ειδικά γι' αυτή, από το όργανο που διευθύνει το δικαστήριο. Σε δυσχερείς υποθέσεις, μπορεί να ορισθούν επιπλέον μέχρι δύο ανακριτές και μέχρι ένας εισαγγελέας πρωτοδικών.»

6. Η παρ. 10 του άρθρου 10 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α' 57), αντικαθίσταται ως εξής:

«Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 9 τιμωρείται με:

α) διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και β) φυλάκιση μέχρι δώδεκα (12) μηνών, επιφυλασσομένης της εφαρμογής διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων.»

7. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α' 57), αντικαθίσταται ως εξής:

«Αυτός που παραβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, ιδίως αυτός που επικολλά ή αναρτά έντυπα ή διενεργεί γενικά διαφημιστικές πράξεις παραβαίνοντας τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και φυλάκιση μέχρι δώδεκα (12) μηνών, επιφυλασσομένης της εφαρμογής διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων. Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Α.Ε., διαχειριστές Ε.Π.Ε., καθώς και πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση νομικών προσώπων του Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. ή του εν γένει ιδιωτικού τομέα, που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, τιμωρούνται ως αυτουργοί, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.»

8. Στο άρθρο 42 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (Α' 57), γίνονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Οι αναφερόμενες στην περίπτωση γ' της παραγράφου 7 παραβάσεις τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών και χρηματική ποινή χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ, καθώς και με αφαίρεση επιτόπου της άδειας ικανότητας οδήγησης για έξι (6) μήνες.

β) Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 8 παραβάσεις τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, καθώς και με αφαίρεση επιτόπου της άδειας ικανότητας οδήγησης για πέντε (5) χρόνια.

γ) Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 9 παραβάσεις τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων (500) ευρώ, καθώς και με αφαίρεση επιτόπου της άδειας ικανότητας οδήγησης για χρονικό διάστημα τριών (3) μέχρι έξι (6) μηνών.

Άρθρο 38

Πταισματικές παραβάσεις

1. Τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ:

α) Η παράβαση του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 3526/2007.

β) Η παράβαση του άρθρου 10 του ν. 2946/2001.

γ) Η παράβαση των άρθρων 9 και 10 του ν. 392/1976.

δ) Η παράβαση του άρθρου 19 του α.ν. 412/1936.

ε) Η παράβαση των διατάξεων των άρθρων 17 του α.ν. 431/1937, 11 του α.ν. 1108/1938 και 25 του ν.δ. 3430/1955.

στ) Η παράβαση των διατάξεων των άρθρων 22 του π.δ. 778/1980, 117 του π.δ. 1073/1981 και 9 του ν. 1396/1983.

ζ) Η παράβαση του άρθρου 10 του ν. 2853/1922.

η) Η παράβαση του άρθρου 3 του α.ν. 439/1945.

θ) Η παράβαση του άρθρου 3 παρ. 2-1 του ν.δ. 608/1948.

2. Αυξάνεται στο ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ το προβλεπόμενο από τις διατάξεις των άρθρων 268 του ν.δ. 86/1969, 37, 38 και 39 του ν. 3585/2007 όριο, μέχρι του οποίου τα αντίστοιχα αδικήματα τιμωρούνται σε βαθμό πταισματος.

Άρθρο 39

Όρκος στην ποινική δίκη

1. Το άρθρο 194 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«1. Σε αυτούς που έχουν ήδη δώσει όρκο ως πραγματογνώμονες υπενθυμίζεται ο όρκος που έχουν δώσει. Οι υπόλοιποι ορκίζονται, αφού επιλέξουν τον τύπο του όρκου, θρησκευτικό ή πολιτικό που θα δώσουν. Οι πραγματογνώμονες, που επιλέγουν το χριστιανικό όρκο, ορκίζονται στο ιερό ευαγγέλιο ως εξής: «Ορκίζομαι να διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας. Ο Θεός βοηθός μου και το ιερό ευαγγέλιο». Όσοι επιλέξουν τον πολιτικό όρκο ορκίζονται ως εξής: «Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου ότι θα διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας.»

2. Αν ο πραγματογνώμονας δεν ορκισθεί σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.»

2. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 217 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του.»

3. Το άρθρο 218 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«1. Κάθε μάρτυρας οφείλει, πριν εξετασθεί στο ακροατήριο, να ορκιστεί δημόσια. Προς τούτο ερωτάται, αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο.

2. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε.»

3. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε θρησκεία ή δόγμα που ορίζει άλλο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο.

4. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο: «Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε.»

5. Ο άγαλος μάρτυρας που γνωρίζει να γράφει ορκίζεται, γράφοντας και υπογράφοντας τον άνω όρκο. Αν δεν

ξέρει να γράφει δηλώνει τον όρκο της προηγούμενης παραγράφου, με την βοήθεια διερμηνέα.

6. Οι κληρικοί κάθε θρησκευματος ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιερωσύνη τους.»

4. Το άρθρο 236 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«Ο διερμηνέας πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, οφείλει να ορκισθεί ενώπιον εκείνου που τον διόρισε. Προς τούτο ερωτάται εάν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο. Εάν επιλέξει το χριστιανικό τύπο όρκου, ορκίζεται στο ιερό ευαγγέλιο ενώπιον εκείνου που τον διόρισε, ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 237, τα έγγραφα. Εάν επιλέξει τον πολιτικό όρκο δηλώνει επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή του, ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 237, τα έγγραφα.»

5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 398 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«3. Ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου καλεί τους ενόρκους να επιλέξουν τον τύπο του όρκου, θρησκευτικό ή πολιτικό, που προτιμούν να δώσουν. Στους ενόρκους που επιλέγουν τον χριστιανικό όρκο διαβάζει τον ακόλουθο όρκο: «Ορκισθείτε και υποσχεθείτε ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία εναντίον του..., καθώς και την υπεράσπισή του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο το Θεό, τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά και άδολα, για να έχετε βοηθό το Θεό και το ιερό Ευαγγέλιό του». Στους ενόρκους που επιλέγουν τον πολιτικό όρκο διαβάζει τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώστε επικαλούμενοι την τιμή και τη συνείδησή σας, και υποσχεθείτε, ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της προκειμένης δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία κατά του..., καθώς και την υπεράσπισή του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά και άδολα.»

**ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΗ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3900/2010**

**Άρθρο 40
Πρότυπη δίκη**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε τακτικού διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Τα αιτήματα των διαδίκων συνοδεύονται, επί ποινή απαραδέκτου, από παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ υπέρ του Δημοσίου. Το ύψος του ποσού του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η πράξη της Επιτροπής δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Μετά την επίλυση του ζητήματος, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να παραπέμψει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

Στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκησή της δεν δημιουργεί δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής ή τριτανακοπής.»

2. Στο άρθρο 1 του ν. 3900/2010 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Μετά την επίλυση ζητήματος κατά τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, οι υποθέσεις των οποίων είχε ανασταλεί η εκδίκαση, που θέτουν μόνο αυτό το ζήτημα, εισάγονται υποχρεωτικά προς κρίση σε συμβούλιο κατά τα άρθρα 34Α και 34Β του π.δ. 18/1989 και 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις στις οποίες τίθενται εκτός από το ως άνω ζήτημα και λόγοι, που είναι προφανώς अपαράδεκτοι ή αβάσιμοι. Εάν, μετά ταύτα, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου εισαχθούν στο ακροατήριο, και το δικαστήριο κρίνει σύμφωνα με τα κριθέντα από το Συμβούλιο της Επικρατείας, τα δαπάνηματα που, κατά τις ως άνω διατάξεις, επιβάλλονται στον διάδικο αυτόν, διπλασιάζονται.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Π.Δ. 18/1989**

**Άρθρο 41
Συνοπτική έκθεση δικογράφου και ηλεκτρονική διεύθυνση**

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 19 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν το δικόγραφο υπογράφεται από δικηγόρο, αναγράφεται η ηλεκτρονική του διεύθυνση. Στο δικόγραφο περιέχεται και συνοπτική έκθεση των τιθέμενων νομικών ζητημάτων, η οποία δεν υπερβαίνει τις διακόσιες λέξεις. Ο Κανονισμός του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να καθορίζει το περιεχόμενο της έκθεσης. Η υποχρέ-

ωση αυτή δεν αφορά την αίτηση αναστολής. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στον διάδικο, ο οποίος δεν τήρησε την ως άνω υποχρέωση και ηττήθηκε, αυξημένη δικαστική δαπάνη κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 39 του παρόντος διατάγματος. Αν ο διάδικος νικήσει, το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει δικαστική δαπάνη υπέρ αυτού.»

Άρθρο 42

Ηλεκτρονική κατάθεση και επίδοση δικογράφου

1. Στο άρθρο 19 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Το ένδικο μέσο ή βοήθημα μπορεί να υποβάλεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το ένδικο μέσο ή βοήθημα που έχει υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.»

2. Στο άρθρο 21 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Οι προβλεπόμενες από τις ανωτέρω παραγράφους επιδόσεις του δικαστηρίου προς τους διαδίκους μπορεί να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον το δικόγραφο και η πράξη του Προέδρου περί ορισμού δικασίμου και εισηγητή φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το δικόγραφο και η πράξη του Προέδρου που έχουν επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκαν, εφόσον επιστραφεί στο δικαστήριο από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.»

3. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 18/1989 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η κοινοποίηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 21.»

Άρθρο 43

Συνέπειες μη αποστολής φακέλου

Στο άρθρο 24 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Εάν αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης μία φορά λόγω μη αποστολής των στοιχείων του φακέλου από τη Διοίκηση, το Δικαστήριο μπορεί να προχωρήσει στην εκδίκασή της και κατά την εκτίμησή του να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του αιτούντος.»

Άρθρο 44

Πληρεξουσιότητα

Στο άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Γενικό πληρεξούσιο η ισχύς του οποίου έχει παύσει κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 97 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δεν λαμβάνεται υπόψη για τη νομιμοποίηση του πληρεξουσίου, έστω και αν ίσχυε κατά το χρόνο ασκήσεως του ενδίκου μέσου.»

Άρθρο 45

Διαδικασία σε Συμβούλιο για την αποδοχή ενδίκων βοηθημάτων και μέσων

Η παρ. 1 του άρθρου 34Α του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 7 του ν. 3900/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δικαστικός σχηματισμός που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του αρμόδιου Τμήματος και απαρτίζεται από τον ίδιο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, τον εισηγητή της υπόθεσης και έναν σύμβουλο μπορεί, με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο, να απορρίπτει ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι προδήλως απαράδεκτα ή αβάσιμα και να παραπέμπει στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο υποθέσεις που έχουν εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας αναρμοδίως. Με την ίδια απόφαση απορρίπτεται ή παραπέμπεται κατά περίπτωση και η τυχόν εκκρεμής αίτηση αναστολής. Υποθέσεις που έχουν εισαχθεί αναρμοδίως μπορεί να παραπέμπονται στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο με πράξη του Προέδρου του δικαστικού σχηματισμού.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις πλην των παραπεμπτικών αποφάσεων, ο εισηγητής ζητεί προηγουμένως εγγράφως ή προφορικά ή με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο από τον υπογράφο δικηγόρο στη δηλωθείσα από αυτόν διεύθυνση ή στα λοιπά δηλωθέντα από αυτόν στοιχεία επικοινωνίας, την προσκόμιση στοιχείων νομιμοποίησης, καθώς και το προβλεπόμενο από το άρθρο 36 αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Αν αυτά δεν προσκομισθούν σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την αποστολή του εγγράφου ή την ειδοποίηση, το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορρίπτεται ως απαράδεκτο για το λόγο αυτόν.

Μετά τον ορισμό εισηγητή και δικασίμου κατά το άρθρο 20, ο εισηγητής, αν κρίνει ότι το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή αβάσιμο ή ότι αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου, μπορεί να προτείνει στον Πρόεδρο την εισαγωγή του στο δικαστικό σχηματισμό σε συμβούλιο του παρόντος άρθρου. Οι πάρεδροι συμμετέχουν στους σχηματισμούς της παραγράφου αυτής με αποφασιστική ψήφο.»

2. Μετά το άρθρο 34Α του π.δ. 18/1989 προστίθεται άρθρο 34Β ως εξής:

«Άρθρο 34Β

Αποδοχή ενδίκων μέσων ή βοηθημάτων σε συμβούλιο

1. Μετά την τήρηση των διαδικασιών των άρθρων 20, 21 και 23, ο εισηγητής, εάν κρίνει ότι ένδικο μέσο ή βοήθημα, για το οποίο έχει προσκομιστεί συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο προς τον δικηγόρο που το υπογράφει, έχει ασκηθεί παραδεκτώς και είναι προδήλως βάσιμο, μπορεί να προτείνει στον πρόεδρο την εισαγωγή του στο δικαστικό σχηματισμό σε συμβούλιο του προηγούμενου άρθρου. Εφόσον ο σχηματισμός συμφωνήσει, με ομόφωνη απόφασή του το κάνει δεκτό, και επιδικάζει δικαστική δαπάνη για τη σύνταξη του δικογράφου. Η απόφαση ισχύει και παράγει τα έννομα αποτελέσματά της από την έκδοση της κατά την επομένη παράγραφο διαπιστωτικής πράξης του Προέδρου, υπόκειται δε έκτοτε σε τριτανακοπή, αν είναι ακυρωτική.

2. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους. Οι διάδικοι μπορούν, με αίτησή τους, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου. Με πρά-

ξη του Προέδρου βεβαιώνεται η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής.

3. Αν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο το ένδικο μέσο ή βοήθημα γίνει δεκτό, ο διάδικος που την προκάλεσε, καταδικάζεται να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο το πενταπλάσιο της δικαστικής δαπάνης.»

Άρθρο 46 **Δικαστική δαπάνη**

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 39 του π.δ. 18/1989 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εάν ο ηττηθείς διάδικος συνέβαλε με τη δικονομική συμπεριφορά του στην καθυστέρηση εκδίκασης της υπόθεσης, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει δικαστική δαπάνη έως τριπλάσιο της εκάστοτε οριζόμενης. Ειδικά ως προς το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου για την επιβολή της ανωτέρω δικαστικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη και η τήρηση των υποχρεώσεων των άρθρων 23 και 24.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ** **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

Άρθρο 47 **Αρμοδιότητα**

1. Οι περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α΄97), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν. 3900/2010, αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει διαφορών, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, ανήκει σε πρώτο βαθμό στο μονομελές πρωτοδικείο. Εάν το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανήκει στο πρώτο και τελευταίο βαθμό στο εφετείο.

γ. Των χρηματικών διαφορών, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, ανήκει στο μονομελές πρωτοδικείο.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 218 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από την παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 3900/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση των κατά το άρθρο 216 διαφορών είναι, στον πρώτο βαθμό, το μονομελές πρωτοδικείο, ενώ στο δεύτερο βαθμό το τριμελές εφετείο. Εφόσον η απαίτηση, για την οποία χωρεί η εκτέλεση, δεν υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, αρμόδιο στο δεύτερο βαθμό καθίσταται το μονομελές εφετείο.»

Άρθρο 48 **Συνοπτική έκθεση δικογράφου** **και ηλεκτρονική διεύθυνση**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 45 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής:

«Αν το δικόγραφο υπογράφεται από δικηγόρο, αναγράφεται η ηλεκτρονική του διεύθυνση. Στο δικόγραφο περιέχεται και συνοπτική έκθεση των τιθέμενων νομικών ζητημάτων, η οποία δεν υπερβαίνει τις 200 λέξεις. Το περιεχόμενο της έκθεσης μπορεί να καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Επιτρόπου της Επικράτειας

των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, η οποία αναρτάται σε πίνακες ανακοινώσεων ή στην ιστοσελίδα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Η υποχρέωση για σύνταξη συνοπτικής έκθεσης δεν αφορά την αίτηση αναστολής.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 45 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν το δικόγραφο υπογράφεται από δικηγόρο, αναγράφεται η ηλεκτρονική του διεύθυνση.»

3. Στο άρθρο 46 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Εάν ελλείπει η έκθεση της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 45, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στον διάδικο, ο οποίος δεν τήρησε την ως άνω υποχρέωση και ηττήθηκε, αυξημένα στο τριπλάσιο δικαστικά έξοδα που υπολογίζονται με βάση την αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου και την παράστασή του στη συζήτηση, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 275. Αν ο διάδικος νικήσει, μπορεί να μην επιδικάσει δικαστική δαπάνη υπέρ αυτού.»

Άρθρο 49 **Ηλεκτρονική κατάθεση, κοινοποίηση** **και θυροκόλληση δικογράφου**

1. Στο άρθρο 48 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Οι προβλεπόμενες από τις ανωτέρω παραγράφους επιδόσεις μπορούν να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον τα προς επίδοση έγγραφα φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α΄ 125). Τα προς επίδοση έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκαν, εφόσον επιστραφεί στο δικαστήριο από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.»

2. Στο άρθρο 126 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Τα δικόγραφα μπορεί να υποβάλλονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α΄ 125). Τα δικόγραφα που έχουν υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκαν, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.»

3. Στο άρθρο 195 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η κοινοποίηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 48.»

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 55 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η θυροκόλληση συνίσταται στην επικόλληση του επιδοτού εγγράφου εντός σφραγισμένου και αδιαφανούς φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται μόνο τα στοιχεία της επιδίδουσας υπηρεσίας και του προς η κοινοποίηση προσώπου από μέρους του οργάνου της επίδοσης, με την παρουσία ενός μάρτυρα, στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας ή του υπηρεσιακού καταστήματος όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά περίπτωση, το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου.»

Άρθρο 50 Δικαστικός συμβιβασμός

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 142 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται περίπτωση ε΄ ως εξής:

«ε) επιτευχθεί δικαστικός συμβιβασμός του ν. 4600/1966.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 142 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η κατάργηση διαπίστώνεται με απόφαση του δικαστηρίου, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 143, τα οποία, εφόσον δεν έχει ορισθεί δικάσιμος, εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις δ΄ και ε΄ της προηγούμενης παραγράφου.»

Άρθρο 51 Διαδικασία σε Συμβούλιο

Το άρθρο 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαστήριο, με απόφαση που λαμβάνεται σε συμβούλιο, και σε υποθέσεις αρμοδιότητας μονομελούς δικαστηρίου ο οριζόμενος δικαστής με απόφασή του, μπορεί, εφόσον έχει διενεργήσει όσα αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος, η οποία εφαρμόζεται αναλόγως, να απορρίπτει ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι προδήλως απαράδεκτα ή αβάσιμα και να παραπέμψει, όταν συντρέχουν οι περιπτώσεις του άρθρου 12 παράγραφος 2, στο αρμόδιο δικαστήριο υποθέσεις οι οποίες έχουν εισαχθεί σε αυτό αναρμοδίως. Με την ίδια απόφαση απορρίπτεται ή παραπέμπεται κατά περίπτωση και η τυχόν εκκρεμής αίτηση παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας.»

2. Το ίδιο δικαστήριο μπορεί να δέχεται, εν όλω ή εν μέρει, ένδικα βοηθήματα ή μέσα, που είναι προδήλως βάσιμα.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διοίκησης ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο ή ο οριζόμενος από αυτούς δικαστής, με πράξη του στο εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο, η οποία δεν κοινοποιείται στους διαδίκους, ορίζει το τμήμα ή το δικαστή για την κατά τις προηγούμενες παραγράφους εκδίκαση της υπόθεσης. Για τις υποθέσεις για τις οποίες έχει προσδιορισθεί δικάσιμος, η ως άνω αρμοδιότητα ανήκει στον πρόεδρο του οικείου τμήματος ο οποίος, με την ίδια πράξη, διατάζει και τη διαγραφή τους από το πινάκιο.

4. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 ο εισηγητής ζητεί εγγράφως ή προφορικά ή με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο από τον υπογράφοντα δικηγόρο στη δηλωθείσα από αυτόν διεύθυνση ή στα λοιπά δηλωθέντα από αυτόν στοιχεία επικοινωνίας, την προσκόμιση στοιχείων νομιμοποίησης, καθώς και το προβλεπόμενο από το άρθρο 277 αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Αν αυτά δεν προσκομισθούν σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την αποστολή του εγγράφου ή την ειδοποίηση, το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορρίπτεται ως απαράδεκτο για το λόγο αυτόν.

5. Οι κατά τις παραγράφους 1 και 2 αποφάσεις λαμβάνονται μόνον ομοφώνως και μετά την αποστολή του φακέλου από τη διοίκηση. Άλλως, η υπόθεση εισάγεται για συζήτηση με την τακτική διαδικασία. Οι διατάξεις για την παρέμβαση και την τριτανακοπή εφαρμόζονται και εν προκειμένω. Οι αποφάσεις είναι συνοπτικά διατυπωμένες και περιέχουν, κυρίως, την απάντηση επί των προβαλλόμενων ισχυρισμών.

6. Η απορριπτική απόφαση κοινοποιείται στον διάδικο που άσκησε το ένδικο βοήθημα ή μέσο. Ο τελευταίος μπορεί, με αίτησή του, που κατατίθεται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση, και πάντως όχι μετά την πάροδο δεκαοκτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης, να ζητήσει τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, καταβάλλοντας τριπλάσιο του κατά το άρθρο 277 οριζόμενου παραβόλου. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και η υπόθεση εισάγεται για συζήτηση με την τακτική διαδικασία.

7. Σε περίπτωση αποδοχής, κατά την παράγραφο 2, ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, οι ορισμοί της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και για εκείνον κατά του οποίου εστρέφετο το ένδικο βοήθημα ή μέσο, καθώς και για τον παρεμβαίνοντα ή τον έχοντα δικαίωμα παρεμβάσεως. Η Αρχή καταβάλλει το τριπλάσιο του προβλεπόμενου για τον ιδιώτη παραβόλου. Στην περίπτωση αυτή, στην απόφαση σημειώνεται ότι η παραδοχή καθίσταται οριστική μετά την τήρηση της διαδικασίας της επόμενης παραγράφου.

8. Ο Πρόεδρος του οικείου Τμήματος ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου με πράξη του διαπιστώνει την άπρακτη πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 6. Από την ημερομηνία σύνταξης της πράξεως αυτής παράγεται το αποτέλεσμα της απόφασης. Αν διαπιστώσει πλημμέλεια στην κοινοποίηση, διατάσσει την ενέργεια νέας.

9. Στις υποθέσεις που εκδικάζονται σε συμβούλιο, δικαστική δαπάνη επιδικάζεται για τη σύνταξη του δικογράφου. Αν, μετά από αίτημα του διαδίκου, η υπόθεση εισαχθεί στην τακτική διαδικασία και το διατακτικό της αποφάσεως είναι, κατά τα ουσιώδη σημεία του, το ίδιο με αυτό της απόφασης σε συμβούλιο ο διάδικος που προκάλεσε τη νέα συζήτηση καταδικάζεται να καταβάλει στο νικήσαντα διάδικο ποσό ίσο με το πενταπλάσιο της εκάστοτε οριζόμενης δικαστικής δαπάνης. Για το καταβαλλόμενο κατά τις παραγράφους 6 και 7 ειδικό παράβολο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 277. Το παράβολο των παραγράφων 6 και 7 καταπίπτει υπέρ του αντιδίκου.»

Άρθρο 52

1. Η παρ. 1 του άρθρου 189 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο εισηγητής συντάσσει και παραδίδει το σχέδιο της απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή το οποίο περιλαμβάνει το ιστορικό, το σκεπτικό και το διατακτικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Το σχέδιο υπογράφεται, στις πολυμελείς συνθέσεις, από τον εισηγητή και τον πρόεδρο, ενώ στις μονομελείς από τον δικαστή που δίκασε την υπόθεση. Στο σχέδιο, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τίθεται και η χρονολογία της διάσκεψης.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 189 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο δικαστής παραδίδει το πρωτότυπο της απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή με το περιεχόμενο που προβλέπεται στο επόμενο άρθρο. Η απόφαση απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.»

3. Ο τίτλος του άρθρου 191 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Υπογραφή του πρωτοτύπου.»

4. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 194 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διαγράφεται η φράση «μετέχουν σε αυτήν υποχρεωτικώς οι λοιποί δικαστές που είχαν μετάρχει στην αρχική συζήτηση, εφόσον εξακολουθούν να υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΔΙΚΑΙΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ ΛΟΓΩ** **ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΛΟΓΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ** **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗΣ**

Άρθρο 53

Δικαιούμενοι στην άσκηση αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση

1. Οποιοσδήποτε από τους διαδίκους, εκτός από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα τα οποία συνιστούν κυβερνητικούς οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 34 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που έλαβαν μέρος σε διοικητική δίκη μπορεί να ζητήσει με αίτηση δίκαιη ικανοποίηση προβάλλοντας ότι η διαδικασία για την εκδίκαση της υπόθεσης καθυστέρησε αδικαιολόγητα και συγκεκριμένα ότι διήρκεσε πέραν του ευλόγου χρόνου που απαιτείται για τη διάγνωση των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που ανέκυψαν στη δίκη.

2. Η αίτηση στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών.

Άρθρο 54

Αρμόδιο δικαστήριο

1. Η αρμοδιότητα προς εκδίκαση της αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση, όταν αφορά καθυστέρηση εκδίκασης υπόθεσης ενώπιον:

(α) του Συμβουλίου της Επικρατείας, ανατίθεται σε Σύμβουλο ή Πρόεδρο,

(β) των διοικητικών εφετείων, ανατίθεται σε Πρόεδρο Εφετών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση,

(γ) των διοικητικών πρωτοδικείων, ανατίθεται σε Πρόεδρο Πρωτοδικών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.

2. Στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, οι Πρόεδροι των δικαστικών σχηματισμών του Συμβουλίου της Επικρατείας ορίζουν τις δικασίμους των αιτήσεων για δίκαιη ικανοποίηση, καθώς και τους συμβούλους και παρέδρους που μετέχουν σε κάθε δικάσιμο. Την ίδια υποχρέωση έχει ο πρόεδρος της τριμελούς διεύθυνσης ή ο δικαστής που διευθύνει το διοικητικό εφετείο ή πρωτοδικείο.

Άρθρο 55

Αίτηση

1. Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας και εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου, η οποία εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειας αυτής. Ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει δίκαιη ικανοποίηση για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης, η οποία έλαβε χώρα σε προηγούμενο βαθμό δικαιοδοσίας, με αφορμή την κατάθεση αίτησης για καθυστέρηση δίκης από ανώτερο δικαστήριο.

2. Η αίτηση, συνοδευόμενη από τα στοιχεία της παραγράφου 3 του άρθρου 56, κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και περιέχει

το όνομα και τη διεύθυνση κατοικίας εκείνου που την ασκεί, χρονολογία, υπογραφή, καθώς και την ηλεκτρονική διεύθυνση ή τον αριθμό τηλεφώνου ή του τηλεομοιοτύπου (φαξ) του αιτούντος ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του. Η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος, με κάθε πρόσφορο μέσο στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Αν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της ως άνω απόφασης και η δικογραφία έχει διαβιβαστεί σε άλλο δικαστήριο, το τελευταίο διαβιβάζει αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αίτηση.

3. Η αίτηση υπογράφεται από δικηγόρο, για τη νομιμοποίηση του οποίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989 και του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

4. Για την άσκηση της αίτησης καταβάλλεται παράβολο, το οποίο ορίζεται σε διακόσια (200) ευρώ υπέρ του Δημοσίου. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν δεν καταβληθεί παράβολο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 56

Διαδικασία

1. Όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο πρόεδρος του σχηματισμού τμήματος, που εξέδωσε την απόφαση επί της δίκης, για την οποία ζητείται δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας αυτής, ορίζει, με πράξη του, σύμβουλο ή πρόεδρο για την εκδίκασή της. Με την πράξη αυτή, η οποία κοινοποιείται στον υπογράφοντα την αίτηση δικηγόρο και τον Υπουργό Οικονομικών, ορίζεται η ημέρα συζήτησης της αίτησης σε δημόσια συνεδρίαση, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των πέντε (5) μηνών από την κατάθεση της αίτησης. Η διοίκηση υποχρεούται να διαβιβάσει την έκθεση με τις απόψεις της και τα σχετικά στοιχεία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη συζήτηση της αίτησης. Η αίτηση εκδικάζεται ακόμα και σε περίπτωση μη διαβίβασης της έκθεσης των απόψεων και των στοιχείων από τη διοίκηση.

2. Όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον διοικητικού εφετείου ή διοικητικού πρωτοδικείου, ο πρόεδρος της τριμελούς διεύθυνσης του δικαστηρίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση επί της δίκης για την οποία ζητείται δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της διάρκειας αυτής, ορίζει με πράξη του, Πρόεδρο Εφετών ή αντίστοιχα Πρόεδρο Πρωτοδικών για την εκδίκασή της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η προηγούμενη παράγραφος.

3. Ο αιτών μνημονεύει στην αίτησή του το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προβάλλει ότι υπήρξε αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αναφέρει τις αναβολές που τυχόν δόθηκαν με πρωτοβουλία των διαδίκων ή του δικαστηρίου, περιγράφει συνοπτικά τα ανακύψαντα νομικά ή πραγματικά ζητήματα, λαμβάνει θέση επί της πολυπλοκότητας αυτών.

4. Το Ελληνικό Δημόσιο απαντά επί των προβαλλόμενων λόγων περί υπερβάσεως της εύλογης διάρκειας της δίκης προσκομίζοντας όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη δικονομική συμπεριφορά του αιτούντος κατά την εξέλιξη της δίκης, την πολυπλοκότητα της

υπόθεσης και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνει αναγκαίο για τη διάγνωση της υπόθεσης.

5. Η απόφαση δημοσιεύεται εντός δύο (2) μηνών από τη συζήτηση της αίτησης και κατά αυτής δεν ασκείται ένδικο μέσο.

Άρθρο 57

Κριτήρια για τη διαπίστωση και την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης

1. Το δικαστήριο αποφαινεται για το αν συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης συνεκτιμώντας, ιδίως, τα εξής: α) τη συμπεριφορά των διαδίκων κατά την εξέλιξη της δίκης για την οποία παραπονείται ότι η διάρκειά της υπερέβη την εύλογη διάρκεια, β) την πολυπλοκότητα των τιθέμενων νομικών ζητημάτων, γ) τη στάση των αρμόδιων κρατικών αρχών, δ) το διακύβευμα της υπόθεσης για τον αιτούντα.

2. Όταν διαπιστώνεται ότι συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης και επομένως υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος σε ταχεία απονομή της δικαιοσύνης, το δικαστήριο αποφαινεται για το αν πρέπει να καταβληθεί χρηματικό ποσό για τη δίκαιη ικανοποίηση και σε καταφατική περίπτωση ορίζει το ύψος αυτής, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την περίοδο που υπερέβη τον εύλογο χρόνο για την εκδίκαση της υπόθεσης κατά συνεκτίμηση των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και την ικανοποίηση του αιτούντος από άλλα μέτρα που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία για την αποκατάσταση της βλάβης του, μεταξύ των οποίων και την επιδίκαση υπέρ αυτού αυξημένης δικαστικής δαπάνης κατά τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις.

3. Αν γίνει αποδεκτή η αίτηση, επιβάλλονται στο Δημόσιο τα έξοδα του αιτούντος για τη σύνταξη της αίτησης και την παράσταση του πληρεξουσίου δικηγόρου, τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν το εκάστοτε οριζόμενο ποσό για την άσκηση και συζήτηση της παρέμβασης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, μπορεί να επιβάλλεται δαπάνη υπέρ του Δημοσίου, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, ανερχόμενη έως και το πενταπλάσιο του ύψους του παραβόλου, εάν δε απορριφθεί ως προφανώς απαράδεκτη ή αβάσιμη, το ποσό της δαπάνης μπορεί να ανέλθει έως και το δεκαπλάσιο του ύψους του παραβόλου.

Άρθρο 58

Εκτέλεση της απόφασης

1. Η απόφαση με την οποία επιδικάζεται το χρηματικό ποσό της δίκαιης ικανοποίησης εκτελείται κατά τις οικείες, περί εντάλματος πληρωμής, διατάξεις εντός έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης στον Υπουργό Οικονομικών. Η είσπραξη του ποσού αυτού μπορεί να επιτευχθεί και με αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου η οποία γίνεται με κατάσχεση της ιδιωτικής περιουσίας αυτού. Αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου επιτρέπεται μετά την παρέλευση των έξι (6) μηνών από την επίδοση της απόφασης στον Υπουργό Οικονομικών.

2. Για την κάλυψη της δαπάνης προς δίκαιη ικανοποίηση των διαδίκων, λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, εγγράφεται κατ' έτος ειδική πίστωση στον Κρατικό Προϋπολογισμό, σε περίπτωση δε που δεν έχει εγγραφεί σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό ή η εγγεγραμμένη είναι ανεπαρκής ή έχει εξαντληθεί, τηρείται η, κατά τις οικείες διατάξεις, διαδικασία εγγραφής ή μεταφοράς πίστωσης.

Άρθρο 59

Αίτηση επιτάχυνσης

Στο π.δ. 18/1989 προστίθεται άρθρο 33Α με τίτλο «Αίτηση επιτάχυνσης» ως εξής:

«1. Με αίτηση οποιουδήποτε από τους διαδίκους προς το δικαστήριο, μπορεί να ζητηθεί η επιτάχυνση της εκδίκασης της υπόθεσης, εάν η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί για διάστημα μεγαλύτερο των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου.

2. Ο πρόεδρος του οικείου τμήματος ή ο αναπληρωτής του εξετάζει την αίτηση και ορίζει συντομότερη δικάσιμο, εκτιμώντας κυρίως τις προηγούμενες καθυστερήσεις στην εκδίκαση της υπόθεσης σε προηγούμενους βαθμούς ή στάδια της διαδικασίας, καθώς και τις ανάγκες και το φόρτο του δικαστηρίου.

3. Η αίτηση επιτάχυνσης μπορεί να ζητηθεί για ένδικα βοηθήματα ή μέσα τα οποία ασκούνται μετά τη 16η Σεπτεμβρίου 2012, η δε συντομότερη δικάσιμο ορίζεται υποχρεωτικά εντός εξαμήνου, εκτός αν ο διάδικος που αιτείται την επιτάχυνση συνέβαλε στην παράταση της εκκρεμοδικίας. Αναβολή της συζήτησης επιτρέπεται μόνο μία φορά για σπουδαίο λόγο σε δικάσιμο η οποία δεν μπορεί να απέχει πάνω από ένα τρίμηνο από την ορισθείσα με την πράξη επί της αίτησης επιτάχυνσης.

4. Για μια πενταετία, η οποία αρχίζει από τη 16η Σεπτεμβρίου 2012, ο προσδιορισμός των εισαγομένων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κατάθεσή τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 των υποθέσεων κάθε δικασίμου. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση των αιτήσεων είναι τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, καθώς και ο επείγων χαρακτήρας των υποθέσεων.»

Άρθρο 60

Αίτηση επιτάχυνσης

1. Μετά το άρθρο 127 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 127Α με τίτλο «αίτηση επιτάχυνσης - προτίμησης»:

«1. Με αίτηση οποιουδήποτε από τους διαδίκους προς το δικαστήριο, μπορεί να ζητηθεί η επιτάχυνση της εκδίκασης της υπόθεσης, εάν η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί για διάστημα μεγαλύτερο των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου.

2. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διεύθυνσης ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο ή ο οριζόμενος από αυτούς δικαστής, εξετάζει την αίτηση και ορίζει συντομότερη δικάσιμο, εκτιμώντας κυρίως τις προηγούμενες καθυστερήσεις στην εκδίκαση της υπόθεσης σε προηγούμενους βαθμούς ή στάδια της διαδικασίας, καθώς και τις ανάγκες και το φόρτο του δικαστηρίου.

3. Η αίτηση επιτάχυνσης μπορεί να ζητηθεί για ένδικα βοηθήματα ή μέσα τα οποία ασκούνται μετά τη 16η Σεπτεμβρίου 2012, η δε συντομότερη δικάσιμο ορίζεται υποχρεωτικά εντός εξαμήνου, εκτός αν ο διάδικος που αιτείται την επιτάχυνση συνέβαλε στην παράταση της εκκρεμοδικίας. Αναβολή της συζήτησης επιτρέπεται μόνο μία φορά για σπουδαίο λόγο σε δικάσιμο, η οποία δεν μπορεί να απέχει πάνω από ένα τρίμηνο από την ορισθείσα με την πράξη επί της αίτησης επιτάχυνσης.

4. Για μια πενταετία, η οποία αρχίζει από τη 16η Σεπτεμβρίου 2012, ο προσδιορισμός των εισαγομένων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κατάθεσή τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει

το 1/3 των υποθέσεων κάθε δικασίμου. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση των αιτήσεων είναι τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, καθώς και ο επείγων χαρακτήρας των υποθέσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 61

Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών

1. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α΄ 220) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η λειτουργία κάθε ανεξάρτητης αρχής ρυθμίζεται από εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος εκδίδεται από την ίδια και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κανονισμός ακολουθεί τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο ως προς τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων, ανάλογα με τη φύση και αποστολή της κάθε αρχής.

Κατά τη διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, οι συνεδριάσεις των ανεξάρτητων αρχών είναι μυστικές, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από άλλη διάταξη νόμου ή τον κανονισμό τους. Αν ο κανονισμός δεν προβλέπει δημόσια συνεδρίαση κατά τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων, ο έχων δικαιολογημένο ενδιαφέρον μπορεί, με γραπτή αίτησή του, να ζητήσει την έκδοση της απόφασης ύστερα από δημόσια συνεδρίαση, στην οποία παρίστανται, εκτός από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τρίτοι. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει, επί ποινή απαραδέκτου, τους λόγους που στηρίζουν το αίτημα. Η αρχή αποφαινεται επί του αιτήματος, πριν από την έναρξη της διαδικασίας για την οποία ζητείται η δημόσια συνεδρίαση, χωρίς να απαιτείται η τήρηση οποιασδήποτε άλλης προϋπόθεσης ή πρόσκληση των ενδιαφερομένων να ακουστούν. Η απόφαση γνωστοποιείται προφορικά στον αιτούντα και στους ενδιαφερόμενους, εφόσον παρίστανται και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση της αρχής.

Η δημόσια συνεδρίαση της αρχής αποκλείεται:

α. αν παραβιάζεται το συμφέρον απονομής της δικαιοσύνης,

β. εφόσον συντρέχουν λόγοι προστασίας: αα) των συμφερόντων των ανηλίκων, ββ) του ιδιωτικού βίου, γγ) της εθνικής άμυνας και ασφάλειας, δδ) της δημόσιας τάξης, εε) του επιχειρηματικού απορρήτου και

γ. όταν, κατά την κρίση της αρχής, η δημόσια συνεδρίαση παρεμποδίζει ουσιαστικά τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Εάν ο κανονισμός της αρχής προβλέπει δημόσια συνεδρίαση, η αρχή μπορεί, για τους ανωτέρω λόγους, να συνεδριάσει μυστικά. Αν κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης παρακωλύεται η διαδικασία από την παρουσία τρίτων προσώπων ή διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι, με απόφαση της αρχής που λαμβάνεται παραχρήμα και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση, μπορεί να διακοπεί η δημόσια διαδικασία και να συνεχισθεί με την παρουσία μόνο των ενδιαφερομένων.

Αν πράξη ανεξάρτητης αρχής ακυρώθηκε με απόφαση δικαστηρίου για το λόγο ότι η πράξη δεν ελήφθη σε δημόσια συνεδρίαση, η αρχή επαναλαμβάνει τη διαδικασία σε δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με τα όσα κρίθηκαν με την ακυρωτική απόφαση, εφόσον στη συγκεκριμένη

περίπτωση δεν συντρέχουν, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρχής, λόγοι οι οποίοι αποκλείουν τη δημόσια συνεδρίαση.»

2. Οι παράγραφοι 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 101Α του Συντάγματος, μετά από προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση.

Η θητεία των μελών είναι εξαετής χωρίς δυνατότητα ανανέωσης.

Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής ενημερώνει εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τη λήξη της θητείας των μελών τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους.

Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Στις μονοπρόσωπες αρχές το μέλος διορίζεται για πλήρη θητεία. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την πάροδο τριών μηνών από την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημερομηνία αυτή δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί η πράξη αποδοχής της παραίτησης.

Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι το διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι μήνες. Η ανεξάρτητη αρχή μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας.»

«5. Ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος κάθε ανεξάρτητης αρχής απηρετούν με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της οικείας αρχής μπορεί να προβλέπεται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και για άλλα μέλη της αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας των μελών των ανεξάρτητων αρχών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός μελών του διδακτικού προσωπικού πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στις ανεξάρτητες αρχές με καθεστώς μερικής απασχόλησης, χωρίς να αναστέλλεται ολικά ή μερικά η άσκηση των διδακτικών και ερευνητικών τους καθηκόντων.»

3. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το επιστημονικό και λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται στις θέσεις που προβλέπονται στον οργανισμό της και επιλέγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 3812/2009. Η προκήρυξη εκδίδεται από το ΑΣΕΠ μετά από εισήγηση της οικείας αρχής. Η επιλογή γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που

καθορίζονται στην προκήρυξη, τηρούνται δε οι αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας. Στην εξεταστική επιτροπή μετέχουν τουλάχιστον δύο μέλη της οικείας αρχής. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται συνέντευξη, αυτή είναι δημόσια. Για την επιλογή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού η συνέντευξη είναι υποχρεωτική. Παρέχεται η δυνατότητα να προβλέπεται στην προκήρυξη στάδιο γραπτής δοκιμασίας μετά από εισήγηση της οικείας αρχής προς το ΑΣΕΠ.»

«2. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή της ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή έμμισθης εντολής επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 και υπόκειται στη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011. Το λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής υπόκειται στις διατάξεις του ν. 4024/2011. Με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του παρόντος νόμου η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού τους διέπεται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις:

Α. Του Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ν. 3528/2007, Α' 26) και του ν. 4024/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν, ως προς το τακτικό προσωπικό, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Β. Του Κώδικα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. (π.δ. 410/1988, Α' 191) όπως εκάστοτε ισχύει, και του ν. 3801/2009 (Α' 163) ως προς το προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Γ. Του Κώδικα περί Δικηγόρων για τους δικηγόρους που προσλαμβάνονται με σύμβαση έμμισθης εντολής.

Δ. Των ειδικών νόμων και των κανονιστικών πράξεων που ισχύουν για κάθε αρχή.»

«3. Σε κάθε ανεξάρτητη αρχή συνιστώνται υπηρεσιακό συμβούλιο και πειθαρχικό συμβούλιο, τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου της.

Στη σύνθεση του υπηρεσιακού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) Ένα μέλος της οικείας αρχής και ένα μέλος άλλης αρχής ή Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με κλήρωση. Η κλήρωση διεξάγεται σε δημόσια συνεδρίαση από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη, ανάλογα με την Αρχή που υπηρετεί ο υπάλληλος. Το ένα μέλος από τα ανωτέρω ορίζεται ως Πρόεδρος του συμβουλίου από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη. β) Ο Γενικός Διευθυντής ή ο υπηρεσιακός προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών της Αρχής που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους και γ) δύο αιρετοί εκπρόσωποι των υπαλλήλων και οι αναπληρωτές τους κατά τη σειρά εκλογής τους.

Στη σύνθεση του πειθαρχικού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής ή ο αρχαιότερος Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, β) δύο πρόεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

Συνιστάται δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο κοινό για όλες τις Αρχές, το οποίο εδρεύει στο ΑΣΕΠ, είναι επταμελές και συγκροτείται από: α) έναν Σύμβουλο της Επικρατείας, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δικαστη-

ρίου, β) δύο μέλη της Αρχής στην οποία υπηρετεί ο πειθαρχικά διωκόμενος υπάλληλος που ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη και γ) τέσσερις διοικητικούς προϊστάμενους των άλλων Αρχών με τους αναπληρωτές τους που ορίζονται από τους Προέδρους των Αρχών και τον Συνήγορο του Πολίτη. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η θητεία των μελών είναι διετής. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο υποστηρίζεται γραμματειακά από το ΑΣΕΠ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τα υπηρεσιακά συμβούλια, τα πειθαρχικά συμβούλια και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.»

4. Με προεδρικό διάταγμα που προτείνεται από τον εποπτεύοντα Υπουργό μπορούν να υπαχθούν εν όλω ή εν μέρει στο καθεστώς του παρόντος νόμου και ανεξάρτητες αρχές η σύσταση των οποίων δεν προβλέπεται στο Σύνταγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

Αίτηση προτίμησης από τον Υπουργό

Σε δίκες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ο Υπουργός, ο οποίος εποπτεύει νομικό πρόσωπο που είναι διάδικο, μπορεί να υποβάλει αίτηση προτίμησης για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι επιβάλλουν την ταχεία εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 63

Τροποποίηση του ν. 3886/2010

1. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3886/2010 (Α'173) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αποφανθεί αιτιολογημένα, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και, αν την κρίνει βάσιμη, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, τεκμαίρεται η απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί πάντως να δεχθεί εν όλω ή εν μέρει την προδικαστική προσφυγή και μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, έως την προτεραιότητα της συζήτησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, στην περίπτωση δε αυτή καταργείται αντιστοίχως η δίκη επί της εν λόγω αίτησης κατά το μέρος για το οποίο έγινε αποδεκτή η προδικαστική προσφυγή του αιτούντος. Η αρχή δύναται επίσης να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής, η οποία πρέπει να περιέλθει στο δικαστήριο το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την, αρχική ή μετ' αναβολή, δικάσιμο της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Η καθυστερημένη περιέλευση του σχετικού εγγράφου δεν υποχρεώνει το δικαστήριο σε αναβολή.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3886/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, η άσκηση αυτής, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.

Εφόσον ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ο αιτών ειδοποιεί σχετικά την αναθέτουσα αρχή με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως τα ηλεκτρονικά και η τηλεομοιοτυπία, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την άσκηση της αιτήσεως. Εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί κατά τα ανωτέρω, να αποστείλει στο δικαστήριο με κάθε πρόσφορο μέσο το διοικητικό φάκελο και τις απόψεις της. Σε περίπτωση μη αποστολής φακέλου από την αναθέτουσα, το δικαστήριο μπορεί να συνάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του αιτούντος. Το ίδιο τεκμήριο μπορεί να θεωρηθεί ότι συντρέχει, όταν έχουν αποσταλεί ορισμένα στοιχεία από την αναθέτουσα αρχή, όμως το δικαστήριο κρίνει ότι είναι ελλιπή και δεν επαρκούν για την πιθανολόγηση του βασίμου των προβαλλόμενων αιτιάσεων. Κατά τα λοιπά, η άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται άλλως με την προσωρινή διαταγή που εκδίδεται κατά την παράγραφο 4.»

3. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 3886/2010 (Α' 173) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών, υπογραφόμενο από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα, εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης ή, αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στους διαδίκους για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τους διαδίκους δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.»

Άρθρο 64

Διαφορές που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του ν. 3894/2010

Το άρθρο 23 του ν. 3894/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αιτήσεις ακυρώσεως κατά πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, εκδικάζονται από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο αιτήσεις ακυρώσεως επιτρέπεται να εισάγονται στο αρμόδιο Τμήμα με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, με την οποία ορίζεται προθεσμία για την εκδίκαση της αιτήσεως και τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Τμήματος. Αίτηση ακυρώσεως που έχει εισαχθεί σε Τμήμα κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να εισαχθεί εκ νέου στην Ολομέλεια με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου εφόσον συντρέχει λόγος.

3. Διοικητικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, θεωρούνται συναφείς. Εφόσον με το ίδιο δικόγραφο προσβάλλονται και άλλες, πέρα των ανωτέρω, πράξεις, οι διατάξεις περί συναφείας εφαρμόζονται για τις λοιπές αυτές πράξεις.

4. Αίτηση ακυρώσεως, με την οποία προσβάλλονται πράξεις υπαγόμενες στην αρμοδιότητα περισσότερων Τμημάτων, μπορεί να εισαχθεί κατά την παράγραφο 2 σε οποιοδήποτε από τα Τμήματα αυτά στο σύνολό της. Αιτήσεις ακυρώσεως που στρέφονται κατά συναφών, κατά την έννοια της παραγράφου 3, πράξεων μπορούν να εισαχθούν στο ίδιο Τμήμα.

5. Με πράξη του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Τμήματος, στο οποίο έχει παραπεμφθεί

η υπόθεση κατά την παράγραφο 2, τάσσεται στη Διοίκηση προθεσμία, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες, για την αποστολή του φακέλου και την έκθεση των απόψεών της. Η μη τήρηση της προθεσμίας αυτής γνωστοποιείται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου ή του οικείου Τμήματος στον αρμόδιο Υπουργό.

6. Διαφορές που αναφέρονται κατά τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, εκδικάζονται σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους, κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 3886/2010 (Α' 173).»

Άρθρο 65

Αποδοχή αποφάσεων από τη διάδικο αρχή

Με απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειάς του και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος μη εισαγωγής στο ακροατήριο των υποθέσεων επί των οποίων έχουν εκδοθεί αποφάσεις σε συμβούλιο κατά τη διαδικασία των άρθρων 34Α και Β του π.δ. 18/1989 και του άρθρου 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας από τη διάδικο Αρχή, εφόσον η νομική της υπηρεσία διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Άρθρο 66

Πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων

1. Οι διαφορές που προκύπτουν από την έκδοση διοικητικών πράξεων, οι οποίες αφορούν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εκδικάζονται ως διαφορές ουσίας από τα κατά τόπον αρμόδια διοικητικά πρωτοδικεία. Ως προς την προθεσμία άσκησης προσφυγής κατά των πράξεων αυτών, την προσωρινή δικαστική προστασία, την άσκηση ένδικων μέσων και κάθε θέμα που αφορά τη διαδικασία άσκησης και εκδίκασης της προσφυγής και έκδοσης της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν έχει εφαρμογή:

α) στις κυρώσεις πειθαρχικού χαρακτήρα, όπως είναι, ιδίως, εκείνες που επιβάλλονται στο προσωπικό των δικαστηρίων, εισαγγελιών και έμμισθων υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων, στους υπαλλήλους της Βουλής, στο κάθε κατηγορίας προσωπικό του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, στα μονοπρόσωπα όργανα και στα μέλη συλλογικών οργάνων διοίκησης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, στους θρησκευτικούς λειτουργούς της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και των λοιπών γνωστών θρησκειών και δογμάτων, καθώς και σε μέλη επαγγελματικών ενώσεων με χαρακτηρισμό νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, όπως οι ιατρικοί, οδοντιατρικοί και φαρμακευτικοί σύλλογοι, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος και η ένωση Ελλήνων Χημικών, β) στις διαφορές των περιπτώσεων η' και ι' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 702/1977 (Α' 268), γ) στις διαφορές που προκύπτουν από πράξεις επιβολής κυρώσεων, τις οποίες εκδίδουν η Τράπεζα της Ελλάδος, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.

Άρθρο 67
Τροποποίηση του ν. 3068/2002

1. Η παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αρμόδιο κατά τόπον για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η διοικητική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν είτε απόρριψη αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης ή ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής και εργασίας, είτε απόφαση επιστροφής που ενσωματώνεται σε πράξη απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε απόφαση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, αρμόδιο είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία τηρείται ο διοικητικός φάκελος του αλλοδαπού, δηλαδή το ανά Νομό Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά, για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977 (Α' 268).

Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων επί των εν λόγω διαφορών υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 702/1977.»

ΜΕΡΟΣ Δ'
ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Άρθρο 68

1. Η παρ. 1 του άρθρου 30 του π.δ. 774/1980 (Α' 189) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατά καταλογιστικών πράξεων των Υπουργών, Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μονοπρόσωπων ή συλλογικών διοικητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, Οικονομικών Επιθεωρητών ή άλλου φορέα επί διαχείρισης υλικού, αξιών ή χρηματικού του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, επιτρέπεται να ασκηθεί έφεση από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα (90) ημέρες.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 30 του π.δ. 774/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης κατά των ανωτέρω πράξεων για το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και για τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο είναι εξήντα ημέρες και αρχίζει από την περιέλευση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτούς.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 53 του π.δ. 774/1980, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η κατά τις διατάξεις του α.ν. 599/1968 (Α' 258) πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έφεση ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος. Όταν ασκηθεί έφεση εξαντλείται η δικαιοδοσία των κατά το άρθρο 1 του α.ν. 599/1968 οργάνων.»

4. Η παρ. 3 του άρθρου 53 του π.δ. 774/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κατά των πράξεων της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 4 του α.ν. 599/1968 επιτρέπεται η άσκηση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών είτε από τον Υπουργό Οικονομικών είτε από όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών από την περιέλευση σε αυτόν της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.»

5. Το άρθρο 54 του π.δ. 774/1980, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που εκδίδονται επί ενστάσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3163/1955, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 183/1973, υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία ασκείται από τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης απόφασης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος.»

6. Η παρ. 3 του άρθρου 58 του π.δ. 774/1980, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης είναι εξήντα ημερών και αρχίζει για το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτι-

κούς πόρους και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, από την περιέλευση της απόφασης στην υπηρεσία τους και για τον ιδιώτη διάδικο από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση αίτησης αναιρέσεως διαμένει στην αλλοδαπή, η προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.»

7. Η παρ. 1 του άρθρου 114 του π.δ. 1225/1981 (Α' 304) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η αίτηση αναιρέσεως ασκείται μέσα στην προβλεπόμενη από την παρ. 3 του άρθρου 58 του π.δ. 774/1980 προθεσμία.»

8. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 599/1968 (Α' 258), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έφεση ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του οργανισμού του. Όταν ασκηθεί έφεση εξαντλείται η δικαιοδοσία των κατά το άρθρο 1 του α.ν. 599/1968 οργάνων.»

9. Η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 774/1980 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Κατά πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του για εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή της πληρωμής των συντάξεων εν γένει, συμπεριλαμβανομένων και όσων αφορούν καταλογισμό αχρεωστήτως ληφθείσας σύνταξης μπορεί να ασκηθεί ένσταση εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση της ένστασης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα (90) ημέρες.

Σε περίπτωση παράλειψης η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πάροδο διμήνου από την ημέρα κατά την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση προς έκδοση της παραληφθείσας πράξης. Η ένσταση κρίνεται από το κατά άρθρο 7 παρ. 5 του π.δ. 774/1980 αρμοδίου κλιμάκιου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφαρμοζομένων περαιτέρω των άρθρων 28-31, 47, 49-52 και 56-62 αυτού.»

Άρθρο 69

Μετά το άρθρο 108 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται άρθρο 108Α, ως εξής:

«Άρθρο 108Α

Πρότυπη δίκη - προδικαστικό ερώτημα

1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε Τμήματος, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός

των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, όταν η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Τμήματος στο οποίο προεδρεύει, και τον Πρόεδρο του Τμήματος στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο βοήθημα ή μέσο, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Στη δίκη δικαιούται να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ζήτημα αυτό. Μετά την επίλυσή του, η Ολομέλεια μπορεί να παρέμπει το ένδικο βοήθημα ή μέσο στο αρμόδιο Τμήμα, για περαιτέρω εξέταση. Η απόφαση της Ολομέλειας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιον της δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

2. Όταν Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλαμβάνεται υπόθεσης στην οποία ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει ότι διάταξη τυπικού νόμου αντίκειται σε διάταξη υπέρτερης τυπικής ισχύος, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί με απόφασή του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια. Το δεύτερο και τέταρτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή. Η απόφαση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το Τμήμα που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους ενώπιόν της παρεμβάντες.

3. Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιτρέπεται να εισάγονται ενώπιον δικαστικού σχηματισμού, ο οποίος απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος αυτού, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν Σύμβουλο αυτού ως εισηγητή. Ο δικαστικός αυτός σχηματισμός αποφαίνεται επί αυτών με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους, οι οποίοι μπορούν, με αίτησή τους, που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις του δικογράφου της έφεσης και καταβάλλοντας επιπλέον παράβολο, εφόσον έχουν τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στο Τμήμα. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η έφεση απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης.»

Άρθρο 70

1. Μετά το άρθρο 110 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται άρθρο 110Α, ως εξής:

«Άρθρο 110Α

Γνωμοδότηση Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

1. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την άσκηση αίτησης αναίρεσης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου από το Δημόσιο, το αναιρεσίον, με επιμέλεια του υπογράφοντος το αναιρετήριο δικαστικού πληρεξουσίου ή αρμόδιου διευθυντή του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αποστέλλει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αντίγραφο του αναιρετηρίου, των προσβαλλόμενων αποφάσεων, των εισαγωγικών εγγράφων της κύριας δίκης και των παρεμπιπτούσων δικών, καθώς και των υπομνημάτων των διαδίκων.

2. Το κατά την παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3900/2010 (Α' 213) αρμόδιο όργανο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μέσα σε τρεις μήνες από την άσκηση της αίτησης αναίρεσης, εκφράζει τη γνώμη του για το παραδεκτό και το βάσιμο τουλάχιστον ενός από τους λόγους της, λαμβάνοντας υπόψη και τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή το αναιρεσίον δεν καταθέσει στη γραμματεία του δικαστηρίου κυρωμένο αντίγραφο θετικής γνώμης ή καταθέσει κυρωμένο αντίγραφο αρνητικής γνώμης, η αίτηση αναίρεσης θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε και τίθεται στο αρχείο με πράξη του Προέδρου. Η υπόθεση εισάγεται για συζήτηση μόνον ως προς τους λόγους του αναιρετηρίου, καθώς και τους πρόσθετους λόγους, για τους οποίους υπάρχει ήδη θετική γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.»

Άρθρο 71

Μετά το άρθρο 117 του π.δ. 1225/1981, προστίθεται άρθρο 117Α ως εξής:

«Άρθρο 117Α

Προδήλως απαράδεκτα ή αβάσιμα ένδικα μέσα

1. Δικαστικός σχηματισμός που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και απαρτίζεται από τον ίδιο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, έναν Αντιπρόεδρο και έναν Σύμβουλο, ως εισηγητή, μπορεί με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο να απορρίπτει αιτήσεις αναίρεσης που είναι προδήλως απαράδεκτες ή αβάσιμες ή όταν με αυτές προβάλλονται λόγοι που κατά πάγια νομολογία της Ολομέλειας του Δικαστηρίου είναι αβάσιμοι. Με την απόφαση αυτή απορρίπτεται και η εκκρεμής αίτηση αναστολής.

2. Η απόφαση κοινοποιείται σε αυτόν που άσκησε την αίτηση αναίρεσης. Ο τελευταίος μπορεί, με αίτησή του που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσει τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις της αίτησής του και καταβάλλοντας επιπλέον παράβολο, εφόσον υπέχει τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στην Ολομέλεια.

3. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η αίτηση αναίρεσης απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης.

4. Στο δικαστικό σχηματισμό της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να μετέχουν τα μέλη της Ολομέλειας, που

μετείχαν στη σύνθεση του Τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση αναίρεσης απόφαση.»

Άρθρο 72

Μετά το άρθρο 63 του π.δ. 774/1980 προστίθεται άρθρο 63Α ως εξής:

«Άρθρο 63Α

Πρότυπη Διαδικασία επί ενστάσεων

1. Ένσταση ασκηθείσα, κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου ενώπιον του αρμόδιου Κλιμακίου, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός των ενδιαφερόμενων μερών ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εξέταση στη Διοικητική Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του Κλιμακίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση, όταν με αυτή τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή, που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εξέτασης των εκκρεμών, ενώπιον του Κλιμακίου, υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Στη διαδικασία δικαιούται να διατυπώσει απόψεις κάθε ενδιαφερόμενος που έχει ήδη ασκήσει ένσταση ενώπιον του Κλιμακίου, με την οποία τίθεται το ίδιο ζήτημα. Μετά την επίλυση του ζητήματος, η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο για περαιτέρω εξέταση. Η κρίση της Ολομέλειας δεσμεύει το Κλιμάκιο και τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιόν της.

2. Το Κλιμάκιο, όταν επιλαμβάνεται ένστασης, με την οποία τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει, κατά την εξέταση ένστασης, ότι διάταξη τυπικού νόμου είναι αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί με πράξη του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στη Διοικητική Ολομέλεια. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή. Η κρίση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το Κλιμάκιο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιόν της. Μετά την επίλυση του ζητήματος η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο, εφόσον καταλείπεται έδαφος για περαιτέρω εξέταση.

3. Σε υποθέσεις στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, το Κλιμάκιο μπορεί να αποφαινεται επί της ενστάσεως με συνοπτικά αιτιολογημένη πράξη. Ύστερα από πράξη του Προέδρου του, επιτρέπεται η ενιαία εξέταση με την ίδια πράξη περισσότερων ενστάσεων, εφόσον τίθενται όμοια ζητήματα με αυτές.»

Άρθρο 73

1. Το άρθρο 13 παρ.1 του π.δ. 1225/1981 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την ασφαλέστερη διάγνωση ή την ταχύτερη εκδίκαση, το δικαστήριο, ύστερα από πράξη του Προέδρου του, μπορεί να διατάσσει τη συνεκδίκαση περισσότερων

ένδικων βοηθημάτων ή μέσων ή αιτήσεων καταλογισμού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας ή τίθενται όμοια ζητήματα.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 16 του π.δ. 1225/1981, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 57 του ν. 3659/2008 (Α' 77), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα δικόγραφα των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, που ασκούνται από ιδιώτη, υπογράφονται από δικηγόρο. Ένδικο μέσο ή βοήθημα που υπογράφεται μόνο από τον ασκούντα αυτόν θεωρείται ότι έχει ασκηθεί νομίμως, εφόσον παρίσταται δικηγόρος κατά τη συζήτησή τους ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

3. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 39 του π.δ. 1225/1981 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εάν δεν βρίσκεται κανένας από τους προαναφερόμενους στο κατάστημα ή το γραφείο ή το εργαστήριο, ο επιδίδων επικολλά τούτο στη θύρα του καταστήματος ή του γραφείου ή του εργαστηρίου, με την παρουσία ενός μάρτυρος και γίνεται μνεία της πράξης θυροκόλλησης στη σχετική έκθεση επίδοσης.»

Άρθρο 74

1. Στο άρθρο 30 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η σύνταξη της έκθεσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα.»

2. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 52 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται παράγραφος 2α, ως εξής:

«2α. Το ένδικο μέσο της έφεσης μπορεί να ασκείται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Η έφεση που έχει ασκηθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με την ανωτέρω έννοια και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 52 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Στη γραμματεία τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο εφέσεων.»

4. Το κείμενο του άρθρου 59 του π.δ. 1225/1981 αριθμείται ως παράγραφος 1 και προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Η επίδοση μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον το δικόγραφο φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το δικόγραφο που έχει επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με την ανωτέρω έννοια και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.»

Άρθρο 75

Μετά το άρθρο 121 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται άρθρο 121Α ως εξής:

Άρθρο 121Α

Αίτηση Επανάληψης της διαδικασίας

1. Απόφαση Τμημάτων ή Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για την οποία κρίθηκε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ότι εκδόθηκε κατά παραβίαση δικαιώματος, που αφορά

το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε, ή διάταξης ουσιαστικού δικαίου της Σύμβασης, υπόκειται σε αίτηση επανάληψης της διαδικασίας ενώπιον του σχηματισμού που την εξέδωσε.

2. Δικαίωμα να ασκήσουν την κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτηση έχουν όσοι διετέλεσαν διάδικοι στη δίκη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ή οι κάθε είδους καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί τους, εφόσον έχουν έννομο συμφέρον.

3. Η αίτηση ασκείται μέσα σε προθεσμία ενενήντα ημερών, που αρχίζει από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 44 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η ισχύουσα για τον οικείο δικαστικό σχηματισμό διαδικασία. Αν κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας υπάρξει διαδοχή του ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαδίκου, η προθεσμία για το διάδοχο αρχίζει από τότε που επήλθε η διαδοχή. Ειδικώς στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, η προθεσμία για τον κληρονόμο αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας για την αποποίηση της κληρονομίας.»

Άρθρο 76

1. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 7 του π.δ. 774/1980 προστίθενται οι παράγραφοι 2α και 2β ως ακολούθως:

«2α. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζεται ελάσσων και μείζων Ολομέλεια αυτού και οι αρμοδιότητες αυτών. Η ελάσσων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από τον Πρόεδρο και το ένα τρίτο των μελών του και τον γραμματέα. Η μείζων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από το σύνολο των μελών του και τον γραμματέα. Ο αριθμός των μελών της ελάσσονος και της μείζονος Ολομέλειας πρέπει να είναι περιττός. Στην ελάσσονα και τη μείζονα Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιτρέπεται να προβλέπεται και η συμμετοχή δύο Παρέδρων με συμβουλευτική γνώμη.

2β. Η ελάσσων Ολομέλεια μπορεί να παραπέμψει υπόθεση στη μείζονα Ολομέλεια. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να παραπέμψει υπόθεση απευθείας στη μείζονα Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητας.»

Άρθρο 77

1. Μετά το έβδομο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Η πράξη που εκδίδεται κοινοποιείται με τηλεομοιοτυπία στον αρμόδιο φορέα, ο οποίος υποχρεούται αμελλητί να την κοινοποιήσει με τηλεομοιοτυπία σε όλους τους συμμετέχοντες στην ελεγχόμενη διαγωνιστική διαδικασία ανάδειξης αναδόχου. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία.»

2. Όπου στο κείμενο του άρθρου 21 του π.δ. 774/1980 αναφέρεται η λέξη «Τμήμα» αντικαθίσταται με τη λέξη «Κλιμάκιο», όπως αυτή προσδιορίζεται από το ανωτέρω π.δ. 774/1980.

3. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 21 του π.δ. 774/1980 προστίθεται παράγραφος 2α ως εξής:

«2α. Κατά την επανυποβολή του εντάλματος για θεώρηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από αποδεικτικό κοινοποίησης στο φερόμενο ως δικαιούχο της εντελλόμενης δαπάνης της πράξης επιστροφής του αρμόδιου Επιτρόπου από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του διατάκτη. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία.»

4. Στο άρθρο 21 του π.δ. 774/1980 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Αιτήσεις ανάκλησης των Πράξεων ή Πρακτικών των Κλιμακίων σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος από αυτόν που έχει έννομο συμφέρον μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της Πράξης ή του Πρακτικού του Κλιμακίου στον οικείο φορέα. Τις αιτήσεις ανάκλησης εξετάζει το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αποφαινόμενο σε συμβούλιο. Δεύτερη αίτηση ανάκλησης κατά της ίδιας πράξης δεν επιτρέπεται.»

Άρθρο 78

Η παρ. 2 του άρθρου 15 του π.δ. 774/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Από το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργείται υποχρεωτικά κατασταλτικός έλεγχος όλων των λογαριασμών ή των απολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και του εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού λογαριασμού με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων» του άρθρου 26 παρ. 1 του ν. 992/1979. Σε κατασταλτικό έλεγχο υπόκειται και κάθε φορέας που έλαβε καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.»

Άρθρο 79

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 22 του π.δ. 774/1980, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 9 του άρθρου 9 του ν. 1160/1981 (Α' 147), αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, των απολογισμών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των ειδικών λογαριασμών που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 15 του π.δ. 774/1980, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος από τον Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας ή των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγονται έως την ημερομηνία αυτή. Αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον ως άνω καθορισμό των αρμοδιοτήτων, επιλύονται κάθε φορά με απόφαση της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Κατά την άσκηση του ελέγχου αυτού, στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες του αρμόδιου Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της Κεντρικής

Υπηρεσίας, καθώς και του αρμόδιου Κλιμακίου. Κατά των πράξεων που εκδίδονται από τους ανωτέρω Επιτρόπους ασκούνται όλα τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το παρόν κατά των πράξεων του Κλιμακίου.»

Άρθρο 80

Μετά το άρθρο 22 του π.δ. 774/1980 προστίθεται άρθρο 22α ως εξής:

«1. Ο έλεγχος είναι ετήσιος τακτικός και δειγματοληπτικός, εκτός εάν από το δειγματοληπτικό έλεγχο προκύψουν λόγοι που επιβάλλουν τη γενίκευση του κατασταλτικού ελέγχου και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης ή είναι έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός και συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης.

2. Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο ελέγχονται ιδίως: α) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ειδικότερα η οικονομικότητα, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα, β) η ορθή τήρηση του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που το διέπουν, γ) η τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών, ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και δημοσιονομικών ενεργειών, δ) η νόμιμη λήψη δανείων, η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων, ε) η νόμιμη και σύμφωνα με αρχή που προβλέπεται στην περίπτωση α' διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας, στ) η έγκαιρη και κανονική απόδοση των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων δικαιωμάτων και η είσπραξη και η διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή των εσόδων από δάνεια ή των βεβαιωθέντων εσόδων από οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων, ζ) τα συστήματα λειτουργίας του φορέα (έλεγχος συστημάτων) και η) η συμμόρφωση του φορέα σε προηγούμενες υποδείξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Ο κατασταλτικός έλεγχος πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία αποστολής του αντιγράφου του λογαριασμού ή απολογισμού ή ισολογισμού ή άλλης κατά το νόμο απαιτούμενης οικονομικής κατάστασης του υπόχρεου για κατασταλτικό έλεγχο φορέα, το οποίο συνοδεύεται από τα στοιχεία που ορίζονται με απόφαση της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τα ελεγκτικά πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).»

Άρθρο 81

Μετά το άρθρο 22α του π.δ. 774/1980 προστίθεται άρθρο 22β ως εξής:

«1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού στοχευμένους ελέγχους (προληπτικούς και κατασταλτικούς) σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμά του που εκπονεί η Ολομελεία του.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού και στοχευμένους ελέγχους επιδόσεων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμα που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κάθε είδους έκτακτο έλεγχο.»

Άρθρο 82

Μετά το άρθρο 22β του π.δ. 774/1980 προστίθεται άρθρο 22γ ως εξής:

«1. Επιχορήγηση είναι η μεταφορά πίστωσης σε φορέα για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων του και μόνο.

2. Χρηματοδότηση είναι η μεταφορά πίστωσης σε φορέα, στον οποίο έχει εκχωρηθεί αρμοδιότητα από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης με σκοπό την υλοποίηση της συγκεκριμένης και μόνο αρμοδιότητας.

3. Κάθε έτος οι φορείς που επιχορηγούνται ή και χρηματοδοτούνται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούνται να υποβάλουν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, απολογισμό της συνολικής οικονομικής τους δραστηριότητας και ξεχωριστό απολογισμό της επιχορήγησης ή της χρηματοδότησης που έλαβαν, εάν αυτή είναι μικρότερη του 100% των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν. Με τα ανωτέρω υποχρεούνται να συνυποβάλουν και τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο έτος.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του, έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας, καθώς και έλεγχο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα) για τα ποσά της επιχορήγησης και της χρηματοδότησης που έλαβαν κάθε οικονομικό έτος οι φορείς και συντάσσει έκθεση ελέγχου.

5. Η ανωτέρω έκθεση υποβάλλεται μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως την κατάθεση του προς ψήφιση προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους της Γενικής Κυβέρνησης στη Βουλή.

6. Χωρίς την υποβολή από τους επιχορηγούμενους ή χρηματοδοτούμενους φορείς των στοιχείων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε καμία απολύτως επιχορήγηση ή και χρηματοδότηση των φορέων αυτών. Κάθε επιχορήγηση ή χρηματοδότηση που δίνεται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 είναι μη νόμιμη και καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.»

Άρθρο 83

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4468/1964, που έχει κωδικοποιηθεί στην παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 774/1980, προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Η ένσταση απορρίπτεται εάν κατά την κατάθεσή της δεν συνοδεύεται από αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται στον ενιστάμενο σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 51 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Η αίτηση αναστολής απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν μέχρι τη συζήτηση αυτής δεν προσκομισθεί από τον αιτούντα αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται σε

αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.»

3. Στο άρθρο 112 του π.δ. 1225/1981 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Η αίτηση αναστολής απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν μέχρι τη συζήτηση αυτής δεν προσκομισθεί από τον εκάστοτε αιτούντα αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται σε αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.»

4. Η περίπτωση γ' του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 56 του π.δ. 774/1980, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 57 του ν. 3659/2008 (Α' 77), αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τις αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων του άρθρου 2 του ν. 3060/2002 (Α' 242) ή των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε πενήντα (50) ευρώ.»

Άρθρο 84

Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3068/2002 (Α' 274), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 3900/2010 (Α' 213), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το τριμελές συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, έναν σύμβουλο και τον εισηγητή. Ο πρόεδρος ορίζει ως εισηγητή τον εισηγητή δικαστή της απόφασης, επί αδυναμίας δε αυτού, άλλον σύμβουλο ή πάρεδρο. Οι πάρεδροι συμμετέχουν στο συμβούλιο της διάταξης αυτής με αποφασιστική ψήφο. Εάν πρόκειται για συμμόρφωση σε απόφαση της Ολομέλειας, το τριμελές συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έναν αντιπρόεδρο και τον εισηγητή δικαστή της απόφασης, επί αδυναμίας δε αυτού από άλλον σύμβουλο.»

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 1756/1988 (Α' 35), ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Άρθρο 85

Συγκρότηση Εφετείου

1. Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 64 του ν. 3994/2011 (Α' 165), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. το μονομελές εφετείο (πολιτικό ή ποινικό) από πρόεδρο εφετών ή εφέτη και το τριμελές εφετείο (πολιτικό ή ποινικό) από πρόεδρο εφετών ή εφέτη και δύο εφέτες.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 προστίθεται νέα περίπτωση γ' ως εξής και οι υφιστάμενες γ' και δ' αναριθμούνται σε δ' και ε' αντίστοιχα:

«γ. Το μονομελές διοικητικό εφετείο, από πρόεδρο εφετών ή εφέτη.»

3. Στο άρθρο 15 παρ. 7 περίπτωση β' υποπερίπτωση δδ' του ν. 1756/1988, ο αριθμός «10%» αντικαθίσταται με τον αριθμό «20%».

Άρθρο 86

Κανονισμοί

1. Η παρ. 4 του στοιχείου Α' «Κανονισμοί» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση κανονισμού, του οικείου δικαστηρίου και δικαιοδοτικού κλάδου.»

2. Η παρ. 7 του στοιχείου Α' «Κανονισμοί» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε διάκριση. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 87 **Κλήρωση συνθέσεων**

1. Το στοιχείο «Β. Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. Κλήρωση των συνθέσεων.

1. Σε όσα πρωτοδικεία και εφετεία προβλέπεται οργανικός αριθμός δεκαπέντε (15) τουλάχιστον δικαστών και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, οι συνθέσεις των ποινικών δικαστηρίων καταρτίζονται με κλήρωση.

Στα εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης ορίζονται για μία διετία από την ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών δικαστές που θα προεδρεύουν στα μονομελή ποινικά εφετεία, με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους για ένα έτος. Στους πίνακες που καταρτίζονται από την ολομέλεια περιλαμβάνεται ο ανάλογος με τις ανάγκες του δικαστηρίου αριθμός δικαστών, μεταξύ των οποίων γίνεται η κλήρωση των τακτικών και αναπληρωματικών κατά τις επόμενες παραγράφους.

2. Η κλήρωση για την κατάρτιση των συνθέσεων των ποινικών δικαστηρίων στις δικασίμους κάθε μήνα γίνεται από το πρώτο τριμελές πλημμελειοδικείο ή τριμελές ποινικό εφετείο στην πρώτη δικάσιμο του δεύτερου δεκαήμερου του προηγούμενου μήνα και, αν δεν υπάρχει ή ματαιωθεί για οποιονδήποτε λόγο, γίνεται την επόμενη δικάσιμο ή εργάσιμη ημέρα αντίστοιχα.

3. Ο δικαστής ή ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο και ο εισαγγελέας που διευθύνει την εισαγγελία καταρτίζουν πίνακες, οι οποίοι περιλαμβάνουν κατ' αρχαιότητα και με αριθμητική σειρά τα ονόματα:

Στο πρωτοδικείο:

α) όλων των προέδρων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των μικτών ορκωτών δικαστηρίων και ανάλογος, προς τις υπηρεσιακές ανάγκες, αριθμός προέδρων των τριμελών πλημμελειοδικείων,

β) των αρχαιότερων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των υπόλοιπων τριμελών πλημμελειοδικείων,

γ) όλων των υπόλοιπων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται τα μέλη των μικτών ορκωτών δικαστηρίων,

των τριμελών πλημμελειοδικείων και οι δικαστές των μονομελών πλημμελειοδικείων,

δ) των παρέδρων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται μέλη στις συνθέσεις τριμελών πλημμελειοδικείων.

Στην εισαγγελία πρωτοδικών:

α) όλων των εισαγγελέων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται οι εισαγγελείς των μικτών ορκωτών δικαστηρίων και ανάλογος, προς τις υπηρεσιακές ανάγκες, αριθμός εισαγγελέων των τριμελών πλημμελειοδικείων,

β) όλων των αντεισαγγελέων πρωτοδικών, από τους οποίους κληρώνονται οι εισαγγελείς των μονομελών και των υπόλοιπων τριμελών πλημμελειοδικείων,

γ) των παρέδρων εισαγγελίας, από τους οποίους κληρώνονται οι εισαγγελείς των μονομελών πλημμελειοδικείων και, εφόσον επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες, ανάλογος αριθμός ως εισαγγελέων των τριμελών πλημμελειοδικείων.

Στο εφετείο:

α) των αρχαιότερων προέδρων εφετών μέχρι τον αναγκαίο αριθμό, ανάλογα με τις ανάγκες του δικαστηρίου, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των μικτών ορκωτών εφετείων και των πενταμελών εφετείων,

β) των νεότερων προέδρων εφετών και των αρχαιότερων εφετών, μέχρι τον αναγκαίο αριθμό, ανάλογα με τις ανάγκες του δικαστηρίου, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των τριμελών εφετείων,

γ) όλων των υπόλοιπων εφετών, από τους οποίους κληρώνονται τα μέλη των μικτών ορκωτών εφετείων, των πενταμελών και τριμελών εφετείων.

Στην εισαγγελία εφετών:

α) όλων των εισαγγελέων, από τους οποίους κληρώνονται οι εισαγγελείς των μικτών ορκωτών, των πενταμελών και ανάλογος προς τις υπηρεσιακές ανάγκες αριθμός εισαγγελέων των τριμελών εφετείων,

β) όλων των αντεισαγγελέων, από τους οποίους κληρώνονται οι εισαγγελείς των υπόλοιπων τριμελών και των μονομελών εφετείων.

4. Με βάση τους πιο πάνω πίνακες ενεργείται η κλήρωση έως ότου συγκροτηθούν όλα τα δικαστήρια του μηνός. Αν εξαντληθούν οι κλήροι πριν συμπληρωθούν όλες οι συνθέσεις, τοποθετούνται πάλι στην κληρωτίδα. Δικαστικοί λειτουργοί, οι οποίοι κατά τη διάρκεια του ίδιου δικαστικού έτους έχουν κληρωθεί κατ' επανάληψη, έχουν δικαίωμα να ζητήσουν με προσφυγή στο τριμελές συμβούλιο ή στον προϊστάμενο της εισαγγελίας την εξαίρεσή τους από την κλήρωση του επόμενου μήνα. Στην κληρωτίδα δεν τίθενται τα ονόματα των δικαστικών λειτουργών που έχουν συμπληρώσει την ανάλογη μηνιαία υπηρεσία. Στο δικαστήριο που ενεργεί την κλήρωση μετέχουν δύο γραμματείς, οι οποίοι τηρούν τα πρόχειρα πρακτικά χωριστά με χρήση χημικού χάρτη σε δύο όμοια πρωτότυπα ο καθένας, τα οποία υπογράφονται στην έδρα από τα μέλη της σύνθεσης. Το ένα από αυτά αναρτάται αμέσως στον πίνακα ανακοινώσεων του δικαστηρίου.

5. Με την ίδια διαδικασία ορίζονται οι αναπληρωματικοί δικαστές και εισαγγελείς και οι σύνεδροι δικαστές και δεύτεροι εισαγγελείς.

6. Ο κανονισμός του δικαστηρίου και, αν δεν υπάρχει, η πράξη του προέδρου του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο ρυθμίζει τις λοιπές λεπτομέρειες της διαδικασίας της κλήρωσης.

7.α. Αντικατάσταση δικαστή που έχει κληρωθεί ως μέλος της σύνθεσης δικαστηρίου, καθώς και του εισαγγελέα, δεν επιτρέπεται παρά μόνον από τον αναπληρωματικό δικαστή και εισαγγελέα αντιστοίχως, που ορίζεται κατά τη διαδικασία των παραγράφων 4 και 5, για λόγους ασθενείας ή ανυπέβλητης υπηρεσιακής ή προσωπικής ανάγκης του κληρωθέντος μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου. Ο λόγος της αναπλήρωσης αναγράφεται στα πρακτικά του δικαστηρίου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν εμφανιστεί ασθένεια ή ανυπέβλητη υπηρεσιακή ή προσωπική ανάγκη στους αναπληρωματικούς, ο δικαστής ή ο εισαγγελέας που διευθύνει το δικαστήριο ή την εισαγγελία μπορεί με αιτιολογημένη πράξη του να αντικαταστήσει τον κληρωθέντα αναπληρωματικό δικαστή ή εισαγγελέα αντιστοίχως με άλλον μη κληρωθέντα. Η πράξη αυτή μνημονεύεται στα πρακτικά του δικαστηρίου.

β. Όπου δεν διενεργείται κλήρωση, ο δικαστής ή ο εισαγγελέας που διευθύνει το δικαστήριο ή την εισαγγελία, αν εμφανιστεί ανυπέβλητη δυσχέρεια για την κατάρτιση της σύνθεσης του δικαστηρίου, με αιτιολογημένη πράξη του, αντικαθιστά ή ορίζει τους δικαστές ή τον εισαγγελέα αντιστοίχως.

8. Σε υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί αρμοδίως για να εκδικαστούν στο τριμελές εφετείο κακουργημάτων και λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να διαρκέσουν επί μακρό χρόνο, η ολομέλεια του δικαστηρίου των εφετών, που συνέρχεται μετά από πρόσκληση του διευθύνοντος το δικαστήριο, δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την κλήρωση της σύνθεσης, ορίζει από μεν τους προέδρους εφετών αριθμό δεκαπλάσιο, από δε τους εφέτες αριθμό δεκαπενταπλάσιο του απαιτούμενου για τη συγκρότηση του δικαστηρίου, μεταξύ των οποίων θα κληρωθούν ο πρόεδρος του δικαστηρίου από τους προέδρους εφετών και τα μέλη του δικαστηρίου από τους εφέτες, οι οποίοι με τους αναπληρωτές τους, έναν πρόεδρο εφετών και δύο εφέτες, που κληρώνονται από τον ίδιο αριθμό δικαστών και συμπαραδρούν (άρθρο 9 παρ. 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) θα συγκροτήσουν το δικαστήριο του τριμελούς εφετείου κακουργημάτων. Η απόφαση της ολομέλειας ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και για τη συγκρότηση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

Ο εισαγγελέας της έδρας και ο αναπληρωτής του, ο οποίος συμπαρίσταται, κληρώνονται από δέκα εισαγγελείς εφετών που έχουν οριστεί από την ολομέλεια της οικείας εισαγγελίας με την ίδια διαδικασία, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια.

Η κλήρωση για τη συγκρότηση του δικαστηρίου γίνεται την πρώτη ημέρα συνεδρίασης του προηγούμενου της δικάσιμου μήνα από το Α΄ τριμελές εφετείο πλημμελημάτων σε δημόσια συνεδρίαση. Οι κληρωθέντες συμμετέχουν σε κάθε επόμενη μετ' αναβολή δικάσιμο, εκτός αν παύσουν για οποιονδήποτε λόγο να ανήκουν στη δύναμη του δικαστηρίου, οπότε τη θέση τους καταλαμβάνει το αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος. Στην περίπτωση αυτή, στη θέση του αναπληρωματικού, εφόσον εξακολουθεί να συντρέχει ο λόγος αναπλήρωσης, ορίζεται με την ίδια διαδικασία από την ολομέλεια νέο μέλος.

9. Απαγορεύεται να προσδιοριστεί ή να αναβληθεί υπόθεση σε δικάσιμο για την οποία έχει γίνει η κλή-

ρωση της σύνθεσης του δικαστηρίου. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται:

α. Ο προσδιορισμός: αα) αν συμπληρώνεται ο χρόνος της παραγραφής του εγκλήματος, οπότε ο αρμόδιος εισαγγελέας εκδίδει αιτιολογημένη πράξη, που παραμένει στη δικογραφία, ββ) αν ο κατηγορούμενος κρατείται και συμπληρώνεται το ανώτατο όριο της προσωρινής του κράτησης, γγ) αν πρόκειται για υποθέσεις του άρθρου 27 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου, δδ) αν ο νόμος ορίζει προθεσμία προσδιορισμού.

β. Η αναβολή: αα) αν ο νόμος ορίζει προθεσμία αναβολής, ββ) αν συντρέχει λόγος αναβολής σε σύντομη ρητή δικάσιμο, που αιτιολογείται ειδικά στην απόφαση.

10. Ο προσδιορισμός των ποινικών υποθέσεων γίνεται από τον αρμόδιο εισαγγελέα με σημείωση της δικάσιμου, χρονολογία και υπογραφή του στους φακέλους των δικογραφιών.

11. Η μη τήρηση των διατάξεων των παραγράφων 2 έως και 8 συνεπάγεται ακυρότητα, που καλύπτεται αν δεν προταθεί πριν αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία της υπόθεσης.

12. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν έχουν εφαρμογή στην κατάρτιση των συνθέσεων των δικαστηρίων ανηλίκων.»

2. Στο άρθρο 17 του ν. 1756/1988, προστίθεται στοιχείο Δ΄, ως εξής:

«Δ. Κλήρωση προεδρευόντων σε τριμελή πλημμελειοδικεία και ποινικά εφετεία.

Σε περίπτωση αναβολής ή ματαίωσης της συζήτησης ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή ποινικού εφετείου (μονομελούς, τριμελούς ή πενταμελούς) αυτή προσδιορίζεται σε δικάσιμο στην οποία προεδρεύει ο ίδιος δικαστής. Για το σκοπό αυτόν:

α) Η υπηρεσία των προεδρευόντων σε ποινικές υποθέσεις προκαθορίζεται από το συμβούλιο ή τον δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, ανάλογα με τον αριθμό των υποθέσεων που είναι κάθε φορά εκκρεμείς.

β) Η κλήρωση των προεδρευόντων διεξάγεται τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο κάθε έτους.

γ) Σε περίπτωση μετάθεσης, προαγωγής ή αντικατάστασης για άλλη νόμιμη αιτία του προεδρευόντος, κληρώνεται εύλογος, κατά την κρίση του συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, αριθμός αναπληρωτών προεδρευόντων. Εάν ο αριθμός των προεδρευόντων ή αναπληρωτών προεδρευόντων δεν επαρκεί για οποιονδήποτε λόγο, τότε διεξάγεται συμπληρωματική κλήρωση ανάμεσα σε δύο δικαστές για κάθε προεδρεύοντα και για κάθε αναπληρωτή προεδρεύοντα.

δ) Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου οφείλει να αποστείλει στον πρόεδρο του συμβουλίου ή στον δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, αναλυτικό πίνακα στον οποίο να εμφανίζεται ο αριθμός των υποθέσεων, που έχουν ήδη προσδιορισθεί για εκδίκαση ανά ακροατήριο και ανά δικάσιμο, τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από την κλήρωση.

ε) Το πρακτικό της κλήρωσης αποστέλλεται αμέσως στον εισαγγελέα της έδρας του δικαστηρίου.

στ) Μετά την κλήρωση προεδρευόντων, δεν επιτρέπεται προσδιορισμός άλλων υποθέσεων στις δικάσιμους για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί κλήρωση. Εξαιρείται η συζήτηση επί των αυτόφωρων εγκλημάτων, καθώς και των υποθέσεων, για τις οποίες ο εισαγγελέας και ο πρόεδρος του συμβουλίου κρίνουν ότι συντρέχει σοβα-

ρός λόγος σύντομου προσδιορισμού. Η παραβίαση των διατάξεων του στοιχείου Δ' του παρόντος άρθρου δεν επάγεται ακυρότητα. Σε κάθε περίπτωση όμως αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα.»

Άρθρο 88

Όριο ηλικίας - Κωλύματα διορισμού

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 1756/1988 απαλείφεται η φράση «προκειμένου να βοηθηθεί ο ανακριτής».

2. Η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Δικαστικός λειτουργός διορίζεται εκείνος που συμπλήρωσε το 28ο έτος και δεν έχει υπερβεί το 40ό έτος της ηλικίας του.»

3. Το στοιχείο ε' της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Εκείνος που καταδικάστηκε αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή, για κλοπή (άρθρα 372 - 374 Π.Κ.), απάτη (άρθρο 386 Π.Κ.), υπεξαίρεση κοινή ή στην υπηρεσία (άρθρα 375, 258 Π.Κ.), εκβίαση (άρθρο 385 Π.Κ.), πλαστογραφία (άρθρο 216 Π.Κ.), πλαστογραφία πιστοποιητικών (άρθρο 217 Π.Κ.), πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων (άρθρο 218 Π.Κ.), ψευδή βεβαίωση (άρθρο 242 Π.Κ.), ψευδορκία και ψευδή ανώμοτη κατάθεση (άρθρα 224, 225 Π.Κ.), παραπλάνηση σε ψευδορκία (άρθρο 228 Π.Κ.), ψευδή καταμήνυση (άρθρο 229 Π.Κ.), απιστία δικηγόρου (άρθρο 235 Π.Κ.), απιστία περί την υπηρεσία (άρθρο 256 Π.Κ.), δωροδοκία (άρθρα 235 - 237 Π.Κ.), καταπίεση (άρθρο 244 Π.Κ.), παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 Π.Κ.), συκοφαντική δυσφήμιση (άρθρο 363 Π.Κ.), υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης (άρθρο 220 Π.Κ.), υπεξαγωγή εγγράφου (άρθρο 222 Π.Κ.), παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου (άρθρο 252 Π.Κ.), έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής (άρθρα 336 - 353 Π.Κ.), έκδοση ακάλυπτης επιταγής, καθώς και για παράβαση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, λαθρεμπορίας και τυχερών παιχνιδιών.»

4. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 1756/1988, η φράση «Στα Πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς ως ανακριτές ορίζονται πρωτοδικές με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία» αντικαθίσταται με τη φράση «Ειδικά στα Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης ως ανακριτές ορίζονται για μία τριετία πρωτοδικές με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία».

Άρθρο 89

Άδεια τοκετού και ανατροφής παιδιού

Οι παράγραφοι 20, 21, 22 και 23 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988 αντικαθίστανται και προστίθενται παράγραφοι 24, 25 και 26, ως εξής:

«20. Η δικαστική λειτουργός που κυφορεί έχει δικαίωμα άδειας πριν και μετά τον τοκετό, κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους του κράτους.

21. Στο γονέα δικαστικό λειτουργό χορηγείται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ύστερα από αίτησή του, άδεια πέντε (5) μηνών με αποδοχές για ανατροφή παιδιού. Η ημερομηνία έναρξής της ορίζεται: α) από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης, σε όσα Δικαστήρια διευθύνονται από Τριμελές Συμβούλιο, β) από τον προϊστάμενο του Δικαστηρίου ή της Εισαγγελίας ή της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των

Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων σε κάθε άλλη περίπτωση, και πρέπει να προσδιορίζεται, όταν το σχετικό αίτημα υποβάλλεται από μητέρα δικαστική λειτουργό, το συντομότερο δυνατόν, οπωσδήποτε, όμως, μέσα σε δύο (2) μήνες από το πέρας της άδειας μητρότητας που έλαβε η ίδια δικαστική λειτουργός. Η αίτηση για τη χορήγηση της πιο πάνω άδειας σε πατέρα δικαστικό λειτουργό για την ανατροφή του παιδιού του πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν μετά τη λήξη της άδειας μητρότητας που έχει χορηγηθεί στην εργαζομένη μητέρα του παιδιού του. Αν η σύζυγος του δικαστικού λειτουργού δεν έχει πάρει άδεια μητρότητας, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα έληγε η άδεια μητρότητας, την οποία, με βάση το χρόνο τοκετού, θα ελάμβανε μητέρα δικαστική λειτουργός.

22. Στους ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται: 1) από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης για το Ειρηνοδικείο Αθηνών, 2) από τον διευθύνοντα το δικαστήριο, αν υπηρετούν πέντε (5) τουλάχιστον ειρηνοδίκες ή πταισματοδίκες σε αυτό, και 3) από τον Πρόεδρο του οικείου Πρωτοδικείου στις λοιπές περιπτώσεις. Οι παραπάνω ορίζουν και την ημερομηνία έναρξης της άδειας.

23. Αν και οι δύο γονείς είναι δικαστικοί λειτουργοί, με κοινή τους δήλωση που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους καθορίζουν ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση άδειας ανατροφής παιδιού.

24. Αν ο σύζυγος δικαστικού λειτουργού δεν εργάζεται ή δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, ο δικαστικός λειτουργός δεν δικαιούται να κάνει χρήση της άδειας ανατροφής παιδιού, εκτός αν λόγω σοβαρής πάθησης ή βλάβης κριθεί ο σύζυγος του δικαστικού λειτουργού ανίκανος να αντιμετωπίζει τις ανάγκες ανατροφής του παιδιού, σύμφωνα με βεβαίωση της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται ο δικαστικός λειτουργός.

25. Αν ο σύζυγος δικαστικού λειτουργού εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και δικαιούται αντίστοιχης της παραγράφου 21 άδειας ανατροφής παιδιού, ο δικαστικός λειτουργός δικαιούται να κάνει χρήση της άδειας ανατροφής παιδιού κατά το μέρος που ο σύζυγος αυτού δεν κάνει χρήση των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται της ανατροφής παιδιού.

26. Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης παιδιού χωρίς γάμο των γονέων του, την παραπάνω άδεια ανατροφής παιδιού δικαιούται ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια του παιδιού.»

Άρθρο 90

Μισθός - Θέματα δικαστικών διακοπών

1. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 43 του ν. 1756/1988 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Δεν οφείλεται μισθός για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο δικαστικός λειτουργός από δική του υπαιτιότητα δεν παρέχει υπηρεσία. Ως μη παροχή υπηρεσίας νοείται και η, κατά την κρίση των οργάνων που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, αδικαιολόγητη καθυστέρηση παράδοσης σχεδίων αποφάσεων και δικογραφιών που του ανατίθενται προς επεξεργασία, καθώς και η μη συμμετοχή στις συνεδριάσεις των οργάνων του δικαστηρίου ή η μη εκτέλεση υπηρεσίας που του ανατέθηκε αρμοδίως.

4. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου ο μισθός περικόπεται με πράξη του δικαστικού λειτουργού που διευθύνει το δικαστήριο ή την εισαγγελία ή τη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ή με πράξη του προϊσταμένου του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου ή εισαγγελίας. Για την περικοπή του μισθού του εκκαθαριστή - δικαστικού λειτουργού, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου ή εισαγγελίας. Ο αρμόδιος για την περικοπή του μισθού πριν προβεί στην έκδοση της πράξης καλεί εγγράφως τον δικαστικό λειτουργό να εκφράσει τις απόψεις του, ενώ τάσσει σε αυτόν και προθεσμία για την περαίωση της εκκρεμότητας. Η πράξη της περικοπής τίθεται στον ατομικό φάκελο του δικαστικού λειτουργού και συνιστά δυσμενές στοιχείο για την προαγωγή του. Κατά της πράξης αυτής επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την επίδοσή της στον ενδιαφερόμενο δικαστικό λειτουργό, χωρίς να αναστέλλεται για οποιονδήποτε λόγο η εκτέλεσή της. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και, αν αποδεχθεί την προσφυγή, εξαφανίζει την πράξη περικοπής και η πράξη αυτή αφαιρείται από τον ατομικό φάκελο του δικαστικού λειτουργού και δεν λαμβάνεται υπόψη για την προαγωγή του, ενώ διατάσσεται η απόδοση του μισθού που περικόπηκε.»

2. Η παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δικαστικός λειτουργός δεν έχει δικαίωμα να κάνει ολικά ή μερικά χρήση δικαστικών διακοπών ή κανονικής άδειας, εφόσον κατά την κρίση του οικείου προϊσταμένου υπάρχει κίνδυνος ουσιώδους καθυστέρησης στην έκδοση απόφασης ή βουλεύματος σε επείγουσα υπόθεση ή σε άλλη επείγουσα δικαστική ενέργεια. Αν ο δικαστικός λειτουργός καθυστερεί να παραδώσει σημαντικό αριθμό σχεδίων αποφάσεων υποθέσεων που έχουν συζητηθεί ή καθυστερεί να επεξεργασθεί τις δικογραφίες που του έχουν ανατεθεί κατά τους όρους που καθορίζει ο νόμος, ο κανονισμός ή η ολομέλεια του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας, μπορεί να υποχρεωθεί, με πράξη του προϊσταμένου του οικείου δικαστηρίου ή με πράξη του προϊσταμένου του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου ή εισαγγελίας, να προσκομίσει τον οριζόμενο από αυτούς αριθμό σχεδίων ή δικογραφιών μέσα στην περίοδο των δικαστικών διακοπών. Σε κάθε περίπτωση ο δικαστικός λειτουργός έχει υποχρέωση, η οποία ελέγχεται πειθαρχικά, να έχει διεκπεραιώσει την εκκρεμότητα πριν την έναρξη του νέου δικαστικού έτους.»

Άρθρο 91 **Αναρρωτική άδεια**

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 1756/1988 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εάν η αναρρωτική άδεια ή η απουσία λόγω ασθένειας εκτείνεται σε δύο διαδοχικές πολιτικές δικασίμους, ο δικαστικός λειτουργός παραπέμπεται υποχρεωτικά για εξέταση στην οικεία υγειονομική επιτροπή. Σε περίπτωση ανίατων ασθενειών η άδεια μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται απολύτως απαραίτητο.»

2. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 1756/1988 προστίθεται η φράση «κατά τις οικείες διατάξεις».

Άρθρο 92 **Εκπαιδευτική άδεια**

Το άρθρο 46 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας απουσίας στην αλλοδαπή:

α) στους εισηγητές και παρέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

β) στους δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων από το βαθμό του βαθμού του ειρηνοδίκη, του πρωτοδίκη και του αντεισαγγελέα πρωτοδικών μέχρι του εφέτη και του αντεισαγγελέα εφετών,

γ) στους δικαστικούς λειτουργούς των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων από το βαθμό του πρωτοδίκη μέχρι του εφέτη.

Εκπαιδευτική άδεια δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί μετά τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου (45ου) έτους της ηλικίας. Για να χορηγηθεί εκπαιδευτική άδεια απαιτείται ο δικαστικός λειτουργός να έχει πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβεί για εκπαίδευση και να έχει γίνει δεκτός σε αναγνωρισμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών σε πανεπιστήμιο της αλλοδαπής.

2. Ο αριθμός των δικαστικών λειτουργών που αποστέλλονται στην αλλοδαπή με εκπαιδευτική άδεια κάθε εκπαιδευτικό έτος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκδίδεται μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους.

3. Οι άδειες χορηγούνται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το αργότερο έως το τέλος Μαρτίου του έτους έναρξης της άδειας, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου δικαστικού λειτουργού και απόφαση του αρμόδιου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και μόνο μέχρι τον αριθμό των αναφερόμενων σε αυτό θέσεων. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζονται τα θέματα με τα οποία πρόκειται να ασχοληθεί ο δικαστικός λειτουργός και να επισυνάπτονται τα δικαιολογητικά. Ο Υπουργός έχει δικαίωμα να διαφωνήσει με την απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή αποφαινεται η ολομέλεια του οικείου ανώτατου δικαστηρίου.

4. Η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται για ένα έτος και είναι δυνατόν να παραταθεί, με την ίδια διαδικασία, για ένα ακόμη έτος, αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, εφόσον ο δικαστικός λειτουργός καταθέτει βεβαίωση του πανεπιστημίου ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή και ότι μπορεί ακόμη να ολοκληρώσει το πρόγραμμα των μεταπτυχιακών του σπουδών. Στην περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης της εκπαιδευτικής άδειας εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 44 παράγραφος 19.

5. Αυτός που πήρε εκπαιδευτική άδεια οφείλει να αναφέρει με δήλωσή του στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την ημερομηνία αναχώρησης και εγκατάστασής του στην αλλοδαπή, την έναρξη της εκπαίδευσής του, καθώς και τον τόπο και τη διεύθυνση της διαμονής του. Οφείλει επίσης, στο τέλος κάθε εξαμήνου, να υποβάλει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στον

πρόεδρο του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου λεπτομερή έκθεση για τη συντελεσθείσα εργασία και για την πορεία της εκπαίδευσής του, με τα αποδεικτικά των σπουδών του. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής είναι δυνατόν να επιφέρει την ανάκληση του υπολοίπου της εκπαιδευτικής άδειας.

6. Στον δικαστικό λειτουργό που αποστέλλεται με εκπαιδευτική άδεια παρέχεται επιπλέον το 50% των αποδοχών της οργανικής του θέσης, καθώς και τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής. Στον δικαστικό λειτουργό που πήρε υποτροφία από το ίδρυμα κρατικών υποτροφιών ή από οποιονδήποτε άλλο ημεδαπό οργανισμό, οι επιπλέον αποδοχές καταβάλλονται μειωμένες κατά το ποσό της υποτροφίας.

7. Η εκπαιδευτική άδεια διακόπτεται ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, αν οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιβάλλουν ή αν ο δικαστικός λειτουργός δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη επίδοση ή υπέπεσε σε πειθαρχικό παράπτωμα.

8. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή ο πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μπορεί να αναθέσει σε δικαστικό λειτουργό, που βρίσκεται με εκπαιδευτική άδεια στην αλλοδαπή, τη μελέτη ή έρευνα ορισμένων ζητημάτων που αφορούν τη λειτουργία των δικαστηρίων ή των φυλακών και τη σχετική με τη δικαιοσύνη νομοθεσία ή άλλα ειδικά θέματα.

9. Οι δικαστικοί λειτουργοί που έλαβαν εκπαιδευτική άδεια είναι υποχρεωμένοι, μετά την επιστροφή τους, να υπηρετήσουν επί χρόνο τετραπλάσιο του χρόνου της άδειάς τους.

10. Αν οι δικαστικοί λειτουργοί αθετήσουν την υποχρέωσή τους αυτή, οφείλουν να επιστρέψουν στο Δημόσιο, μέσα σε τρεις μήνες, τις επιπλέον αποδοχές που έλαβαν κατά το χρόνο της άδειας, καθώς και τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής, με το νόμιμο τόκο από τη λήψη τους. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του κώδικα είσπραξης δημοσίων εσόδων.

11. Σε έκτακτες περιπτώσεις ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από γνώμη του προέδρου του οικείου ανώτατου δικαστηρίου του κλάδου στον οποίο ανήκει ο δικαστικός λειτουργός ή, αν πρόκειται για μέλη της Γενικής Επιτροπείας, του γενικού επιτρόπου της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, μπορεί να επιτρέπει την αποστολή στην αλλοδαπή δικαστικών λειτουργών όλων των βαθμών, ανεξαρτήτως ηλικίας, για συμμετοχή σε συνέδρια ή παρακολούθηση βραχυχρόνιων σεμιναρίων ή της οργάνωσης και λειτουργίας ξένων δικαστηρίων. Η απουσία του δικαστικού λειτουργού από τα καθήκοντά του δεν μπορεί να υπερβεί το μήνα.

12. Εκπαιδευτική άδεια απουσίας στην ημεδαπή μπορεί να χορηγηθεί στους δικαστικούς λειτουργούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μόνο για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, εφόσον αυτοί έχουν ήδη γίνει δεκτοί από Νομικό Τμήμα Νομικής Σχολής, έχει ορισθεί από τον αρμόδιο Τομέα η σχετική τριμελής συμβουλευτική επιτροπή που θα παρακολουθεί τον υποψήφιο διδάκτορα και έχει ορισθεί και το θέμα της διατριβής. Η εκπαιδευτική άδεια δεν μπορεί να υπερβεί σε καμία περίπτωση τους έξι (6) μήνες. Χορηγείται υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως, στον δικαστικό λειτουργό που

δεν έχει συμπληρώσει το 48ο έτος της ηλικίας του. Στον δικαστικό λειτουργό δεν χορηγούνται άλλες αποδοχές ή παντός είδους επιμίσθιο ή έξοδα.

13. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εκδίδεται το αργότερο έως την 30ή Ιουνίου κάθε έτους, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου δικαστικού λειτουργού και απόφαση του αρμόδιου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια απουσίας έως πέντε μηνών στην αλλοδαπή σε: α) δύο κατ' έτος παράδρους και εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας, β) τρεις κατ' έτος δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων από το βαθμό του πρωτοδίκη μέχρι και του εφέτη και γ) τρεις κατ' έτος δικαστικούς λειτουργούς των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων από το βαθμό του πρωτοδίκη μέχρι και του εφέτη, προκειμένου αυτοί να ασκηθούν για επιμορφωτικούς λόγους στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε εθνικά αλλοδαπά δικαστήρια. Οι παράγραφοι 5 και 6 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως, οι δε επιπλέον των τακτικών αποδοχές καταβάλλονται μειωμένες κατά το ποσό της αμοιβής που λαμβάνουν από τα ευρωπαϊκά και αλλοδαπά εθνικά δικαστήρια για τη συμμετοχή τους στο ανωτέρω πρόγραμμα. Οι ανωτέρω δικαστικοί λειτουργοί οφείλουν να γνωρίζουν άριστα μία εκ των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας και ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορούν να ζητήσουν από τους ανωτέρω δικαστικούς λειτουργούς να συντάξουν έκθεση για τα προγράμματα που παρακολούθησαν και να τα παρουσιάσουν στους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς του οικείου δικαιοδοτικού κλάδου.»

Άρθρο 93 Προαγωγές

Η παράγραφος 5 του άρθρου 49 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται και στο ίδιο άρθρο προστίθενται νέες παράγραφοι 6, 7, 8, 9 και 10 ως εξής:

«5. Η προαγωγή στους βαθμούς του συμβούλου της Επικρατείας, του αρεοπαγίτη, του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, του συμβούλου και αντεπιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του επιτρόπου και αντεπιτρόπου των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, του προέδρου και εισαγγελέα εφετών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και του προέδρου εφετών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, γίνεται κατ' απόλυτη εκλογή και προϋποθέτει την ύπαρξη εξαιρετικών προσόντων στο πρόσωπο των ανωτέρω δικαστικών λειτουργών που έχουν τα τυπικά προσόντα. Ως ουσιαστικά προσόντα αξιολογούνται ιδίως, το ήθος, το σθένος, η κρίση και αντίληψη, η ποσοτική και ποιοτική απόδοση, η επιστημονική κατάρτιση και η κοινωνική παράσταση.

6. Κατ' απόλυτη εκλογή κρίνονται και οι λοιποί δικαστικοί λειτουργοί, εκτός από αυτούς που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, οι οποίοι συγκεντρώνουν σε ιδιαίτερα ικανό βαθμό τα πιο πάνω ουσιαστικά προσόντα και μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού.

7. Για την εκτίμηση των ουσιαστικών προσόντων των κρινόμενων λαμβάνονται υπόψη οι εκθέσεις επιθεώρησης, οι ατομικοί φάκελοι και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο.

8. Οι αποφάσεις του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου και της οικείας ολομέλειας πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να είναι πλήρως αιτιολογημένες. Τα μέλη τους μπορούν να στηρίζουν αιτιολογημένα την κρίση τους και στην προσωπική τους αντίληψη ως προς την ικανότητα των κρινομένων για την απονομή της δικαιοσύνης και τα εν γένει προσόντα τους.

9. Δεν προάγεται στον επόμενο βαθμό δικαστής, ο οποίος καθυστερεί αδικαιολόγητα τη δημοσίευση και θεώρηση των αποφάσεων που εκδίδει, καθώς και εισαγγελικός λειτουργός ο οποίος καθυστερεί αδικαιολόγητα την επεξεργασία των δικογραφιών που του ανατίθενται, εκτός αν το οικείο συμβούλιο αιτιολογήσει ειδικά τους λόγους της κατά παρέκκλιση προαγωγής. Αδικαιολόγητη είναι η καθυστέρηση όταν: α) οι αποφάσεις δεν δημοσιεύονται μέσα σε διάστημα έξι μηνών από τη συζήτηση ή μέσα στις ειδικότερες προθεσμίες που ορίζει ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας ή οι οικείες ειδικές διατάξεις για το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Ελεγκτικό Συνέδριο, β) προκειμένου για υποθέσεις ασφαλιστικών, όταν οι αποφάσεις δεν εκδίδονται μέσα σε ένα μήνα, γ) προκειμένου για θεωρήσεις όταν αυτές γίνονται πέρα από ένα μήνα, δ) προκειμένου για εισαγγελικούς λειτουργούς όταν η επεξεργασία και μη επιστροφή των δικογραφιών καθυστερεί πέρα από τέσσερις μήνες.

10. Μη προακτέος κρίνεται ο δικαστικός λειτουργός ο οποίος έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά σε οποιαδήποτε ποινή για καθυστέρηση στην εν γένει εκτέλεση των καθηκόντων του, τουλάχιστον δύο φορές την τελευταία επταετία.»

Άρθρο 94

Μεταθέσεις - Αποσπάσεις

1. Το άρθρο 50 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο όσον αφορά προαγωγές και μεταθέσεις δικαστικών λειτουργών συνεδριάζει μια φορά το χρόνο, κατά το χρονικό διάστημα από 10 Ιουνίου έως 10 Ιουλίου. Οι προαγόμενοι και μετατιθέμενοι δικαστικοί λειτουργοί είναι υποχρεωμένοι να εμφανισθούν στις θέσεις τους έως την 15η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Αν εμφανισθεί απρόβλεπτη υπηρεσιακή ανάγκη ή σε άλλως εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, επιτρέπεται μόνο απόσπαση δικαστικού λειτουργού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 51.

2. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού δεν επιτρέπεται πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας ενός (1) δικαστικού έτους στον τόπο όπου τοποθετήθηκε, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μετάθεσης. Προκειμένου για δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων δεν επιτρέπεται μετάθεση πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δύο (2) δικαστικών ετών στον τόπο όπου τοποθετήθηκαν, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μετάθεσης. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται μετάθεση και πριν την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, για υπηρεσιακούς ή σοβαρούς προσωπικούς λόγους, οι οποίοι πρέπει να βεβαιώνονται ειδικά στην απόφαση ή αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης ή εάν υπάρχει ή προκύπτει κώλυμα εντοπιότητας.

3. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού μπορεί να γίνει είτε ύστερα από αίτηση αυτού είτε αυτεπαγγέλτως προκειμένου να αντιμετωπισθεί υπηρεσιακή ανάγκη,

η οποία πρέπει να εκτίθεται αναλυτικά στην απόφαση. Απαγορεύεται να αποφασισθεί μετάθεση που έχει σχέση με την άσκηση των δικαιοδοτικών και εν γένει υπηρεσιακών καθηκόντων του δικαστικού λειτουργού.

4. Η μετάθεση είναι υποχρεωτική αν ο δικαστικός λειτουργός: α) υπέπεσε σε βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα, β) εμφανίζει αδικαιολόγητη και σοβαρή, κατά την κρίση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, καθυστέρηση στην εκτέλεση των καθηκόντων του.

5. Δικαστικός λειτουργός σύζυγος δικαστικού λειτουργού μετατίθεται ύστερα από αίτησή του στην περιφέρεια που υπηρετεί ο άλλος σύζυγος, εφόσον δεν υπάρχει κώλυμα συνυπηρέτησης. Δημόσιος υπάλληλος και υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου σύζυγος δικαστικού λειτουργού μπορεί να μετατίθεται ύστερα από αίτησή του στην περιφέρεια όπου υπηρετεί ο σύζυγός του, εφόσον υπάρχει κενή θέση σε αντίστοιχη υπηρεσία.»

2. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 51 του ν. 1756/1988 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρόνου και σε άλλως εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η εκ νέου απόσπαση του ίδιου δικαστικού λειτουργού.»

Άρθρο 95 Αργία

Το άρθρο 57 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 57 Αργία

1. Ο δικαστικός λειτουργός που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία με ένταλμα προσωρινής κράτησης, με βούλευμα ή με δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε προσωρινά από τις φυλακές, τίθεται αυτοδίκαια σε κατάσταση αργίας. Αν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο ο δικαστικός λειτουργός τέθηκε σε αργία, επανέρχεται αυτοδίκαια στην υπηρεσία. Αν έχουν μεσολαβήσει προαγωγές, κρίνεται και μπορεί να προαχθεί στον ανώτερο βαθμό εάν υπάρχει κενή οργανική θέση, διαφορετικά, προαγόμενος, παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που θα κενωθεί. Σε περίπτωση που αμετάκλητα αθωωθεί από την ασκηθείσα σε βάρος του ποινική δίωξη, καταλαμβάνει τη σειρά αρχαιότητας που κατείχε στον προηγούμενο βαθμό, διαφορετικά η αρχαιότητά του καθορίζεται με απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου:

2. Ο δικαστικός λειτουργός μπορεί να τεθεί σε προσωρινή αργία, αν ασκήθηκε εναντίον του:

α) ποινική δίωξη για έγκλημα που αποτελεί κώλυμα διορισμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 37, με εξαίρεση τα εγκλήματα της ψευδορκίας και ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης (άρθρα 224, 225 Π.Κ.), παραπλάνησης σε ψευδορκία (άρθρο 228 Π.Κ.), ψευδούς καταμήνυσης (άρθρο 229 Π.Κ.), συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 363 Π.Κ.) και της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής,

β) πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης.

3. Η θέση σε προσωρινή αργία, κατά την προηγούμενη παράγραφο, γίνεται με προεδρικό διάταγμα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται ύστερα από πλήρως αιτιολογημένη απόφαση του οικείου ανωτάτου

δικαστικού συμβουλίου. Μετά την πάροδο εξαμήνου από τη θέση σε προσωρινή αργία, το ίδιο συμβούλιο υποχρεούται να αποφανθεί αιτιολογημένα για τη συνέχιση ή μη της αργίας. Η προσωρινή αργία αίρεται αυτοδίκαια μετά την πάροδο διετίας από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περί θέσεως του δικαστικού λειτουργού σε αργία, εφόσον δεν έχει εκδοθεί παραπεμπτικό βούλευμα ή καταδικαστική απόφαση και εφαρμόζονται ανάλογα τα τελευταία εδάφια της παραγράφου 1. Μπορεί όμως το μέτρο να ληφθεί εκ νέου στην περίπτωση της υποβολής αίτησης επανάλληψης της πειθαρχικής διαδικασίας κατά το άρθρο 105.

4. Για τον δικαστικό λειτουργό που τελεί σε κατάσταση αργίας ή προσωρινής αργίας, αναβάλλεται η κρίση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου περί προαγωγής μέχρι να εκλείψει ο λόγος για τον οποίο ο δικαστικός λειτουργός τέθηκε σε αργία ή μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα ή τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση, αντίστοιχα.

5. Η προσωρινή αργία της παραγράφου 2 αρχίζει και λήγει, αντίστοιχα, από την ανακοίνωση στον δικαστικό λειτουργό του σχετικού προεδρικού διατάγματος. Δεν απαιτείται έκδοση προεδρικού διατάγματος για τη λήξη της αργίας, αν εκδοθεί αμετάκλητη απαλλακτική δικαστική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή τελεσίδικη απαλλακτική πειθαρχική απόφαση. Στις περιπτώσεις αυτές ο δικαστικός λειτουργός επανέρχεται, επίσης, αυτοδίκαια στην υπηρεσία και εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 1. Επανέρχεται, επίσης, αυτοδίκαια στην υπηρεσία, μετά την έκδοση σχετικού διαπιστωτικού προεδρικού διατάγματος, ο δικαστικός λειτουργός ο οποίος καταδικάστηκε αμετάκλητα για έγκλημα ή τιμωρήθηκε τελεσίδικα για πειθαρχικό παράπτωμα, που δεν συνεπάγονται οριστική παύση και εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 1.

6. Από τις αποδοχές του δικαστικού λειτουργού που έχει τεθεί σε αργία παρακρατείται το ένα τρίτο (1/3). Το ποσό που παρακρατήθηκε αποδίδεται, με πράξη του εκκαθαριστή αποδοχών της υπηρεσίας, αν ο δικαστικός λειτουργός αθωωθεί αμετάκλητα από την ασκηθείσα σε βάρος του ποινική και πειθαρχική δίωξη. Σε κάθε άλλη περίπτωση, εκτός από εκείνη της οριστικής παύσης, μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου να διαταχθεί η απόδοση, εν όλω ή εν μέρει, του ποσού που παρακρατήθηκε.»

Άρθρο 96 **Θέση εκτός υπηρεσίας**

Το άρθρο 57Α του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 57Α **Θέση εκτός υπηρεσίας**

Ο δικαστικός λειτουργός, σε βάρος του οποίου έχει διαταχθεί πειθαρχική προκαταρκτική εξέταση για αδίκημα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης, μπορεί, να τεθεί προσωρινά εκτός υπηρεσίας με πλήρως αιτιολογημένη απόφαση του οικείου ανωτάτου δικαστικού συμβουλίου μέχρι το πέρας της εξέτασης αυτής. Στην περίπτωση αυτή ο δικαστικός λειτουργός διατηρεί τις αποδοχές του. Αν, στη συνέχεια, ασκηθεί

κατ' αυτού πειθαρχική δίωξη εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 57. Αν η υπόθεση τεθεί στο αρχείο, ο δικαστικός λειτουργός επανέρχεται αυτοδίκαια στην υπηρεσία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 5 του προηγούμενου άρθρου.»

Άρθρο 97 **Προαγωγή διοικητικών δικαστών** **στο Συμβούλιο της Επικρατείας**

Μετά το άρθρο 66 προστίθενται άρθρα 66Α, 66Β και 66Γ, ως εξής:

Άρθρο 66Α

1. Οι θέσεις των Συμβούλων της Επικρατείας καλύπτονται κατά το ένα πέμπτο με προαγωγή δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 και στα άρθρα 66Β και 66Γ.

2. Σε Σύμβουλο της Επικρατείας προάγεται, ύστερα από αίτησή του, και εφόσον δεν συμπληρώνει το εξηκοστό τρίτο έτος της ηλικίας του έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους κενώσεως ή συστάσεως της θέσεως, πρόεδρος εφετών διοικητικών δικαστηρίων ή εφέτης διοικητικών δικαστηρίων, με επτά τουλάχιστον έτη υπηρεσίας στο βαθμό του εφέτη και συνολική πραγματική δικαστική υπηρεσία είκοσι έξι τουλάχιστον ετών στα διοικητικά δικαστήρια.

3. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο της Διοικητικής Δικαιοσύνης, εκτιμώντας τις ανάγκες της υπηρεσίας, μπορεί, κατ' εξαίρεση, να κρίνει ως προακτέο δικαστικό λειτουργό που έχει τα νόμιμα προσόντα και δίχως αίτησή του.»

Άρθρο 66Β

1. Η διαδικασία πλήρωσης θέσης Συμβούλου της Επικρατείας με προαγωγή δικαστή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων κινείται με ανακοίνωση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Η ανακοίνωση αποστέλλεται στα διοικητικά εφετεία της χώρας και αναρτάται αμέσως από τον γραμματέα του κάθε εφετείου στο οικείο δικαστικό κατάστημα. Για την ανάρτηση συντάσσεται έκθεση που διαβιβάζεται στον Γενικό Επίτροπο. Η ανακοίνωση αποστέλλεται, το ταχύτερο δυνατόν, μετά την κένωση της θέσης ή τη σύσταση νέας θέσης. Ειδικά για την πλήρωση των κενών θέσεων οι οποίες προβλέπεται ότι θα προκύψουν την 30ή Ιουνίου κάθε έτους, η ανακοίνωση αποστέλλεται το αργότερο εντός του μηνός Φεβρουαρίου. Με την ανακοίνωση καλούνται οι ενδιαφερόμενοι που έχουν τα νόμιμα προσόντα να υποβάλουν αίτηση στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επομένη της αναρτήσεως της ανακοινώσεως.

2. Μετά τη λήξη της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των τακτικών δικαστηρίων αποστέλλει στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Ο Υπουργός υποβάλλει ερώτημα για την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου της Διοικητικής Δικαιοσύνης, διαβιβάζοντας και τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί. Το ερώτημα προκαλείται μέσα σε δύο μήνες

από την κένωση της θέσης ή τη σύσταση νέας θέσης. Για την πλήρωση των θέσεων οι οποίες προβλέπεται ότι θα κενωθούν την 30ή Ιουνίου κάθε έτους, το ερώτημα αποστέλλεται εντός του μηνός Απριλίου.»

«Άρθρο 66Γ

1. Η προαγωγή γίνεται κατ' απόλυτη εκλογή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 49.

2. Ο πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου της Διοικητικής Δικαιοσύνης ορίζει έναν αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή σύμβουλο της Επικρατείας από τα μέλη αυτού ως εισηγητή, ο οποίος συντάσσει για τους κρινόμενους αιτιολογημένη εισήγηση και την αναπτύσσει προφορικά στη συνεδρίαση. Ο εισηγητής λαμβάνει υπόψη για την εκτίμηση των ουσιαστικών προσόντων των κρινόμενων τις εκθέσεις επιθεώρησης, τους ατομικούς φακέλους και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο. Μπορεί ακόμη να σχηματίσει και προσωπική αντίληψη ως προς την ικανότητα των κρινόμενων για την απονομή της δικαιοσύνης και τα εν γένει προσόντα τους.

3. Η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου της Διοικητικής Δικαιοσύνης διαβιβάζεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στα διοικητικά εφετεία όπου υπηρετούν οι δικαστικοί λειτουργοί που είχαν υποβάλει σχετική αίτηση. Ο δικαστικός λειτουργός που δεν κρίθηκε προακτέος έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 68.»

Άρθρο 98

Παρατηρητές - Προσφυγή σε ολομέλεια

1. Το τρίτο και το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 67 του ν. 1756/1988 αντικαθίστανται, αντίστοιχα, ως εξής:

«Αυτοί ορίζονται με κλήρωση μεταξύ των δεκαπέντε αρχαιοτέρων παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, προέδρων εφετών και εφετών των διοικητικών εφετείων Αθηνών και Πειραιώς, οι οποίοι δεν έχουν τιμωρηθεί με οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή εκτός από την επίπληξη ή δεν έχουν κριθεί μη προακτέοι στον επόμενο βαθμό από αυτόν που κατέχουν.

Οι μετέχοντες χωρίς ψήφο καλούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.»

2. Το πρώτο εδάφιο, αντίστοιχα, των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 68 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών αφ' ότου περιέλθει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, μπορεί, με τους περιορισμούς της επόμενης παραγράφου, να διαφωνήσει προς την απόφαση και να παραπέμψει την υπόθεση στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, εκθέτοντας τους λόγους της διαφωνίας.

8. Προσφυγή στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που αφορά προαγωγή, τοποθέτηση, μετάθεση και απόσπαση έχει δικαίωμα να ασκήσει ο

δικαστικός λειτουργός τον οποίο αφορά η απόφαση αυτή, εφόσον όμως έλαβε ως προς τις λοιπές, πλην της προαγωγής, περιπτώσεις, τρεις τουλάχιστον ψήφους στο 15μελές Συμβούλιο και δύο στο 11μελές.»

3. Το ένατο και το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 72 του ν. 1756/1988 αντικαθίστανται, αντίστοιχα, ως εξής:

«Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η κλήρωση για τους παρέδρους που μετέχουν στο Συμβούλιο χωρίς ψήφο, μεταξύ των δεκαπέντε αρχαιοτέρων παρέδρων, οι οποίοι δεν έχουν τιμωρηθεί με οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή πλην της επίπληξης ή δεν έχουν κριθεί μη προακτέοι στον επόμενο βαθμό από αυτόν που κατέχουν.

Οι μετέχοντες χωρίς ψήφο καλούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.»

4. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 73 του ν. 1756/1988 απαλείφεται η φράση «ως προς τις λοιπές, πλην της προαγωγής».

Άρθρο 99

Τροποποίηση των άρθρων 77 και 78 του ν. 1756/1988

1. Στο άρθρο 77 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ο τίτλος αυτού ως εξής:

«Προαγωγές δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.»

2. Στο άρθρο 77Α του ν. 1756/1988 τίθεται τίτλος ως εξής: «Ειρηνodίκες», στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, οι λέξεις «35ο έτος» αντικαθίστανται με τις λέξεις: «40ο έτος».

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 78 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αυτοί που μετέχουν χωρίς ψήφο καλούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.»

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 78 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η κλήρωση των χωρίς ψήφο προέδρων και εισαγγελέων εφετών και των εφετών και αντεισαγγελέων εφετών, μεταξύ των δεκαπέντε αρχαιοτέρων προέδρων και εισαγγελέων εφετών και μεταξύ των τριάντα αρχαιότερων εφετών και αντεισαγγελέων εφετών, των εφετείων και εισαγγελιών εφετών Αθηνών και Πειραιώς, οι οποίοι δεν έχουν τιμωρηθεί με οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή εκτός από την επίπληξη ή δεν έχουν κριθεί μη προακτέοι στον επόμενο βαθμό από αυτόν που κατέχουν.»

Άρθρο 100

Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 1756/1988

Το άρθρο 79 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής: «Ως προς τη λειτουργία και τις αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, τη διαφωνία του Υπουργού, την προσφυγή του ενδιαφερόμενου, και όλα τα λοιπά θέματα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68, με τις εξής παραλλαγές:

α) Στην παράγραφο 4, η παραπομπή, αντί στο άρθρο 34 παράγραφοι 3 και 4 του ν.δ. 170/1973, γίνεται στο άρθρο 302 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

β) Στην Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, ως δευτεροβάθμιο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο πολιτικής και

ποινικής δικαιοσύνης, μετέχουν ο Εισαγγελέας και οι αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου. Στην ίδια Ολομέλεια, όταν πρόκειται για προαγωγή, τοποθέτηση, μετάθεση, μετάταξη ή απόσπαση δικαστικών λειτουργών, μετέχουν χωρίς ψήφο οι πρόεδροι και εισαγγελείς εφετών και οι εφέτες και αντεισαγγελείς εφετών που μετέχουν κατά περίπτωση στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, οι οποίοι καλούνται να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το κρινόμενο ζήτημα, οφείλουν δε να αποχωρήσουν πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας.»

Άρθρο 101 Επιθεώρηση

Οι παράγραφοι 1Β, 2, 4, 5 και 10 του άρθρου 80 του ν. 1756/1988 αντικαθίστανται ως εξής:

«1.Β. Την Επιθεώρηση ενεργούν:

α) στα εφετεία, στα πρωτοδικεία και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου,

β) στα ειρηνοδικεία και στα ειδικά πταισματοδικεία, ο πρόεδρος και ο εισαγγελέας εφετών αντίστοιχα της οικείας περιφέρειας ή οι οριζόμενοι από αυτούς πρόεδροι και εισαγγελείς εφετών,

γ) στις γραμματείες των παραπάνω δικαστηρίων και εισαγγελιών, οι πρόεδροι και εισαγγελείς εφετών της οικείας περιφέρειας και οι πρόεδροι και εισαγγελείς πρωτοδικών, αντίστοιχα.

2. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης και οι επιθεωρητές αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου ορίζονται με τους αναπληρωματικούς τους με κλήρωση, από την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, η οποία συνέρχεται σε συμβούλιο μέσα στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του μήνα Μαΐου. Για την επιλογή του προέδρου του Συμβουλίου Επιθεώρησης τοποθετούνται στην κληρωτίδα τα ονόματα των αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου. Για την επιλογή των μελών του Συμβουλίου επιθεώρησης και των επιθεωρητών τοποθετούνται στην κληρωτίδα τα ονόματα των αρεοπαγιτών και αντεισαγγελέων, τους οποίους η ίδια Ολομέλεια ορίζει σε αριθμό διπλάσιο του απαιτούμενου για το σύνολο των μελών του Συμβουλίου Επιθεώρησης και των επιθεωρητών από αυτούς που έχουν διετή υπηρεσία. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός μελών του Αρείου Πάγου με διετή υπηρεσία, επιτρέπεται να συμπληρωθεί ο αριθμός και από αυτούς που έχουν υπηρεσία ενός έτους.

4. Δεν μπορούν να ορισθούν τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης ή επιθεωρητές όσοι άσκησαν καθήκοντα στις αντίστοιχες θέσεις κατά τα αμέσως δύο προηγούμενα χρόνια.

5. Για την κλήρωση χρησιμοποιούνται αδιαφανή σφαιρίδια, στα οποία τοποθετούνται οι κλήροι με τα ονόματα των αντιπροέδρων, των αρεοπαγιτών και των αντεισαγγελέων, αφού προηγουμένως επιδειχθούν σε όλα τα μέλη της ολομέλειας. Στη συνέχεια ο πρόεδρος εξάγει δύο (2) σφαιρίδια από την πρώτη κληρωτίδα, που περιέχει τα ονόματα των αντιπροέδρων, δώδεκα (12) σφαιρίδια από τη δεύτερη κληρωτίδα, που περιέχει τα ονόματα των αρεοπαγιτών, και επτά (7) σφαιρίδια από την τρίτη κληρωτίδα, που περιέχει τα ονόματα των αντεισαγγελέων. Μετά την εξαγωγή του κλήρου από κάθε σφαιρίδιο ο πρόεδρος εκφωνεί το όνομα του κληρωθέντος και επιδεικνύει τον κλήρο με το όνομα του κληρωθέντος στα λοιπά μέλη της ολομέλειας.

Από τους κληρωθέντες της πρώτης κληρωτίδας ο πρώτος αντιπρόεδρος κατά σειρά κλήρωσης αποτελεί το τακτικό και ο δεύτερος το αναπληρωματικό μέλος του Συμβουλίου Επιθεώρησης.

Από τους κληρωθέντες της δεύτερης κληρωτίδας οι τρεις (3) αρχαιότεροι αποτελούν τα μέλη του Συμβουλίου, οι δύο (2) πρώτοι τα τακτικά και ο τρίτος το αναπληρωματικό, οι υπόλοιποι έξι (6), κατά σειρά κλήρωσης, αποτελούν τους επιθεωρητές των περιφερειών της επιθεώρησης και οι επόμενοι τρεις (3) είναι αναπληρωματικοί τους.

Από τους κληρωθέντες της τρίτης κληρωτίδας ο πρώτος αποτελεί το τακτικό μέλος του Συμβουλίου Επιθεώρησης, ο δεύτερος τον αναπληρωτή του, οι τρεις επόμενοι τους επιθεωρητές της Γ', Δ' και Η' περιφέρειας επιθεώρησης αντίστοιχα και οι επόμενοι δύο (2) είναι οι αναπληρωματικοί τους.

Για την κλήρωση συντάσσεται πρακτικό που διαβιβάζεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

10. Σε περίπτωση θανάτου, αποχώρησης από την υπηρεσία, μετάθεσης, προαγωγής ή κωλύματος του επιθεωρητή αρεοπαγίτη ή αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, την επιθεώρηση διενεργούν ή συνεχίζουν οι αναπληρωματικοί τους, κατά τη σειρά ορισμού τους και μόνο για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας τους.»

Άρθρο 102 Περιφέρειες επιθεώρησης

Η παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι περιφέρειες της επιθεώρησης ορίζονται σε εννέα (9) και καθεμία από αυτές περιλαμβάνει αντίστοιχως:

Η πρώτη (Α'), τα Εφετεία Αθηνών, Λαμίας και Ευβοίας, τα Πρωτοδικεία και τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών των Εφετείων Αθηνών, Λαμίας και Ευβοίας, πλην του Πρωτοδικείου Αθηνών και των Εισαγγελιών Πρωτοδικών Αθηνών, Λαμίας και Χαλκίδας.

Η δεύτερη (Β'), το Πρωτοδικείο Αθηνών.

Η τρίτη (Γ'), τις Εισαγγελίες Εφετών και Πρωτοδικών Αθηνών και Λαμίας, την Εισαγγελία Εφετών Ευβοίας και την Εισαγγελία Πρωτοδικών Χαλκίδας. Ως επιθεωρητής ορίζεται αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Η τέταρτη (Δ'), τις Εισαγγελίες Εφετών Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Θράκης και Δυτικής Μακεδονίας και τις υπαγόμενες σε αυτές Εισαγγελίες Πρωτοδικών. Ως επιθεωρητής ορίζεται αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Η πέμπτη (Ε'), τα Εφετεία Πειραιώς, Ναυπλίου και Καλαμάτας, τα υπαγόμενα σε αυτά Πρωτοδικεία, καθώς και τις αντίστοιχες Εισαγγελίες Εφετών, με τις υπαγόμενες σε αυτές Εισαγγελίες Πρωτοδικών, πλην των Εισαγγελιών Εφετών και Πρωτοδικών Πειραιά.

Η έκτη (ΣΤ'), τα Εφετεία Κρήτης, Ανατολικής Κρήτης, Δωδεκανήσου, Αιγαίου και Βορείου Αιγαίου, τα υπαγόμενα σε αυτά Πρωτοδικεία, καθώς και τις αντίστοιχες Εισαγγελίες Εφετών, με τις υπαγόμενες σε αυτές Εισαγγελίες Πρωτοδικών.

Η έβδομη (Ζ'), τα Εφετεία Λάρισας, Ιωαννίνων, Πατρών, Δυτικής Στερεάς Ελλάδος και Κέρκυρας και τα υπαγόμενα σε αυτά Πρωτοδικεία.

Η όγδοη (Η'), τις Εισαγγελίες Εφετών Λάρισας, Ιωαννίνων, Πατρών Δυτικής Στερεάς Ελλάδος και Κέρκυρας, με τις υπαγόμενες σε αυτές Εισαγγελίες Πρωτοδικών.

Ως επιθεωρητής ορίζεται αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Η ένατη (Θ'), τα Εφετεία Θεσσαλονίκης, Θράκης και Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και τα υπαγόμενα σε αυτά Πρωτοδικεία.»

Άρθρο 103

Κλίμακα αξιολόγησης - Επιθεώρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του στοιχείου «Α. Όργανα επιθεώρησης του Συμβουλίου της Επικρατείας» του άρθρου 82 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι κρίσεις κατά την αξιολόγηση έχουν υποχρεωτικά και αποκλειστικά την εξής κλίμακα: 1. εξαιρετος, 2. πολύ καλός, 3. καλός, 4. ανεπαρκής.»

2. Το στοιχείο Β του άρθρου 82 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. Όργανα επιθεώρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

1. Οι πάρεδροι, οι εισηγητές και οι δόκιμοι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπόκεινται σε επιθεώρηση, η οποία διενεργείται κάθε δύο δικαστικά έτη.

2. Την επιθεώρηση διενεργεί στους παρέδρους, τους εισηγητές και τους δόκιμους εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου ένας από τους αρχαιότερους συμβούλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο σύμβουλος ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, με απόφαση της Ολομέλειας σε συμβούλιο, η οποία εκδίδεται το μήνα Μάιο. Η θητεία αυτή αρχίζει τη 16η Σεπτεμβρίου του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο γίνεται ο ορισμός και λήγει τη 15η Σεπτεμβρίου του μεθεπόμενου ημερολογιακού έτους.

3. Ο ανωτέρω σύμβουλος συντάσσει, το μήνα Μάιο κάθε δεύτερου δικαστικού έτους, εκθέσεις επιθεώρησης για τους ανωτέρω δικαστικούς λειτουργούς του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Για να μορφώσει πληρέστερη γνώμη ο επιθεωρητής ζητεί πληροφορίες και στοιχεία από τον Πρόεδρο του οικείου τμήματος και τα μέλη του, και ειδικά για τους δικαστικούς λειτουργούς που υπηρετούν στη Γενική Επιτροπεία του Δικαστηρίου από τον Γενικό Επίτροπο.

4. Για την αξιολόγηση των παρέδρων λαμβάνονται υπόψη και εκτιμώνται το ήθος και το σθένος τους, η ικανότητά τους προς σύνταξη σχεδίων αποφάσεων και πράξεων, η συμβολή τους κατά τη διάσκεψη, ο βαθμός δυσκολίας και ο τρόπος επεξεργασίας του νομικού και πραγματικού μέρους των υποθέσεων για τις οποίες εισηγήθηκαν ή συνέταξαν πράξεις, η εν γένει επιμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η παράσταση, καθώς και τα τηρούμενα στο Δικαστήριο στατιστικά στοιχεία για την ποσοτική απόδοσή τους. Για την αξιολόγηση των εισηγητών λαμβάνονται υπόψη και εκτιμώνται το ήθος και το σθένος τους, ο τρόπος επεξεργασίας του νομικού και πραγματικού μέρους των υποθέσεων για τις οποίες συνέταξαν εισηγήσεις και σχέδια πράξεων, η ικανότητά τους προς σύνταξη εισηγήσεων και σχεδίων πράξεων, η εν γένει επιμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η παράσταση, καθώς και τα τηρούμενα στο Δικαστήριο στατιστικά στοιχεία για την ποσοτική απόδοσή τους. Για την αξιολόγηση του δικαστικού λειτουργού ως προς τα ανωτέρω προσόντα, οι επιθεωρητές οφείλουν να χρησιμοποιούν αποκλειστικά και μόνο την εξής κλίμακα: 1. εξαιρετος, 2. πολύ καλός, 3. καλός, 4. ανεπαρκής.

5. Οι εκθέσεις επιθεώρησης κοινοποιούνται αμελλητί στους δικαστικούς λειτουργούς που αναφέρονται πιο πάνω, οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση των στοιχείων του ατομικού τους φακέλου.

6. Ιδρύεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο Συμβούλιο Επιθεώρησης, το οποίο συγκροτείται από τρεις αντιπροέδρους, από τους οποίους οι δύο, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με κλήρωση, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 της περίπτωσης Γ', ενώ ο τρίτος είναι ο πρόεδρος, ή ο αναπληρωτής του, του τμήματος στο οποίο υπηρετεί ο επιθεωρούμενος δικαστικός λειτουργός. Ειδικά για τους δικαστικούς λειτουργούς που υπηρετούν στη Γενική Επιτροπεία του Δικαστηρίου, το τρίτο μέλος του εν λόγω Συμβουλίου Επιθεώρησης είναι ο Γενικός Επίτροπος ή ο αναπληρωτής του. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου που κληρώθηκαν αρχίζει τη 16η Σεπτεμβρίου του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο γίνεται η κλήρωση και λήγει τη 15η Σεπτεμβρίου του μεθεπόμενου ημερολογιακού έτους.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 9, 10 και 11 της περίπτωσης Α'.»

Άρθρο 104

Κλήρωση Συμβουλίου Επιθεώρησης στο Συμβούλιο της Επικρατείας

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του στοιχείου Γ' του άρθρου 82 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης και οι επιθεωρητές σύμβουλοι της Επικρατείας ορίζονται, με τους αναπληρωματικούς τους, με κλήρωση, από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία συνέρχεται σε συμβούλιο μέσα στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του μήνα Μαΐου.»

Άρθρο 105

Τροποποίηση των άρθρων 84 και 85 του ν. 1756/1988

1. Στο άρθρο 84 του ν. 1756/1988 προστίθεται νέα παράγραφος, η οποία λαμβάνει τον αριθμό 8 ως εξής:

«8. Στη γραμματεία των ανωτάτων δικαστηρίων, των εφετείων και των διοικητικών εφετειών τηρείται ειδικό αρχείο στο οποίο φυλάσσονται επί μία πενταετία οι αποφάσεις που αναιρούνται ή εξαφανίζονται κατά παραδοχή του αντίστοιχου ενδίκου μέσου, προκειμένου να λαμβάνουν γνώση ο αρμόδιος επιθεωρητής, το Συμβούλιο Επιθεώρησης, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο και η οικεία Ολομέλεια. Αντίγραφα των αναιρετικών αποφάσεων γνωστοποιούνται στα μέλη της σύνθεσης του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση που αναιρέθηκε ή εξαφανίστηκε.»

2. Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 3 του άρθρου 85 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την αξιολόγηση του δικαστικού λειτουργού ως προς τα ανωτέρω προσόντα, οι επιθεωρητές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν αποκλειστικά και μόνο την εξής κλίμακα: 1. εξαιρετος, 2. πολύ καλός, 3. καλός, 4. ανεπαρκής.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 87 προστίθεται νέο εδάφιο το οποίο έχει ως εξής:

«Ενώπιον του Συμβουλίου Επιθεώρησης δικαιούται να παραστεί εφόσον το επιθυμεί ο προσφεύγων.»

Άρθρο 106

Πειθαρχικά παραπτώματα

Το άρθρο 91 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 91

Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια και καταλογιστή ενέργεια ή παράλειψη του δικαστικού λειτουργού, εντός ή εκτός υπηρεσίας, η οποία αντίκειται προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το Σύνταγμα και τις κείμενες διατάξεις ή είναι ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του και θίγει το κύρος του ή το κύρος της δικαιοσύνης.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα του δικαστικού λειτουργού είναι:

α) πράξεις που μαρτυρούν έλλειψη πίστης και αφοσίωσης προς την πατρίδα και το δημοκρατικό πολίτευμα της Χώρας,

β) κάθε παράβαση διατάξεως που αναφέρεται στην απονομή της δικαιοσύνης, την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων και την κατάσταση του ως δικαστικού λειτουργού,

γ) η χρησιμοποίηση της ιδιότητάς του για επιδίωξη ιδιοτελών σκοπών,

δ) η αναξιοπρεπής ή απρεπής εντός ή εκτός υπηρεσίας συμπεριφορά,

ε) η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Για το δικαιολογημένο ή μη της καθυστέρησης λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα της υπόθεσης, ο βαθμός και η πείρα του δικαστικού λειτουργού, ο φόρτος της εργασίας εν γένει και οι ατομικές και οικογενειακές του περιστάσεις. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι αδικαιολόγητη η έκδοση απόφασης πολιτικού δικαστηρίου μέσα σε έξι (6) μήνες από τη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός αν πρόκειται για υποθέσεις στις οποίες ορίζονται ειδικότερες προθεσμίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Θεωρείται αδικαιολόγητη η καθυστέρηση όταν αφαιρείται ή επιστρέφεται η δικογραφία από τον δικαστή που τη χειρίζεται λόγω μη έκδοσης απόφασης μέσα σε οκτώ (8) μήνες από τη συζήτηση πολιτικής ή διοικητικής υπόθεσης,

στ) η παράβαση της υπηρεσιακής εχεμύθειας,

ζ) η αποσιώπηση νόμιμου λόγου αποκλεισμού ή εξαίρεσης,

η) η συμμετοχή του σε οργάνωση της οποίας οι σκοποί είναι κρυφοί ή επιβάλλει στα μέλη της μυστικότητα.

3. Περισσότερες πράξεις που αποτελούν εξακολούθηση του ίδιου παραπτώματος θεωρούνται ως ενιαίο σύνολο, η βαρύτητα του οποίου λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό και την επιμέτρηση της ποινής.

4. Δεν αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα για το δικαστικό λειτουργό:

α) η άρνησή του να εφαρμόσει διατάξεις που τίθενται κατά κάλυψη του συντάγματος ή είναι αντίθετες σε αυτό,

β) η έκφραση γνώμης δημόσια, εκτός αν γίνεται με προφανή σκοπό τη μείωση του κύρους της δικαιοσύνης ή υπέρ ή κατά ορισμένου κόμματος ή άλλης ορισμένης πολιτικής οργάνωσης,

γ) η συμμετοχή και η ανάπτυξη δραστηριότητας στις αναγνωρισμένες ενώσεις δικαστών ή άλλα σωματεία και η έκφραση γνώμης και κριτικής άποψης που γίνεται στα πλαίσια της συμμετοχής σε ένωση δικαστικών λειτουργών.»

Άρθρο 107

Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Η παρ. 4 του άρθρου 98 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατά τη διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων επιτρέπεται συμπάρασταση με δικηγόρο.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 99 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αρμόδιοι για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης είναι:

α) ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για όλους τους δικαστικούς λειτουργούς,

β) ο αρχαιότερος από τους κληρωθέντες, κατά το άρθρο 82, στο Συμβούλιο Επιθεώρησης, αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας (τακτικούς και αναπληρωματικούς), για τους παρέδρους, τους εισηγητές και τους δόκιμους εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας,

γ) ο αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας που προεδρεύει στο Συμβούλιο Επιθεώρησης των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων για τους δικαστικούς λειτουργούς των διοικητικών δικαστηρίων,

δ) ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και ο προϊστάμενος της επιθεώρησης για όλους τους δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών-ποινικών δικαστηρίων, εκτός από τα μέλη του Αρείου Πάγου,

ε) ο αρχαιότερος από τους κληρωθέντες, κατά το άρθρο 82, στο Συμβούλιο Επιθεώρησης, αντιπροέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου (τακτικούς και αναπληρωματικούς), για τους παρέδρους, τους εισηγητές και τους δόκιμους εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

στ) ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης του εφετείου ή ο πρόεδρος του εφετείου (πολιτικού ή διοικητικού) για τους προέδρους πρωτοδικών, πρωτοδίδες, παρέδρους, ειρηνοδίκες και πταισματοδίκες,

ζ) ο εισαγγελέας εφετών ή ο προϊστάμενος της εισαγγελίας για τους εισαγγελείς, αντεισαγγελείς πρωτοδικών και παρέδρους της εισαγγελίας.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 108

Τροποποίηση του ν.δ. 1017/1971,
των νόμων 2318/1995, 3689/2008
και συμπλήρωση του ν.δ. 811/1971

1. Στο άρθρο 19 του ν. 2318/1995 (Α΄ 126) προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής:

«4. Σε κάθε Σύλλογο Δικαστικών Επιμελητών τηρείται Μητρώο Αστικών Εταιριών Δικαστικών Επιμελητών, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 68/2011 (Α΄ 153), με τις εξής προϋποθέσεις:

α. Δύο ή περισσότεροι δικαστικοί επιμελητές που ασκούν τα καθήκοντά τους στην περιφέρεια του ίδιου Πρωτοδικείου, εφαρμοζομένης εν προκειμένω και της διάταξης του άρθρου 1 παράγραφος 3 του παρόντος, μπορούν να συστήσουν «Αστική Επαγγελματική Εταιρία Δικαστικών Επιμελητών», με σκοπό την παροχή των υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή. Η έδρα της εταιρίας που ορίζεται με το καταστατικό της πρέπει να βρίσκεται εντός της περιφέρειας του συλλόγου και ειδικά στην πρωτοδικειακή περιφέρεια ενός τουλάχιστον των εταίρων.

β. Απαγορεύεται η συμμετοχή σε εταιρία δικαστικών επιμελητών φυσικού προσώπου που δεν είναι δικαστικός επιμελητής ή και η με οποιονδήποτε τρόπο συμμετοχή του στα κέρδη της εταιρείας έναντι παροχής κεφαλαίου ή εργασίας προς αυτή.

γ. Για τη σύσταση της αστικής εταιρίας δικαστικών επιμελητών απαιτείται ως συστατικός τύπος έγγραφο καταστατικό, το οποίο να υπογράφεται από όλα τα ιδρυτικά μέλη και να καθορίζει τουλάχιστον: αα) το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα της εταιρίας, ββ) τα ονόματα, τους ατομικούς αριθμούς μητρώου καθενός από τους εταίρους, τους αριθμούς φορολογικού μητρώου τους και τις διευθύνσεις των ιδρυτικών τους μελών εταίρων, γγ) τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των εταίρων, δδ) τις εισφορές των εταίρων και την αύξηση ή μείωσή τους, εε) τον αριθμό των μερίδων εκάστου εταίρου, στστ) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταίρων, ζζ) τη διοίκηση της εταιρείας και το διορισμό ενός ή περισσοτέρων διαχειριστών, ηη) την ύπαρξη ή όχι δικαιώματος εναντίωσης στις πράξεις των διαχειριστών, θθ) τους λόγους ανάκλησης του διαχειριστή, ιι) τον τρόπο της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης της εταιρίας, ιαια) τον τρόπο λήψης των αποφάσεων της εταιρίας και τις τυχόν αυξημένες πλειοψηφίες της συνέλευσης των μελών της εταιρίας, ιββ) τις υποχρεώσεις απέναντι στους τρίτους, ιγγ) τη διανομή των κερδών και των ζημιών, ιδιδ) τους λόγους λύσης της εταιρίας και ιιεε) την εκκαθάριση της εταιρίας μετά τη λύση.

δ. Το καταστατικό της εταιρίας, καθώς και οι τροποποιήσεις του υποβάλλονται για έγκριση στον οικείο σύλλογο δικαστικών επιμελητών, στην περιφέρεια του οποίου έχει οριστεί η έδρα της εταιρίας. Η έγκριση του καταστατικού και των τροποποιήσεών του γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου δικαστικών επιμελητών της έδρας της εταιρίας, που ελέγχει αν οι διατάξεις του καταστατικού συμφωνούν με τις διατάξεις του νόμου. Αν παρέλθει άπρακτο διάστημα μηνός από την υποβολή προς έγκριση του καταστατικού ή τροποποίησής του η έγκριση λογίζεται παρασχεθείσα. Η απόφαση που δεν εγκρίνει το καταστατικό της εταιρίας ή τις τροποποιήσεις του πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη.

ε. Η απόφαση του Δ.Σ. του συλλόγου δικαστικών επιμελητών με την οποία εγκρίνεται το καταστατικό, ορίζει:

αα. Τη δημοσίευσή της στα εκδιδόμενα από την Ομοσπονδία Δικαστικών Επιμελητών περιοδικά, καθώς και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών είτε στην έντυπη είτε στην ηλεκτρονική του μορφή.

ββ. Την εγγραφή της εταιρίας στα βιβλία εταιριών του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών.

γγ. Την ταυτόχρονη δημιουργία φακέλου της εταιρίας.

δδ. Την τοιχοκόλλησή της στα γραφεία του συλλόγου δικαστικών επιμελητών επί τριάντα ημέρες.

Οι με αριθμούς ββ', γγ' και δδ' πράξεις γίνονται υποχρεωτικά μέσα σε δύο εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου δικαστικών επιμελητών που εγκρίνει το καταστατικό.

στ. Στο πρωτότυπο του καταστατικού το οποίο τηρείται στο αρχείο του οικείου συλλόγου τίθεται, ταυτόχρονα με την έγκριση, σφραγίδα θεώρησής του από τον πρόεδρο του ή τον νόμιμο αναπληρωτή του.

ζ. Οι εταιρίες, εκτός από τα υποχρεωτικώς τηρούμενα βιβλία σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, υποχρεούνται να τηρούν και βιβλίο πρακτικών των αποφάσεων της

συνέλευσης των εταίρων και των πράξεων των διαχειριστών. Αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών, επικυρωμένο από τον διαχειριστή, δικαιούται να λαμβάνει οποιοσδήποτε εταίρος, καθώς και ο οικείος σύλλογος δικαστικών επιμελητών σε περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου.

η. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου δικαστικών επιμελητών, που εγκρίνει ή απορρίπτει το καταστατικό της εταιρίας, προσβάλλεται από όποιον έχει έννομο συμφέρον, με αίτηση ακύρωσης.

θ. Η Αστική Εταιρία Δικαστικών Επιμελητών αποκτά νομική προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο εταιριών του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών. Εφόσον στο καταστατικό δεν ορίζεται διαφορετικά, οι πριν από την απόκτηση νομικής προσωπικότητας προπαρασκευαστικές πράξεις που αποσκοπούσαν στην ίδρυση της εταιρίας, καθώς και δικαιοπράξεις των ιδρυτικών εταίρων τις οποίες τυχόν είχαν συνάψει, που δεν έχουν σχέση προς την ίδρυση αυτής, δεσμεύουν την εταιρεία, εφόσον εγκρίθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο από αυτήν μετά την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας.

ι. Οι διατάξεις δημοσιότητας του άρθρου 6 για τη σύσταση της εταιρείας εφαρμόζονται και σε περίπτωση τροποποίησης του καταστατικού της το οποίο κωδικοποιείται. Το κωδικοποιημένο με την τροποποίηση καταστατικό σημειώνεται στο βιβλίο των εταιριών του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών με τον ίδιο γενικό αριθμό και καταχωρείται στο φάκελο της εταιρίας με ειδικό αύξοντα αριθμό. Αν λυθεί η εταιρία με συμφωνία των εταίρων, η συμφωνία γίνεται εγγράφως και υποβάλλεται στο οικείο σύλλογο δικαστικών επιμελητών, ο οποίος με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου διαπιστώνει τη λύση της εταιρίας. Οι διατάξεις δημοσιότητας του άρθρου 6 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. Συγχρόνως γίνεται σημείωση της λύσης στα οικεία βιβλία του συλλόγου και η έγγραφη συμφωνία λύσης τίθεται στο φάκελο της εταιρίας που λύνεται. Αν με τη συμφωνία λύσης ορίζεται και εκκαθαριστής, σημειώνεται στο οικείο βιβλίο και το όνομα του εκκαθαριστή.

ια. Απαγορεύεται στον εταίρο δικαστικό επιμελητή να συμμετέχει σε άλλη αστική εταιρία δικαστικών επιμελητών ή να ασκεί ατομικά το επάγγελμα και γενικά να ενεργεί για δικό του ή ξένο λογαριασμό πράξεις αντίθετες με τα συμφέροντα της εταιρίας.

ιβ. Ως «οικείος σύλλογος δικαστικών επιμελητών» νοείται ο «σύλλογος της έδρας της εταιρίας».

2. Η περίπτωση η' της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 2318/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«ο αθέμιτος επαγγελματικός ανταγωνισμός που επιδιώκεται με την είσπραξη αμοιβών μικροτέρων από τις οριζόμενες με τις αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις. Το αυτό εφαρμόζεται και σε όλα τα μέλη της αστικής εταιρίας δικαστικών επιμελητών, αν ένα μέλος της υποπίπτει σε αυτό το πειθαρχικό αδίκημα.»

3. Το άρθρο 95 του ν. 2318/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι σύλλογοι δικαστικών επιμελητών σε όλη την Επικράτεια είναι οκτώ, ήτοι:

α) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Αθήνας, Πειραιά, Αιγαίου, Δωδεκανήσου, Λαμίας, Βορείου Αιγαίου και Ευβοίας με έδρα την Αθήνα,

β) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείου Θεσσαλονίκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη,

γ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Πάτρας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας με έδρα την Πάτρα,

δ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Λάρισας και Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Λάρισα,

ε) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ναυπλίου και Καλαμάτας με έδρα το Ναύπλιο,

στ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Κρήτης και Ανατολικής Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο,

ζ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείου Θράκης με έδρα την Κομοτηνή και

η) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ιωαννίνων και Κέρκυρας με έδρα τα Ιωάννινα.

Στους συλλόγους αυτούς είναι υποχρεωτικά μέλη όλοι οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι διορισμένοι και υπηρετούν στις περιφέρειες των πρωτοδικείων των αντίστοιχων προς τους συλλόγους αυτούς εφετείων.»

4. Επαναφέρεται σε ισχύ η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3689/2008 (Α' 164) ως είχε πριν από την τροποποίηση της με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3910/2011 (Α' 11) και καταργείται από τότε που ίσχυσε η περίπτωση β' του άρθρου 35 του ν. 3910/2011 (Α' 11).

5. Στην παράγραφο 5 του ν.δ. 811/1971 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την επιλογή, πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση, με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.»

6. Στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.δ. 1017/1971, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 4043/2012, μετά τη φράση «εισαγωγικά της δίκης» προστίθεται η φράση «έγγραφα, προτάσεις ή σημειώματα ή».

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 109

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα.

β) Το άρθρο 220 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 485 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

γ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010.

δ) Ο τίτλος του άρθρου 14 του ν. 3387/2005.

ε) Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 2318/1995.

στ) Το άρθρο 11 του ν. 3090/2002.

ζ) Τα άρθρα 8, 9 και 11 του ν. 3068/2002.

η) Η παράγραφος 2 του άρθρου 191 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010 και απαλείφεται η ένδειξη «1».

θ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 30 του π.δ. 774/1980 καταργείται.

ι) Η παράγραφος 1 του άρθρου 50 του π.δ. 1225/1981 καταργείται.

ια) Το άρθρο 7 του ν. 2928/2001 και τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η περίπτωση θ' του άρθρου

29 του ΚΟΔΚΔΛ, που προστέθηκε με το άρθρο 39 του ν. 3659/2008 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 57 του ν. 3900/2010.

3. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 67 του ν. 3842/2010 «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις» (Α' 58) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν.

Άρθρο 110 Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 εφαρμόζονται και για τις συζητηθείσες σε πρώτη συζήτηση αιτήσεις συναινετικών διαζυγίων.

2. Οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας των άρθρων 1, 4 και 5 του παρόντος μέχρι της υπαγωγής τους στα ειρηνοδικεία υπάγονται στην αρμοδιότητα του προέδρου πρωτοδικών ή του μονομελούς πρωτοδικείου.

3. Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τον τρόπο και τη διαδικασία κατάθεσης των προτάσεων και υποβολής των σχετικών εγγράφων ηλεκτρονικά.

4. Απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή φυλάκισης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παράγουν αποτελέσματα και αποκλείουν την είσοδο των αλλοδαπών που απελάθηκαν για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την εκτέλεση της απέλασης. Για τις απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή κάθειρξης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το χρονικό διάστημα ισχύος της απαγόρευσης εισόδου του αλλοδαπού στη χώρα καθορίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, ύστερα από αίτηση του απελαθέντα που υποβάλλεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 74 παρ. 3 του Π.Κ., όπως τροποποιήθηκε με τον παρόντα νόμο.

5. Η εκτέλεση απελάσεων που έχουν επιβληθεί, έως την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, με βάση ποινή φυλάκισης, αναστέλλεται υποχρεωτικά εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν πραγματοποιηθεί εντός τριάντα ημερών από τότε που διαταχθεί η απόλυση υπό όρους του κρατούμενου αλλοδαπού ή που εκτιθεί πλήρως ή χαριστεί η ποινή του.

Εάν οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται ήδη κατά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού ή εάν πρόκειται περί αλλοδαπών κρατουμένων των οποίων η ποινή έχει ανασταλεί κατ' άρθρο 99 παρ. 1 του Π.Κ., όπως ίσχυε έως τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, ή κατ' άρθρο 100 του Π.Κ. ή κατ' άρθρο 100Α του Π.Κ., όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του από το άρθρο 34 περίπτωση β' του ν. 3904/2010 (Α' 218) και εφόσον πληρούνται οι τεθέντες από το Δικαστήριο όροι, η αναστολή επέρχεται, εάν δεν εκτελεστεί η απέλαση μέσα σε τριάντα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

Η αναστολή διατάσσεται για διάστημα ενός έτους, που μπορεί να παρατείνεται για ίσο χρονικό διάστημα εφόσον εξακολουθεί να είναι ανέφικτη η απέλαση, από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, υπό τον όρο της εμφάνισης του απολυόμενου μέσα στο πρώτο πενήνθήμερο κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα διαμονής του. Στους απολυόμενους αλλοδαπούς

μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους.

Εάν κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής η απέλαση οποιουδήποτε από τους απολυόμενους αλλοδαπούς καταστεί οποτεδήποτε εφικτή, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης ανακαλείται η χορηγηθείσα αναστολή και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε (15) ημερών προς πραγματοποίηση της απέλασης.

6. Υποθέσεις, οι οποίες με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται πλέον στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου κακουργημάτων, εάν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί, ενώ εάν δεν έχει γίνει τέτοια επίδοση καταλαμβάνονται από τις νέες διατάξεις και εκδικάζονται από το μονομελές εφετείο.

7. Υποθέσεις του άρθρου 36 οι οποίες δεν έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εισάγονται αμέσως με πράξη του εισαγγελέα εφετών στο κατά τόπον και σύμφωνα με τις νέες διατάξεις καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο.

8. Υποθέσεις του άρθρου 36 που εκκρεμούν στην ανάκριση ή σε οποιοδήποτε στάδιο και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν υπό την ισχύ των διατάξεων που τροποποιούνται με το άρθρο 36 διατηρούν το κύρος τους.

9. Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο.

10. Η ισχύς των άρθρων 41 και 44 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή των άρθρων 42, 49 και 74 του παρόντος.

12. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λήγει η θητεία των μελών των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών, που έχουν επιλεγεί από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και έχουν υπηρετήσει ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη στην ίδια αρχή συνολικά για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας. Για όσα από τα υπηρετούντα μέλη δεν έχουν συμπληρώσει οκταετία, από την αρχική επιλογή τους, η θητεία τους παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας. Η αντικατάσταση των αποχωρούντων κατά τα ανωτέρω μελών πραγματοποιείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου. Μέχρι την αντικατάσταση παρατείνεται η θητεία των αποχωρούντων.

13. Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και

τις διατάξεις του ν. 3051/2002, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο. Κατά την πρώτη ανασυγκρότηση κάθε ανεξάρτητης αρχής τα μισά από τα πρωτοεπιλεγόμενα μέλη, πλην του Προέδρου της, ορίζονται δια κληρώσεως για θητεία τριών ετών, εφόσον συντρέχει περίπτωση για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών με τριετή θητεία.

14. Η ισχύς του άρθρου 66 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις. Από την έναρξη ισχύος του εν λόγω άρθρου καταργούνται: α) οι διατάξεις των παραγράφων 4Α και 5 του άρθρου 1 του ν. 1406/1983 (Α' 182), όπως η παράγραφος 4Α προστέθηκε με το άρθρο 48 παρ. 3 του ν. 3900/2010 (Α' 213) και η παράγραφος 5 προστέθηκε με το άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 3659/2008 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 παρ. 4 του ν. 3900/2010 και β) κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα στα οποία αναφέρεται το παρόν άρθρο.

15. Οι διατάξεις των άρθρων 47 και 67 του παρόντος εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις, για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος.

16. Οι διατάξεις του άρθρου 68 ισχύουν από 16.9.2012 και εφαρμόζονται στις πράξεις και στις δικαστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν από την ημερομηνία αυτή και εφεξής.

17. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 70 εφαρμόζονται επί αιτήσεων που ασκούνται μετά την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν. 3900/2010 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

18. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς ενώπιον των Τμημάτων υποθέσεις.

19. Οι διατάξεις του άρθρου 79 δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον του αρμοδίου Κλιμακίου.

20. Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 16 του Α' Μέρους (Πολιτική Δίκη) ισχύουν μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από της δημοσίευσής του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 4, 5, 8, 17 και 20 ισχύουν από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

22. Η ισχύς του άρθρου 61 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, πλην των ρυθμίσεων που αναφέρονται στην τριετή διαδικασία και τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων των αρχών, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος.

23. Η διάταξη του άρθρου 94, κατά το μέρος που αναφέρεται στη μη μετάθεση δικαστικού λειτουργού πριν τη συμπλήρωση έτους στον τόπο, όπου τοποθετήθηκε, ισχύει από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

24. Εκκρεμείς υποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 6 του άρθρου 111 του παρόντος νόμου, σε οποιοδήποτε στάδιο βρίσκονται σε άλλες ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, με την έναρξη ισχύος του νόμου διαβιβάζονται στις εισαγγελίες πρωτοδικών ή εφετών Πειραιώς.

25. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στις πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και εκπληρώνει την κύρια αποστολή τους, εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του με την προβλεπόμενη

από την κείμενη νομοθεσία εργασιακή και ασφαλιστική σχέση, υπαγόμενο σε ενιαίο μισθολογικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Η ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 (Α' 220), όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 61 παρ. 3 του παρόντος εφαρμόζεται για τους εφεξής προσλαμβανόμενους υπαλλήλους.

26. Για εκκρεμείς υποθέσεις του άρθρου 25, ως προς τις οποίες συμπληρώνεται ο χρόνος παραγραφής, την εξαίρεση του αξιοποίνου μπορεί να διαπιστώσει και ο εισαγγελέας εφετών ή πλημμελειοδικών, κατά περίπτωση, και με πράξη του θέτει τη δικογραφία στο αρχείο.

27. Η απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 108 εκδίδεται, κατά την πρώτη εφαρμογή, εντός τριμήνου από την δημοσίευσή του παρόντος. Κατά το διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.

Άρθρο 111

Ρυθμίσεις για το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19) προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την ανάδειξη προμηθευτών σε πετρελαιοειδή για τις ανάγκες των υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αρμόδιος είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος δύναται να εξουσιοδοτεί προς τούτο τους προϊσταμένους των ως άνω υπηρεσιών.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως έξι μηνών, μπορεί να γίνει στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στο πολιτικό και διοικητικό εφετείο ή πρωτοδικείο ή στην αντίστοιχη εισαγγελία ή στο ειρηνοδικείο της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου που είναι εγγεγραμμένος ο ασκούμενος. Ο συνολικός αριθμός, η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα δικαστήρια και τις εισαγγελίες, η διαδικασία, ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης, ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που οι ασκούμενοι επιτελούν, ο τρόπος καταβολής της αμοιβής, καθώς και κάθε ζήτημα σχετικά με την άσκηση καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η περαιτέρω κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή ανά εφετείο, πρωτοδικείο, εισαγγελία ή ειρηνοδικείο καθορίζονται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τα όργανα διοίκησης του εφετείου, πρωτοδικείου, της εισαγγελίας ή του ειρηνοδικείου αντιστοίχως, μετά από γνώμη του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Ο ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να παραταθεί ο χρόνος άσκησης των ασκούμενων δικηγόρων για ένα εξάμηνο ακόμη και για μία μόνο φορά για κάθε ασκούμενο και μόνον για όσες θέσεις δεν καλύφθηκαν κατά το τρέχον εξάμηνο.»

3. Καταργείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης και η υφιστάμενη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 μετονομάζεται σε Γενική Διεύθυνση Οικονομικών - Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η μονάδα αυτή συγκροτείται από τις Διευθύνσεις: α) Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, β) Οικονομικού, γ) Οργάνωσης και Πληροφορικής και δ) Τεχνικής Υπηρεσίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του π. δ. 36/2000 (Α' 29) «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης», όπως ισχύει.

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 75 του ν. 2812/2000 (Α' 67) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η μετάθεση διενεργείται με πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου. Κατά τους μήνες Απρίλιο και Νοέμβριο κάθε έτους αποστέλλονται από την αρμόδια υπηρεσία στα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια τα ερωτήματα μεταθέσεων. Με βάση τα ερωτήματα αυτά, τα υπηρεσιακά συμβούλια επιλαμβάνονται, έως τις 30 Μαΐου και 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Ερωτήματα των μεταθέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 76 και 79 του Κώδικα αποστέλλονται οπωσδήποτε. Η πράξη μετάθεσης εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την περιέλευση της απόφασης στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας, στην οποία υπηρετεί ο δικαστικός υπάλληλος, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοσή της και επιδίδεται με επιμέλεια του προϊσταμένου της γραμματείας ή της υπηρεσίας χωρίς καθυστέρηση σε αυτόν που μετατίθεται, ο οποίος υποχρεούται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της πράξης να εμφανιστεί στη νέα του θέση.»

5. Οι νέες οργανικές θέσεις συμβολαιογράφων οι οποίες συστάθηκαν με το π.δ. 114/2011 (Α' 250), θα πληρωθούν κατά τα οριζόμενα σε αυτό και με τους διαγωνισμούς των ετών 2012 και 2013 αντίστοιχα.

6. Η παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α) Για την ανάκριση των αξιόποινων πράξεων που προβλέπει το ν.δ. 187/1973 «Περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου» ή έχουν σχέση με το θαλάσσιο εμπόριο ή τη χρησιμοποίηση ή λειτουργία πλοίου ή την παροχή εργασίας σε αυτό ή τη ναυσιπλοία, ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο ορίζει κατά προτίμηση ανακριτικό τμήμα στο οποίο υπηρετεί δικαστής που έχει τα προσόντα της παραγράφου 7.

β) Ποινικά αδικήματα, σχετιζόμενα με ναυτικές διαφορές, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου, καθώς και συναφείς με αυτά αξιόποινες πράξεις, ανακρίνονται και δικάζονται αποκλειστικά από τις δικαστικές αρχές του Πρωτοδικείου και Εφετείου Πειραιά, η δικαιοδοσία των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρο το Νομό Αττικής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

γ) Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοιχτή θάλασσα, καθώς επίσης και σε πλοίο με ξένη σημαία, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, αποκλειστικά αρμόδιες για τη δίωξη, ανάκριση και εκδίκασή τους ορίζονται οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές του Πειραιά.»

7. Το άρθρο 38 του ν. 3772/2009 (Α' 112) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μια εκ των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.»

8. Η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 2721/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 2915/2001, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος, ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνεται, σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από άλλον Επίτροπο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από Προϊστάμενο Τμήματος.»

Άρθρο 112

Ρυθμίσεις επι μέρους θεμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Η κυριότητα του κινητού εξοπλισμού της εταιρίας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» περιέρχεται στο Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την περιέλευση αυτή.

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω αποζημίωση βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«η οποία αμοιβή βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων.»

4. Το άρθρο 14 του ν. 3226/2004 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται η αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες αμοιβές. Η αμοιβή μπορεί να υπολείπεται των προβλεπόμενων νόμιμων αμοιβών σε περίπτωση αναίρεσης και παράστασης ενώπιον του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μικτού ορκωτού εφετείου και του πενταμελούς εφετείου κακουργημάτων. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το πλαίσιο και η διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης.

2. Αρμόδιο όργανο για τη συλλογή των δικαιολογητικών των αιτήσεων των δικαιούχων δικηγόρων και άλλων προσώπων για τη διαβίβασή τους στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι η διοίκηση του αρμόδιου δικαστηρίου.»

5. Η παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Α' 215), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 3858/2010 (Α' 102), αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την είσπραξη των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 42, 2 του άρθρου 46, 2 του άρθρου 48 και 1 του άρθρου 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 495 και 3 του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ποσών των παραβόλων, εκδίδονται ειδικά έντυπα παραβόλων από το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 60% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου, καθώς και έντυπο παραβόλου υπέρ Δημοσίου ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 40% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου. Ο τρόπος της προμήθειας των ως άνω παραβόλων, ο τύπος, ο τρόπος χρήσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως αυτών, ο τρόπος της ακυρώσεως και εν γένει κάθε λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου, εγκρινόμενη με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης των ως άνω παραβόλων υπέρ του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), εκδίδεται ισόποσο διπλότυπο είσπραξης από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα οποία καταμερίζεται σε δύο (2) Κ.Α.Ε.»

6. Η περίπτωση γ' του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) η υποβολή του νομοπαρασκευαστικού έργου και η αντιμετώπιση κάθε θέματος που αφορά στην εφαρμογή του ενωσιακού και διεθνούς δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

7. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη στελέχωση της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας συνιστώνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πέντε (5) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, οι οποίες καλύπτονται ως εξής:

α) Από δικαστικούς λειτουργούς με βαθμό προέδρου πρωτοδικών, εφέτη, εισαγγελέα πρωτοδικών ή αντεισαγγελέα εφετών πολιτικών και ποινικών ή διοικητικών δικαστηρίων ή παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι γνωρίζουν άριστα την αγγλική γλώσσα και αποσπώνται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στο Υπουργείο, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Τα καθήκοντα των αποσπώμενων δικαστικών λειτουργών αφορούν αποκλειστικά στους τομείς της εκτέλεσης νομοπαρασκευαστικού έργου και της εκπροσώπησης της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς.

β) Από μέλη του διδακτικού προσωπικού νομικών τμημάτων Α.Ε.Ι, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, με βαθμό Επίκουρου ή Αναπληρωτή Καθηγητή και άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, τα οποία αποσπώνται στο Υπουργείο κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής με τη διαδικασία της απόσπασης διάταξης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κοσμήτορα της σχολής, στην οποία ανήκουν και σχετική απόφαση του Πρύτανη.

Η απόσπαση των προσώπων που αναφέρονται στις

περιπτώσεις α' και β' στη συνιστώμενη Ειδική Νομική Υπηρεσία γίνεται για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.»

8. Οι οργανικές θέσεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) του κλάδου ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μετατρέπονται σε αντίστοιχες θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Οι ήδη υπηρετούντες υποχρεούνται να δηλώσουν εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εάν αποδέχονται να υπηρετήσουν στη θέση αυτή. Οι αποδεχόμενοι να υπηρετήσουν με σχέση ιδιωτικού δικαίου προσμετρούν για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και το χρόνο προηγούμενης σχετικής απασχόλησης σύμφωνα με βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα. Σε περίπτωση αρνητικής δήλωσης ή παράλειψη υποβολής δήλωσης, εξακολουθούν να υπηρετούν ως μόνιμοι υπάλληλοι σε προσωποπαγείς θέσεις κατηγορίας ΠΕ Ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Για το διάστημα αυτό, δεν πληρώνονται οι αντίστοιχες κενές στην ανωτέρω Αρχή θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της ίδιας Αρχής.

9. Μετά το Κεφάλαιο Θ' του Δεύτερου Μέρους του Πρώτου Τμήματος του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» (Α' 35), όπως ο νόμος αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται Κεφάλαιο Ι' με τον τίτλο: «Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου» και τα άρθρα 32 Α, 32 Β, 32 Γ και 32 Δ ως εξής:

«Άρθρο 32 Α

Ανεξάρτητη δικαστική αρχή

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ανεξάρτητη δικαστική αρχή, η οποία δρα ενιαία και αδιαίρετα.

Άρθρο 32 Β

Διάρθρωση της Γενικής Επιτροπείας

1. Επικεφαλής της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως γενικός δημοσιονομικός εισαγγελέας είναι ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από: α) Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. β) Τον Επίτροπο Επικρατείας. γ) Τρεις (3) Αντεπιτρόπους Επικρατείας. δ) Δύο (2) Παρέδρους. ε) Οκτώ (8) Εισηγητές.

3. Οι ανωτέρω θέσεις Εισηγητών και Παρέδρων συνιστώνται με προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και πάντως μετά την 1.1.2018. Μέχρι τη σύσταση των ανωτέρω θέσεων, οι σχετικές ανάγκες καλύπτονται, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, με απόσπαση, χρονικής διάρκειας δύο ετών που μπορεί να παραταθεί, ισάριθμων Παρέδρων και Εισηγητών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Στο βαθμό του Επιτρόπου Επικρατείας προάγεται Αντεπίτροπος Επικρατείας, ο οποίος έχει συμπληρώσει τρία έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

5. Στο βαθμό του Αντεπιτρόπου Επικρατείας προάγεται Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας,

ο οποίος έχει συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατάξεις των άρθρων 71 Α του παρόντος νόμου, 79 παρ. 3 του π.δ. 774/1980 (Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Α' 189) και 58 παρ. 7 του ν. 3160/2003 (Α' 165) εξακολουθούν να ισχύουν, καθώς και η διάταξη του άρθρου 79 παρ. 3 του π. δ. 774/1980.

6. Στο βαθμό του Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας προάγεται Εισηγητής αυτής, ο οποίος έχει συμπληρώσει επτά χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Ως εισαγωγικός βαθμός στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας προβλέπεται αυτός του Εισηγητή. Σε θέσεις Εισηγητών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας διορίζονται απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών κατεύθυνσης Διοικητικής Δικαιοσύνης, οι οποίοι έχουν ευδοκίμως διανύσει περίοδο δοκιμαστικής υπηρεσίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τους Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 32 Γ

Αρμοδιότητες

1. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

Α. Ασκεί εποπτεία, με την έννοια ότι μπορεί να λαμβάνει γνώση, να παρακολουθεί την πορεία και να δίνει οδηγίες: α) στους Οικονομικούς Επιθεωρητές του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Οικονομικοί Επιθεωρητές των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού, αναφορικά με υποθέσεις διαχείρισης δημοσίου χρήματος, β) στους Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, αναφορικά με υποθέσεις ελέγχου περιουσιακής κατάστασης δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών.

Β. Ασκεί αιτήσεις, για τις οποίες καθιερύεται δικαιοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καταλογισμού εις βάρος των υπαλλήλων εν γένει, που αναφέρονται στο άρθρο 14 του ν. 3213/2003 (Α' 309), όπως ισχύει, με χρηματικό ποσό ίσης αξίας με το περιουσιακό όφελος που απέκτησε ο ίδιος, η σύζυγος ή ανήλικό τέκνο του, εφόσον η απόκτηση του οφέλους αυτού δεν δικαιολογείται.

Γ. Θέτει στο αρχείο αναφορές, αιτήσεις ή καταγγελίες για τις οποίες κρίνει ότι είναι απαράδεκτες ή νόμω ή ουσία αβάσιμες.

2. Ο Επίτροπος Επικρατείας αναπληρώνει τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. Με πράξη του τελευταίου, ασκεί οποιαδήποτε αρμοδιότητα Αντεπιτρόπου Επικρατείας ή Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας.

3. Οι Αντεπίτροποι Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας και τον Επίτροπο Επικρατείας. Β. Μετέχουν σε υπηρεσιακά συμβούλια και επιτροπές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Οι Πάρεδροι της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας. Β. Ελέγχουν, κατόπιν έγγραφης εντολής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας τη νομιμότητα των διοικητικών πράξεων απονομής σύνταξης ή βοηθημάτων, που συνεχονται με τη σύνταξη, από το Δημόσιο ή από άλλο φορέα, εφόσον οι ανακύπτουσες από την απονο-

μή σύνταξης ή βοηθήματος διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας και τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας στο έργο τους.

5. Οι δόκιμοι Εισηγητές και οι Εισηγητές της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας, τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας και τους Παρέδρους της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο έργο τους. Β. Μπορούν να παρίστανται και να

προτείνουν σε υποθέσεις στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Δύναται να τους ανατεθεί η αρμοδιότητα της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 32 Δ
Διεθνής συνεργασία

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας δύναται να συνεργάζεται με ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς.»

Άρθρο 113
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 2α Απριλίου 2012, εκτός των διατάξεων του άρθρου 110, στις οποίες ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης ισχύος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Μαρτίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΞΥΝΙΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

* 0 1 0 0 0 5 1 1 2 0 3 1 2 0 0 5 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004